

Virksomhets- og økonomiinstruks

1 Innledning

Instruks for fylkesmenn (*Fylkesmannsinstruksen*) gitt ved kgl. res 7.august 1981, endret ved kgl. res 10. november 1988 og 6. juli 1999 er overordnet denne instruks.

Virksomhets- og økonomiinstruksen er fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartement (KMD 21.12.2016, jf. Reglement for økonomistyring i staten § 3, andre ledd, og trer i kraft fra 01.1.2017. Gjenpart av instruksen er sendt til Riksrevisjonen.

Instruksens virkeområde er virksomhets- og økonomistyring av fylkesmannen. Formålet med fylkesmannens virksomhets- og økonomistyring er at statlige midler brukes og inntekter oppnås i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger, at fastsatte mål og resultatkrav oppnås, at statlige midler brukes effektivt og at statens materielle verdier forvaltes på en forsvarlig måte.

Virksomhets- og økonomistyringen hos fylkesmannen skal følge Finansdepartementets Reglement for økonomistyring i staten (heretter kalt Reglementet) og Bestemmelser om økonomistyring i staten (heretter kalt Bestemmelsene) og rundskriv, med de tilføyelser/ presiseringer som departementet har gitt i denne instruksen. Reglementet, Bestemmelsene og rundskriv fra Finansdepartementet gjelder således i sin helhet, også de punkt som ikke er omtalt i denne instruksen.

Reglementet, Bestemmelsene og rundskriv fra Finansdepartementet er ikke gjengitt i denne instruksen, da denne er bygget opp som et supplement til disse dokumentene.

2 Fylkesmannens myndighet og ansvar

Fylkesmannens formål, rolle, tilknytning til KMD og fagdepartementene, forutsetninger og krav til embetets ledelse, krav til organisering og krav til samordning og samhandling er regulert i *Fylkesmannsinstruksen*.

Fylkesmannen er tillagt en rekke oppgaver fra departement, direktorat og tilsyn. Noen oppgaver er faste, enten ved at forvaltningsansvaret er hjemlet i lovverket eller det er oppgaver av varig karakter som fylkesmannen har ansvar for. En oversikt over disse framkommer i kapittel 5 i denne instruksen.

Fylkesmannens myndighets- og ansvarsområder er:

Iverksetter av nasjonal politikk i fylket

Fylkesmannen skal som sektormyndighet medvirke til iverksetting av nasjonal politikk. Dette gjøres gjennom veiledning, dialog og tilsyn med kommunene, fylkeskommunene, innbyggerne og berørte virksomheter.

Samordningsmyndighet

Fylkesmannen skal bidra til å samordne, forenkle og effektivisere den statlige virksomheten i fylket. Fylkesmannen skal ta samordningsinitiativ i fylket overfor andre statlige virksomheter og andre aktører der det er aktuelt, for sikre at nasjonale mål nås på tvers av nivå og sektorer, og for å sikre samordning av statens styring av kommunene.

Rettsikkerhetsmyndighet

Fylkesmannen er klagemyndighet for kommunale enkeltvedtak og

vedtak gjort i spesialisthelsetjenesten, og tilsynsmyndighet etter særlovgivningen. I tillegg har fylkesmannen førstelinjeansvaret på flere områder. Fylkesmannen skal sikre likebehandling og rettsikkerhet for alle parter i sin forvaltning av lover og forskrifter.

Informasjon, kunnskapsinnhenting, initiativ og forslag

Fylkesmannen skal holde regjeringen og sentraladministrasjonen orientert om viktige spørsmål i fylket. Fylkesmannen skal ta de initiativ som er påkrevd, og fremme forslag til løsninger i den utstrekning fylkesmannen finner det formålstjenlig. Fylkesmannen skal formidle informasjon til kommunale, fylkeskommunale og statlige organ om forhold som antas å berøre deres virksomhet.

Fylkesmannen er et ordinært statlig forvaltningsorgan.

3 Departementets styring av Fylkesmannen

3.1 Departementets overordnede ansvar

KMD har det administrative etatsstyringsansvaret for fylkesmannen, i tillegg til å ha samordningsansvaret overfor de øvrige departementene som legger oppgaver til fylkesmannen. KMD har også rollen som fagdepartement på noen saksområder. Det enkelte fagdepartement har finansieringsansvaret for oppgaver innen eget saksområde. Likeledes har de direkte faglig instruksjonsmyndighet over fylkesmannen innen vedkommende departements saksområde. Den enkelte fagstatsråd er konstitusjonelt ansvarlig overfor Stortinget på sine fagområder hvor oppgaver er lagt til fylkesmannen, jf. *Fylkesmannsinstruksen*.

I tråd med intensjonene i Reglementet skal departementets styringsansvar bygge på prinsippene om mål- og resultatstyring og ta utgangspunkt i departementets overordnede kontrollansvar.

Ansvars- og samarbeidsforhold mellom departementene knyttet til finansiering av fylkesmannen, fremkommer i *Retningslinjer for finansieringsordning for Fylkesmannen*, datert august 2009.

3.2 Styringsdialogen

I styringsdialogen med fylkesmannen skal embetets resultater og måloppnåelse vektlegges, samt at embetet kan identifisere og håndtere risikoer som kan hindre måloppnåelse.

Styringsdialogen skal være dokumentert. Tildelingsbrevet inneholder en styringskalender hvor de viktigste elementene i styringsdialogen det enkelte år fremgår.

3.2.1 Tildelingsbrev

Etatsstyringen skjer hovedsakelig gjennom tildelingsbrevet og oppfølgingen og rapporteringen på dette. I tildelingsbrevet formidles og presiseres de mål og resultater departementene forventer som følge av Stortingets vedtak og forutsetninger. Tildelingsbrevet inneholder bevilgninger som stilles til disposisjon, samt en oversikt over embedets budsjetttildelinger og fullmakter i budsjettåret.

Det utarbeides et foreløpig tildelingsbrev til fylkesmannen som sendes embedet for tilbakemelding før endelig tildelingsbrev utarbeides. Tilbakemeldingen gir blant annet grunnlag for departementenes vurdering av forholdet mellom oppgaver og ressurser innen fagområdene.

Tildelingsbrevet til fylkesmannen utarbeides av KMD i samarbeid med oppdragsgivende departementer.

Supplerende tildelingsbrev etterfølger det ordinære tildelingsbrevet og gis av KMD eller andre departement, direktorat eller tilsyn som gir oppgaver og /eller midler til fylkesmannen. Belastningsfullmakt skal brukes når budsjettfullmakter ikke kan tildeles ved delegering.

Ved behov for å instruere eller gi styringssignaler til embedene utover tildelingsbrev, skal dette alltid nedfelles skriftlig og gis i egne brev.

3.2.2 Etatsstyringsmøte, sektorvise styringsmøter og fagmøter

Felles etatsstyringsmøte

KMD avholder ett årlig felles etatsstyringsmøte med fylkesmannsembetene i løpet av våren. Tidspunktet vil framgå av

tildelingsbrevet. Etatsstyringsmøtet er felles for alle departement som gir oppgaver til fylkesmannen og ledelsen i alle embetene. Ved behov vil fagdepartementet invitere berørte direktorat/tilsyn til å delta i felles etatsstyringsmøte. Før møtet vil embetet motta en samlet skriftlig tilbakemelding på sin årsrapport. Møtet tar utgangspunkt i kravene som er stilt i tildelingsbrevet og som rapporteres i årsrapporten. Måloppnåelse og rapporterte resultater gjennomgås, og det gis tilbakemelding til embetene på resultatene. Det skrives referat fra etatsstyringsmøtet med kopi til Riksrevisjonen.

Sektorvise styringsmøter

Fagdepartementene, eventuelt direktorat/tilsyn med delegert myndighet, avholder sektorvise styringsmøter ved behov for utdyping og presisering av styringssignaler i tildelingsbrev og denne instruksen. Embetsledelsen skal alltid være representert i de sektorvise styringsmøtene. Møtefrekvens og øvrig deltakelse i møtene avgjøres av fagdepartementet, og møtene skal som hovedregel være varslet i tildelingsbrevet. Det skal skrives referat fra de sektorvise styringsmøtene, som sendes i kopi til KMD og Riksrevisjonen.

Fagmøter

Fagmøter skal dekke behovet for faglige avklaringer, og omfatte tolkning av regelverk, opplæring, saksbehandlingsrutiner, fagkonferanser og lignende. Det stilles ikke krav om at embetsledelsen eller ledelsen i departementene, direktorat eller tilsyn deltar. Det skal ikke gis nye styringssignaler i fagmøtene. Styringssignaler som er gitt i tildelingsbrev eller etatsstyringsmøtet/styringsmøter, kan utdypes eller forklares. Det skal ikke forekomme ressursdiskusjoner i fagdialogen.

3.2.3 Lederlønnskontrakt og lederlønnssamtale

KMD utnevner fylkesmannen på åremål og utarbeider årlig lederlønnskontrakt. Det inngås ny lederlønnskontrakt etter at lederlønnssamtalen er gjennomført.

Departementet innkaller fylkesmannen til lederlønnssamtale en gang i året. Samtalene gjennomføres som regel i vårhalvåret. I lederlønnssamtalen gjennomgås lederlønnskontrakten og oppnådde resultater i tillegg til punkter som skal inn i lederlønnskontrakten for kommende år. DFU-departementene har anledning til å spille inn til lederlønnssamtalene.

3.2.4 Årsrapport

Årsrapporten fra fylkesmannen utarbeides i overensstemmelse med de krav som stilles i tildelingsbrevet og skal gi et dekkende bilde av embedets resultater. KMD sender nærmere presiseringer og beskrivelse av teknisk løsning for utarbeidelse av årsrapport i november det enkelte år.

Årsregnskapet skal være en del av årsrapporten og skal utarbeides i tråd med til enhver tid gjeldende bestemmelser.

Årsrapporten skal ferdigstilles i den elektroniske løsningen for dette innen 1. mars det enkelte år.

Årsrapporten vil være utgangspunkt for det felles etatsstyringsmøtet som gjennomføres om våren.

Årsrapporten skal inneholde følgende deler i nevnte rekkefølge:

I Fylkesmannens beretning

- Overordnet vurdering av samlede resultater, ressursbruk og måloppnåelse
- Overordnet framstilling av de viktigste prioriteringer for året
- Sentrale forhold i internt og eksternt som har hatt betydning for oppnådde resultater
- Sted, dato og fylkesmannens signatur

II Introduksjon til embetets hovedtall

- Embetet og samfunnsoppdraget
- Organisasjon og ledelse
- Presentasjon av utvalgte nøkkeltall

III Årets aktiviteter og resultater

- Redegjørelse for, analyse og vurdering av oppnådde resultater. Herunder:
  - Gjennomførte evalueringer
  - Særskilt om oppdrag i tildelingsbrevet/og eller faste oppgaver i VØI
  - Særskilte rapporteringskrav fra tildelingsbrevet
  - Redegjørelse for, analyse og vurdering av ressursbruk
  - Samlet vurdering av måloppnåelse i forhold til samfunnsoppdraget og regnskapsresultatet

IV Styring og kontroll i embetet

- Redegjørelse for vesentlige forhold ved embetets planlegging, gjennomføring og oppfølging. Herunder:
  - Embetets risikostyring
  - Embetets internkontroll, herunder iverksatte tiltak
  - Bemanning, kapasitet og kompetansesituasjonen i embetet
  - Forvaltning av egne eiendeler (materielle verdier)
  - Oppfølging av eventuelle avdekkede svakheter/utfordringer, herunder merknader fra Riksrevisjonen og status for

arbeidet med informasjonssikkerhet

- Rapportering av andre vesentlige forhold knyttet til personalmessige forhold, likestilling, HMS/arbeidsmiljø, diskriminering, ytre miljø og lignende

V Vurdering av framtidsutsikter

- Forhold i og utenfor embetet som kan påvirke embetets evne til å løse samfunnsoppdraget på sikt
- Konsekvenser for embetets evne til å nå fastsatte mål og resultater på lengre sikt

VI Årsregnskap

- Ledelseskomentarar med fylkesmannens signatur
- Oppstilling av bevilgningsrapportering med noter
- Oppstilling av artskontorrapportering med noter

3.2.5 Rapportering gjennom året

Fylkesmannen skal pr. 31. august rapportere på regnskapstall og prognose for resten av året på kapittel og post. Det skal rapporteres både på utgifts- og inntektskapittel. Rapporteringen innbefatter også rapportering på resultatområder i samsvar med rutinene for ressursrapportering. Vesentlige avvik fra budsjetttrammer og forutsetninger skal forklares.

Fast rapportering til statsregnskapet skal skje i tråd med årlige rundskriv fra Finansdepartementet.

Rapporteringen tilpasses de styringsbehov departementene til enhver tid har, og skal framgå av tildelingsbrevet.

3.2.6 Oppfølging av saker fra Riksrevisjonen

KMD skal ha kopi av all korrespondanse mellom fylkesmannen og Riksrevisjonen. Fylkesmannen skal rapportere i årsrapporten, eventuelt også i lederlønnsamtalen, hvordan eventuelle merknader fra Riksrevisjonen er fulgt opp, herunder hvilke tiltak som er iverksatt og effekten av disse.

3.3 Ansvar for avklaringer og informasjonsplikt mellom departementene og fylkesmannen

Dersom fylkesmannen vurderer at det er uklarheter i de rammer, målsetninger og føringer som formidles, har fylkesmannen et selvstendig ansvar for å ta opp saken med aktuelt departement.

Fylkesmannen har et selvstendig ansvar for snarlig å informere aktuelt departement dersom det oppstår vesentlige avvik med betydning for måloppnåelsen, herunder budsjett.

Dersom fylkesmannen ser at gjeldende regelverk og ordninger kan ha/har vesentlige utilsiktede konsekvenser, skal virksomheten snarlig informere aktuelt departement om dette. Fylkesmannen skal også uoppfordret gi aktuelt departement beskjed dersom virksomheten ser mulige forbedringstiltak som departementet kan iverksette (endringer i lov, forskrift, instruks) som kan bidra til å nå overordnede målsetninger. Departementene vil også kunne be om særskilte evalueringer i forbindelse med praksis- og regelverksendringer.

KMD skal holdes orientert om saker av vesentlighet som fylkesmannen tar opp med fagdepartementene.

4 Fylkesmannsembetets interne styring

Departementet har ansvaret for overordnet kontroll med underliggende virksomheter, iht. Bestemmelsene pkt. 1.5.2. Dette skal inngå i den ordinære styringen og oppfølgingen av embetet.

4.1 Fylkesmannens myndighet og ansvar

Fylkesmannen er embetets øverste leder og leder embetet innenfor gjeldende lover, forskrifter, reglementer, retningslinjer, instruksjoner og budsjetter.

Fylkesmannen skal fastsette instruksjoner for virksomhetens interne virksomhets- og økonomistyring innenfor rammen av denne instruks.

Ledelsen i embetet skal basere seg på gjeldende lederplattform i staten.

Fylkesmannen kan innenfor gjeldende rammer for styring, samhandling og organisering, vurdere hvilken intern organisering av embetet som best understøtter egen måloppnåelse.

4.1.1 Godtgjørelser/andre utbetalinger til fylkesmannen

Det skal foreligge rutiner for kontroll og godkjenning av utleggsrefusjoner og andre oppgavepliktige tilleggssytelser til fylkesmannen.

4.2 Fylkesmannens planlegging, gjennomføring og oppfølging

Fylkesmannen skal gjennom sin planlegging, gjennomføring og oppfølging sørge for å utnytte tilgjengelige ressurser på en mest mulig formålstjenlig og effektiv måte.

Fylkesmannen skal utarbeide strategi for virksomheten samt interne styringsdokumenter i form av virksomhetsplan, årsplan eller tilsvarende. Det skal også utarbeides budsjett og prognoser for å sikre avviksrapporing og mulighet for oppfølging av regnskap, resultater og måloppnåelse. Risikostyring skal brukes som verktøy i planarbeidet, jf. punkt 4.2.1 Risikostyring.

Strategier og interne styringsdokumenter skal ha både ettårig og flerårig perspektiv.

Fylkesmannen må sikre at planer og strategier er i tråd med departementenes mål og prioriteringer. Likeledes at finansieringsordningens krav til ressursdisponering ivaretas.

4.2.1 Risikostyring

Risikovurdering og styring på bakgrunn av dette skal skje innenfor et samlet rammeverk for styring og kontroll. Fylkesmannen skal aktivt bruke risikostyring som verktøy i sin mål- og resultatstyring. God risikostyring skal gi bedre måloppnåelse innenfor de budsjetttrammer som er stilt til disposisjon. Risikovurderingene skal relateres til mål- og resultatkravene for virksomheten og inngår således som en integrert del av styringen. Der hvor det vurderes å være høy risiko skal risikoreduserende tiltak iverksettes. Det skal gjøres vurderinger av gjenværende risiko og om denne er akseptabel.

I tilbakemelding på foreløpig tildelingsbrev skal embetet gi en vurdering av situasjonen for gjeldende budsjettår. Eventuelle vurderinger av høy risiko for manglende måloppnåelse skal fremkomme i tilbakemeldingen.

Fylkesmannen skal i forbindelse med innspill til det årlige

etatsstyringsmøtet sende inn en oversikt over de vesentligste risikomomentene som kan hindre måloppnåelse. Fristen fastsettes i den årlige bestillingen av innspill til etatsstyringsmøtet.

4.2.2 Evalueringer

Det vises til krav i Reglement for økonomistyring i staten § 16 om evalueringer av virksomhetens oppgaveløsning og virkemiddelbruk. Frekvens og omfang av evalueringene skal bestemmes ut fra risiko og vesentlighet. Resultatinformasjonen skal benyttes i virksomhetens planlegging for de påfølgende år.

4.2.3 Arbeidsgiverrollen

Fylkesmannen skal følge opp statlig arbeidsgiverpolitikk, herunder implementere føringer og følge opp rapporteringer på personalområdet.

4.2.4 Regnskapsprinsipp og regnskapsføring

Fylkesmannsembetet skal utarbeide et virksomhetsregnskap i samsvar med kontantprinsippet, bruttoprinsippet, ettårsprinsippet og fullstendighetsprinsippet, jf. Bestemmelsene punkt 3.4.2.

Fylkesmannen avgjør i samråd med departementet eventuelle endringer i regnskapsprinsipp for virksomhetsregnskapet, jf. Bestemmelsene pkt. 3.4.2.

Fylkesmannen skal bruke standard kontoplan som føringskontoplan og skal rapportere til statsregnskapet etter statens kontoplan.

Det vises for øvrig til årlige og varige rundskriv fra Finansdepartementet.

4.2.5 Tilskudds- og stønadsforvaltning

Fylkesmannen skal påse at alle tilskudds- og stønadsordninger som embetet forvalter skal følges opp i samsvar med kapittel 6.3, 6.4 og 6.5/7.3 og 7.4 i Bestemmelsene og de presiseringer og føringer fra departementene som formidles i årlige tildelingsbrev og regelverk for ordningene. Forvaltningen av tilskudds-/stønadsordninger må baseres på embetets vurdering av risiko og vesentlighet.

4.3 Krav til fylkesmannens internkontroll

Fylkesmannen har et selvstendig ansvar for å innrette embetets systemer og rutiner for internkontroll og påse at nødvendige kontrolloppgaver blir utført. Risiko- og vesentlighetsvurderinger skal ligge til grunn. Fylkesmannen skal rapportere umiddelbart til ansvarlig departement dersom det avdekkes vesentlige svakheter, feil eller mangler.

Risikovurdering og styring på bakgrunn av dette skal skje innenfor et samlet rammeverk for styring og kontroll, se kap. 4.2.1.

4.4 Kommunal- og moderniseringsdepartementets øvrige krav

4.4.1 Inkluderende arbeidsliv(IA)

Fylkesmannen skal være en IA- virksomhet og ha en lokal samarbeidsavtale som bygger på ”Intensjonsavtale om et mer inkluderende arbeidsliv”.

4.4.2 Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Fylkesmannen skal ha et system for å kartlegge og følge opp risiko- og problemområder innen helse, miljø og sikkerhet, jf. Lov av 17. juni 2005 nr 62: Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv.

4.4.3 Likestilling og mangfold

Fylkesmannen skal arbeide aktivt for å fremme likestilling, mangfold, universell utforming og hindre diskriminering på grunnlag av kjønn, nedsatt funksjonsevne, alder, religion, nasjonal og etnisk bakgrunn, jf. likestillingsloven [§ 23](#), diskrimineringsloven om etnisitet [§ 20](#), diskriminerings- og tilgjengelighetsloven [§ 24](#) og diskrimineringsloven om seksuell orientering [§ 19](#).

Fylkesmannen skal avgi tilstandsrapportering for de to siste regnskapsårene. Det er tilrettelagt for rapportering på likestilling i den elektroniske årsrapporten gjennom oppsett for rapportering av nøkkeltall i kap. II. Rapporteringen ivaretar tabellen i veilederen *Statlige virksomheters likestillingsredegjørelse etter aktivitets- og rapporteringsplikten*. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt eller planlagt iverksatt for å fremme likestilling.

4.4.4 Kommunikasjon

Kommunikasjonsarbeidet i fylkesmannsembetet skal være basert på Statens kommunikasjonspolitikk og gjeldende regelverk som offentlighetsloven og forvaltningsloven.

4.4.5 Klart språk

Fylkesmannsembetet skal ha klart språk i interne og eksterne dokumenter og i all nettkommunikasjon.

Embetet kan hente veiledning og tips på nettsiden til det sentrale klarspråksprosjektet www.klarspråk.no

4.4.6 Etske retningslinjer

Embetet skal med utgangspunkt i retningslinjene videreutvikle og styrke den etiske bevisstheten blant de ansatte, og slik legge et godt grunnlag for ledes og ansattes muligheter for etisk refleksjon.

4.4.7 Samfunnssikkerhet og beredskap

Arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap skal inngå som en integrert del av embetets virksomhet, og embetet skal ha en tilfredsstillende beredskap for å kunne håndtere ekstraordinære hendelser. Fylkesmannens ansvar for regional samordning av arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap, og fylkesmannens ansvar for egenberedskap er fastsatt i *Instruks for fylkesmannens og Sysselmannen på Svalbards arbeid med samfunnssikkerhet, beredskap og krisehåndtering*, kgl.res. 19. juni 2015.

Lov om forebyggende sikkerhetstjeneste (sikkerhetsloven) med tilhørende forskrifter gjelder for alle forvaltningsorganer som er i besittelse av skjermverdig informasjon eller objekt. Fylkesmannen skal i forbindelse med rapportering per 30. april, sende en egen rapport om sikkerhetstilstanden i embetet til KMD. Rapporten skal særskilt redegjøre for oppfølgingen av de eventuelle mangler og avvik som embetet har identifisert ved forrige rapportering. Fylkesmannen må vurdere nivå på sikkerhetsgradering på rapport

om sikkerhetstilstand som sendes KMD.

Fylkesmannen skal vurdere behov for å sikkerhetsklarere personell jf. Lov om forebyggende sikkerhetstjeneste med forskrifter.

4.4.8 Informasjonssikkerhet

Fylkesmannen skal ha et dokumentert styringssystem for informasjonssikkerhet (ISMS), basert på anerkjente standarder, f.eks. ISO 27001/27002. Departementet viser til [Nasjonal strategi for informasjonssikkerhet](#) av 17. desember 2012. IKT-systemer og informasjonsaktiva skal klassifiseres og risikovurderes for å sikre hensynet til informasjonens konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet. Hendelser som truer eller kompromitterer informasjonssikkerheten skal rapporteres. Status i informasjonssikkerhetsarbeidet i fylkesmannsembetet rapporteres i årsrapporten.

4.4.9 E-forvaltning og IKT

Fylkesmannen skal tilby brukerrettede digitale tjenester som bidrar til å gjøre hverdagen enklere og mer effektiv for næringsl drivende, innbyggere og forvaltning. Brukeren skal ikke behøve å rapportere inn opplysninger forvaltningen allerede kjenner til, tjenester som ikke krever brukernærhet skal være tilgjengelige digitalt, og det skal vurderes om manuelle tjenester kan fases ut der digitale tjenester gir et tilstrekkelig godt tilbud til brukerne.

Det skal legges til rette for at embetets IKT-systemer bruker nasjonale/sektorspesifikke felleskomponenter og registre, og utveksler informasjon digitalt med forvaltningen for øvrig.

4.4.10 Etterlevelse av regelverk for offentlige anskaffelser

Fylkesmannen skal ha systemer og rutiner som sikrer etterfølgelsen av regelverket for offentlige anskaffelser. Fylkesmannen må gjennom en strategi for innkjøp og oppfølging av denne sikre nødvendig kompetanse og etablere gode rutiner slik at alle innkjøp gjøres i samsvar med regelverket, og ellers mest mulig effektivt. Det er også viktig at innkjøpsarbeidet inngår i ledelsens internkontroll, slik at uheldig praksis kan korrigeres så snart som mulig.

Fylkesmannen skal med jevne mellomrom evaluere sin innkjøpspraksis.

5 Oversikt over Fylkesmannens faste oppgaver

Kapittel 2 i denne instruksen gir en kort beskrivelse av fylkesmannens myndighets- og ansvarsområder knyttet til fylkesmannens roller. Fylkesmannen er tillagt en rekke oppgaver fra departement, direktorat og tilsyn. Noen oppgaver er faste, enten ved at forvaltningsansvaret er hjemlet i lovverket eller det er oppgaver av varig karakter. En oversikt over disse framkommer i dette kapitlet. Bakgrunnsinformasjon som er den enkelte oppdragsgivers ansvar, skal gi nyttig informasjon til løsning av oppgaven og er ikke en del av denne instruksen, men ligger som lenker i den elektroniske styringsportalen.

5.1 Iverksetter av nasjonal politikk i fylket

5.1.1 Folk og samfunn

Oppgaver

Alle embetene | BLD | Folk og samfunn

5.1.1.1

- Gi råd og veiledning til kommunene om hvordan universell utforming kan implementeres i planarbeid og tjenester.
- Videreutvikle samarbeidet med fylkeskommunene for å fremme universell utforming innenfor regionen.
- Spre kunnskap om virkemidler og finansieringsordninger som er knyttet til Regjeringens handlingsplan for universell utforming 2015-2019.
- Sørg for at universell utforming er kjent i eget embete og blir praktisert innen egen forvaltning og at fylkesmannens kompetanse på universell utforming videreutvikles.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | BLD | Folk og samfunn

5.1.1.2

Som offentlig myndighet skal fylkesmannen fremme likestilling knyttet bl.a. til kjønn, etnisitet, religion, funksjonsnedsettelse og seksuell orientering på de områder fylkesmannen har lovpålagt ansvar for. Fylkesmannen skal være en pådriver for at kommunene arbeider aktivt for å fremme likestilling knyttet til ulike diskriminerings-grunnlag i aktuell lovgivning.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | JD | Folk og samfunn

5.1.1.3

Organisere statsborgerseremonier.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KMD | Folk og samfunn

5.1.1.4

Ha et bevisst forhold til bruk av samiske språk.

Alle embetene | KMD | Folk og samfunn

5.1.1.5

Konsultere Sametinget eller andre berørte samiske interesser med målsetning om å oppnå enighet.

Alle embetene | UD | Folk og samfunn

5.1.1.6

Behandle saker om apostille og påføre dokumenter apostillestempel. Fylkesmannen skal føre et register eller protokoll med oppgave over foretatte attestasjoner hvor bl.a. nummeret på apostillen skal framgå, dato, navn på underskriver og stilling.

Alle embetene | UD | Folk og samfunn

5.1.1.7

Honorær konsul skal ha eksekvatur fra myndighetene i mottakerstaten for å utøve sitt virke. Fylkesmannen skal undersøke om det er noe til hinder for at aktuell kandidat godkjennes som et annet lands honorære konsul i Norge.

FMSF | KMD | Folk og samfunn

5.1.1.8

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane skal:

- Behandle søknader og utbetale statlig tilskudd til kommune- og fylkesparti over kap. 520 Tilskudd til de politiske partiene.
- Ha overordnet ansvar for register over alle parti og partilag (inkludert fylkesungdomsorganisasjoner) på lokalt og regionalt nivå.
- Forvalte grunndata i samarbeid med SSB.
- Drifte, forvalte og utvikle av Partiportalen <http://www.partistotte.no/>

FMSF | KMD | Folk og samfunn

5.1.1.9

Drifte og forvalte nettsidene til partilovnemnda, www.partilovnemnda.no. Utføre sekretariatsfunksjon for Partilovnemnda og utføre arkivtjenester for nemnda og Partirevisjonsutvalget.

5.1.2 Barnehage og opplæring

Oppgaver

Alle embetene | KD | Barnehage og opplæring

5.1.2.1

Informere og veilede lokal barnehagemyndighet, offentlige og private barnehageeiere og skoleeiere, allmennhet og aktuelle målgrupper om innhold, prinsipper og mål i den nasjonale utdanningspolitikken.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KD | Barnehage og opplæring

5.1.2.2

Informere, veilede og motivere til deltakelse i statlige strategier og kompetanseutviklingstiltak på barnehage- og grunnopplæringsområdet, samt rekruttere og velge ut deltakere, innhente planer og fordele midler.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KD | Barnehage og opplæring

5.1.2.3

Initiere, koordinere og delta i nettverk i fylket samt legge til rette for erfaringsspredning og –deling, .inhente rapporter, oppsummere og rapportere til Utdanningsdirektoratet.

Alle embetene | KD | Barnehage og opplæring

5.1.2.4

Bistå (Utdanningsdirektoratet) i forbindelse med blant annet nominasjoner, regionale konferanser og høringskonferanser

Alle embetene | KD | Barnehage og opplæring

5.1.2.5

Veilede skoler og skoleeiere i arbeidet med prøver og eksamen. Gjennomføre den sentrale sensuren og klagebehandling ved eksamen i tråd med forskrift og retningslinjer.

Melde endringer i ansvarsfordelingen mellom embetene på eksamensområdet innen 1. februar hvert år til

Utdanningsdirektoratet, post@udir.no, for registrering i Eksamenstjenesten eller i Prøvetjenesten.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KD | Barnehage og opplæring

5.1.2.6

Rettkjenne vitnemål fra videregående skoler i Norge når vitnemålet skal brukes som dokument i utlandet.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMOA | KD | Barnehage og opplæring

5.1.2.7

Følge opp og veilede norske friskoler i utlandet på eksamens- og prøvefeltet.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMAV | KD | Barnehage og opplæring

5.1.2.8

Behandle søknader om eksamen i videregående opplæring i utlandet.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMNO | FMFI | KD | Barnehage og opplæring

5.1.2.9

Ivareta koordineringsansvar for samisk fjernundervisning, og samarbeide om gjennomføring av tiltak i rammeverket for samisk fjernundervisning.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMTR | FMFI | KD | Barnehage og opplæring

5.1.2.10

Bidra til utvikling av læremidler og kompetanseutvikling knyttet til læreplanen i finsk som andrespråk, herunder kvensk.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.1.3 Familier, barn og unge

Oppgaver

Alle embetene | BLD | Familier, barn og unge

5.1.3.1

- Bidra til at ny kunnskap tas i bruk i de kommunale barnverntjenestene og/eller andre i tjenester rettet mot utsatte barn og familier i kommunen.
- Bidra til at erfaringer fra lokalt utviklingsarbeid blir spredt.
- Bidra til å opprette og vedlikeholde strukturer for kunnskap- og kompetanseutvikling i samarbeid aktuelle samarbeidspartnere som universitet- og høyskoler, RKBU/RBUP, Bufetat, brukerorganisasjoner med flere.
- Bidra med å videreutvikle kommunebarnevernets kartleggings- og analysekompetanse i forbindelse med meldings- og undersøkelsesarbeidet.

5.1.4 Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

Oppgaver

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

5.1.4.1

Bidra til å gjøre nasjonale strategier, retningslinjer, veiledere og handlings- og tiltaksplaner innen helse- og omsorgsfeltet kjent og implementert

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

5.1.4.2

Være pådriver for å nå målet om god helse for alle, og likeverdige helse- og omsorgstjenester til hele befolkningen, inkludert urbefolkning, innvandrerbefolkningen og andre sårbare grupper som innsatte i fengsel. Dette innebærer blant annet at fylkesmannen påser at aktuelle grupper involveres i planlegging av tjenestene og ved vurdering av kompetansebehov, samt påser at helse- og omsorgstjenestene benytter tolketjenester av god kvalitet.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

5.1.4.3

Ha dialog med kommunen om kapasitet og kvalitet i helsestasjon-, skolehelse- og jordmortjenesten.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

5.1.4.4

Informere, gi råd og veilede helse- og omsorgstjenesten i kommunene om rekrutterings- og kompetansetiltakene under *Kompetanseløft 2020*.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

5.1.4.5

Sikre at det opprettes og godkjennes et tilstrekkelig antall turnusstillinger/-plasser for leger og fysioterapeuter, herunder gjennomføre nødvendige opplærings- og veiledningstiltak.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMOA | FMHO | FMTR | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

5.1.4.6

Skaffe turnusplasser for fysioterapeuter.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMTR | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

5.1.4.7

Administrere ventelisteordningen for turnusfysioterapeuter.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

5.1.4.8

Bistå i arbeidet med implementering av smitteverntiltak, og i arbeidet mot antibiotikaresistens. Herunder arrangere årlig smittevernkonferanser for kommuner og annet helsepersonell i den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

5.1.4.9

Bidra til å gjennomføre *Omsorg 2020* som en helhetlig plan, herunder bl.a. *Demensplan 2020*, kompetanse- og rekrutteringstiltak under *Kompetanseløft 2020*, innovasjonssatsing, pårørendeprogram, velferdsteknologiprogram, frivillighetsstrategi og Husbankens investeringsordning til sykehjem, og omsorgsboliger.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

5.1.4.10

Bistå og gi faglig veiledning til Husbanken i saksbehandling av søknader til investeringstilskuddet til heldøgns omsorgsplasser, og bla sikre at sykehjem og omsorgsplasser som er innvilget tilskudd er tilpasset personer med demens.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

5.1.4.11

Være en ressurs i styrkingen av det kommunale rus- og psykiske helsearbeidet, herunder identifisere risikoområder med behov for forsterket innsats og påse at:

- BrukerPlan tas i bruk i alle kommuner
- Kommunene rapporterer på IS-24/8 om kommunalt psykisk helsearbeid og rusarbeid.

Samarbeide om tverrsektorielle kompetanseutviklingstiltak på rusfeltet med relevante kompetansesentre og drifte tverrfaglige regionale fora og nettverk,.

Bistå i planarbeid der rus- og psykisk helse utfordringer inngår og understøtte lokal tjenesteutvikling.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

5.1.4.12

Bidra til at tjenestene tar i bruk verktøy for innhenting av brukererfaring og brukertilfredshet at brukervedvirkning ivaretas i lokal tjenesteutvikling. Verktøyet skal være tilpasset alle befolkningsgrupper, inkludert aktuelle innvandrergupper.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

5.1.4.13

Fylkesmannen skal i all sin virksomhet vurdere konsekvenser for befolkningens helse, og fordelingen av denne, der det er relevant, jf. folkehelseslovens § 23.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

5.1.4.14

Fylkesmannen skal, i samarbeid med aktuelle kompetansemiljøer, helsetjenester og fylkeskommunen, ta initiativ til eller bistå med å arrangere fagdager og kompetansegivende kurs for helsepersonell om arbeid med endring av levevaner.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | BLD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

5.1.4.15

Fylkesmannen skal sørge for at kommunene får råd og veiledning på barnevernområdet, jf. barnevernloven § 2-3 fjerde ledd.

Informasjonsarbeidet omfatter blant annet å:

Informere og bistå kommunene med å følge opp nasjonale mål og tiltak, og gi informasjon om nytt lovverk, retningslinjer, faglige anbefalinger og veiledere.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | BLD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

5.1.4.16

Særlig oppfølging av kommuner på barnevernsområdet:

- Sørge for tett oppfølging av kommuner med risiko for svikt i tjenestetilbudet til utsatte barn og familier.
- Kommunene skal ha godt og forsvarlig akuttarbeid i barnevernet. Fylkesmannen har en råd- og pådriverfunksjon overfor kommunene i deres innsats for god kvalitet i akuttarbeidet.
- Fylkesmennene skal bistå og samarbeide med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet om veiledningsteamene som skal hjelpe kommuner og barnevernstjenester med særlige utfordringer.
- Fylkesmannen skal bistå og samarbeide med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet i planlegging og gjennomføring av regionale dialogmøter rettet mot kommunenes ledelse
- Fylkesmannen skal bistå i gjennomføringen av nasjonale kompetansehevende tiltak rettet mot barnevernstjenesten.

Alle embetene | BLD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

5.1.4.17

Kommunenes halvårsrapportering på barnevernsområdet:

Følge opp og kontrollere kommunenes halvårsrapporteringer på barnevernområdet, samt indikatorene for satsing på kommunalt barnevern, jf. rundskriv [Q 31/2014](#).

5.1.5 Miljø og klima

Oppgaver

Alle embedtene | LMD | Miljø og klima

5.1.5.1

Ivareta landbrukets sektoransvar ved gjennomføringen av vannforskriften.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embedtene | KLD | Miljø og klima

5.1.5.2

Vannforvaltning:

- Ha en miljøfaglig samordningsrolle i prosesser knyttet til kunnskapsgrunnet for regionale vannforvaltningsplaner, herunder sikre at karakterisering av vannforekomstene er oppdatert, holde fagsystemet Vannmiljø og Vann-Nett oppdatert, videreføre og igangsette delprogram under regionale overvåkingsprogram og ved behov gi råd og veilede andre sektorer, kommuner og vannområder.
- Bidra i arbeidet i grenseoverskridende vannområder og internasjonale vannregioner.
- Iverksette tiltak på eget myndighetsområde i tråd med plan og tiltaksprogram.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | **KLD** | JD | LMD | Miljø og klima

5.1.5.3

Avgi uttalelser til konsesjonssøknader om vannkraft, søknader om opprustings- og utvidelsesprosjekter og følge opp og avgi uttalelser i prosesser for revisjon av vannkraftkonsesjoner.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMOA | FMHE | FMOP | FMBU | FMVE | FMTE | FMAV | FMRO | FMHO | FMSF | **KLD** | Miljø og klima

5.1.5.4

Vurdere behov for gjennomføring av og overvåking av kalking i innsjøer, overvåking og vurdering av innsjøer hvor kalking forsøksvis er avsluttet og i samarbeid med Miljødirektoratet sørge for mest mulig optimal kalking i laksevasdrag. Data fra overvåkingen skal registreres i vannmiljøsystemet, og kalkingsdata skal registreres i kalkingsbasen.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | **KLD** | Miljø og klima

5.1.5.5

Bistå i Barentssamarbeidets miljøarbeidsgruppe (WGE) under det norske formannskapet, herunder lede vanngruppen og naturverngruppen. Bistå vannregionmyndighetene i samarbeidet med Finland om internasjonal vannregion i tråd med avtale og memorandum fra 2013. Ledet og være sekretariat for Den norsk-finske grensevasdragsskommisjonen. Koordinere det grensenære samarbeidet og lede prosjekter under Den norsk-russiske miljøvernkommisjon. Bistå i en norsk-russisk arbeidsgruppe om laksesaker.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

5.1.5.6

Forvalte verneområder der fylkesmannen er forvaltningsmyndighet, herunder bistå og veilede aktører i verneområdeforvaltningen, oppdatere kunnskapsgrunnlag og bevaringsmål, og holde Miljødirektoratet oppdatert på den økologiske tilstanden i norske Ramsarområder.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

5.1.5.7

Bidra i arbeidet med nytt vern, herunder gjennomføre verneplanprosesser innenfor skogvern og marint vern, bistå Miljødirektoratet ved behov i det forberedende arbeidet med et begrenset suppleringsvern, samt bidra i arbeidet med forskriftsendringer for eksisterende verneområder.

Tilrådingene sendes Miljødirektoratet innen avtalte frister.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

5.1.5.8

Følge opp vedtatte handlingsplaner for truede arter og naturtyper, (herunder Prioriterte arter og Utvalgte naturtyper), sørge for fortløpende oppdatering av kunnskap om arter og naturtyper i relevante fagdatabaser og bidra til å utarbeide faggrunnlag.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | **KLD** | Miljø og klima

5.1.5.9

Bistå utredere, sektormyndigheter og ansvarlige myndigheter med å identifisere relevante arter og naturtyper i en tidlig utredningsfase i plan og utbyggingssaker.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | **KLD** | **LMD** | Miljø og klima

5.1.5.10

Bidra til å ivareta miljøverdier i kulturlandskapet, herunder i utvalgte kulturlandskap.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | **KLD** | LMD | Miljø og klima

5.1.5.11

Innen rovviltforvaltning:

- Bidra til at de skader som rovviltartene volder husdyr og tamrein blir minst mulig,
- Sørge for god kommunikasjon med berørte grupper.
- Sørge for en balansert forvaltning og god samordning av landbruks-, dyrevelferds- og miljøvirkemidler.
- Være faglig veileder og eventuelt sekretariat for regional rovviltnemnd.
- Forvalte betingete fellingstillatelser på rovvilt uten unødig opphold i forbindelse med skadesituasjoner.
- Administrere kvotejakt på gaupe og lisensfelling på bjørn, ulv og jerv.
- Uten opphold varsle SNO ved felling, eller forsøk på felling, av gaupe, jerv, bjørn, ulv eller kongeørn. Gi SNO oppdatert oversikt over godkjente båser for fangst av jerv.

Rovviltarbeidet skal skje i tråd med føringer fra rovviltnemnda og den regionale forvaltningsplanen for rovvilt.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

5.1.5.12

I viltforvaltningen:

- Delta i oppfølging av vedtatte planer og arbeid med rullerende handlingsprogram for de 7 regionale villreinplanene: Setesdal (Heiplanen), Hardangervidda, Nordfjella, Rondane – Sølnekletten, Forollhogna Ottadalen og Dovrefjell.
- Utøve myndighet og ivareta oppgaver knyttet til viltforvaltningen, primært arter som ikke er høstbare.
- I samarbeid med berørte embeter (OP, MR) har Fylkesmannen i Sør-Trøndelag ansvaret for forvaltningen av moskus.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

5.1.5.13

Samordne og koordinere planlegging og iverksetting av tiltak mot fremmede skadelige organismer i og utenfor verneområder, og behandle søknader om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

5.1.5.14

Innen fiskeforvaltning:

- utføre oppgaver og saksbehandling for å ivareta bestandene av anadrom laksefisk
- samarbeide med fylkeskommunen om innlandsfiskeforvaltningen.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal skal ha ansvaret for driften av Herje-anlegget
- Fylkesmannen i Østfold skal være sekretariat for fagråd Skagerakkysten

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Miljø og klima

5.1.5.15

Ivareta landbrukets interesser i arbeidet med nye verneområder og i utarbeidelse og oppfølging av faggrunlaget for arter og naturtyper.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

5.1.5.16

Ha dialog med SNO om naturoppsyn og tiltak knyttet til blant annet verneområder hvor fylkesmannen er forvaltningsmyndighet, motorferdsel i utmark, laks, handlingsplaner for truede arter mv. Holde SNO lokalt løpende orientert om alle forhold eller hendelser som kan gi grunnlag for anmeldelse eller annen oppfølging.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

5.1.5.17

Innen friluftsliv:

- Oppetre som grunneier og rettighetshaver for statlig sikret friluftsområder på vegne av staten innen sitt fylke, og bistå Miljødirektoratet ved behov.
- Avgjøre søknader om midlertidig omdisponering av statlig sikret friluftsområde i inntil 10 år.
- Bidra til drift og videre utvikling av Skjærgårdstjenesten i aktuelle fylker, herunder tilskuddsforvaltning.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

5.1.5.18

Innenfor motorferdsel, ivareta oppgaver på eget myndighetsområde og veilede kommunal myndighet.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

5.1.5.19

Ivareta oppgaver innenfor eget myndighetsområde og være pådriver overfor andre myndigheter innenfor luftforurensning og støy, og for å hindre tilførsel og fjerne helse- og miljøfarlige stoffer på land og i sjø, særlig ved prioriterte skipsverft og i prioriterte områder.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

5.1.5.20

Innen grunnforurensning- og sedimentområdet:

- Ha dialog med Miljødirektoratet om saker hvor det er betydelig fare for spredning av miljøgifter, eller helsefare som kan forventes å bli kontroversiell eller få prinsipiell betydning.
- Ivareta oppgaver knyttet til oppdatering av kunnskapsgrunnlaget for forurensede sedimenter og løpende oppdatere relevante fagdatabaser.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

5.1.5.21

Veilede og følge opp kommunal myndighet i grunnforurensningssaker, luftforurensning og støy, herunder bistå kommunene i oppfølging av regelverk for luftkvalitet og aktuelt støyregelverk.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

5.1.5.22

Ved akutt forurensning gi de interkommunale utvalgene mot akuttforurensning (IUAene) i fylket miljøfaglig bistand etter behov. Veilede kommunale myndigheter ved håndtering av hendelser av lokal karakter. Inngå i Miljødirektoratets kriseorganisasjon under statlige aksjoner mot akutt forurensning.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

5.1.5.23

Avgjøre søknader om utslipp fra virksomheter innenfor delegerte saksområder, og følge opp eldre tillatelser.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

5.1.5.24

Ivareta oppgaver på eget myndighetsområde knyttet til utslippstillatelser, forskriftsregulerte industribransjer, miljøgiftanalyser, utslipp av kommunalt avløpsvann og avfall og gjenvinning, inkl. avfallsplaner for havner.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

5.1.5.25

Veilede og følge opp kommunal myndighet i avløpssaker, og veilede og bistå kommuner, avfallsselskaper og andre aktører i oppfølging av nasjonal avfallspolitikk.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.1.6 Landbruk og mat

Oppgaver

FMST | FMNT | FMNO | FMTR | FMFI | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.1

Gjennomføre reindriftspolitikken på regionalt nivå:

- Være et kompetansesenter for næringen for å legge til rette for en effektiv og kunnskapsbasert forvaltning av reindriften
- Veilede om økt bærekraftig slakteuttak
- Videreutvikle dialog og gjennomføre møter i samarbeidsforumet med Sametinget og Norske Reindriftsamers Landsforbund

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMST | FMNT | FMNO | FMTR | FMFI | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.2

Være vedtaksmyndighet etter reindriftslovens bestemmelser, herunder:

- Forberede søknader om gjeterhytter, gjerder og anlegg
- Iverksette tiltak ved ulovlig oppførte gjerder, anlegg og gjeterhytter
- Iverksette sanksjoner og tvangstiltak etter reindriftslovens kap. 11 i tett dialog med Landbruksdirektoratet

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMST | FMNT | FMNO | FMTR | FMFI | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.3

Følge opp planlegging, gjennomføring og etterkontroll av prosjekter finansiert over RUF.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMST | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.4

Følge opp inngåtte reinbeiteavtaler.

FMST | FMNT | FMNO | FMTR | FMFI | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.5

Bruksregler og distriktsplaner:

- Reagere raskt ved brudd på bruksreglene, i henhold til reindriftslovens bestemmelser
- Orienter Landbruksdirektoratet om oppdatering og endringer i bruksregler og distriktsplaner

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMST | FMNT | FMNO | FMTR | FMFI | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.6

Grunnlagsdata i *Melding om reindrift* (MOR):

- Utvikle rutiner for kvalitetssikring og vedlikehold
- Orienter Landbruksdirektoratet om manglende samsvar mellom MOR og vedtak truffet i Reindriftsstyret

FMFI | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.7

Utarbeide en plan for gjennomføring av reinpramming vår og høst 2017 i dialog med Landbruksdirektoratet, i henhold til omtale i Prop 77 S (2015-2016) kapittel 7.3.9, samt gjennomføre risikoanalyser knyttet til forhold som kan oppstå dersom planlagt pramming ikke kan gjennomføres.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMFI | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.8

Utarbeide plan for gjennomføringer av tellinger for reindriftsåret 2017/2018 etter samme mal som for 2016. Frist 1.10.2017 til Landbruksdirektoratet.

FMST | FMNT | FMNO | FMTR | FMFI | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.9

Bidra til bevisstgjøring omkring det ansvar offentlige myndigheter har når det gjelder Grunnloven § 108 og folkerettens regler om urfolk og minoriteter, samt følge opp internasjonale konvensjoner og lover knyttet til den grenseoverskridende reindriften.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMST | FMNT | FMNO | FMTR | FMFI | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.10

Gi innspill til endringer og forbedringer i reindriftsavtalen til Landbruksdirektoratet innen 1.11.2017.

FMST | FMNT | FMNO | FMTR | FMFI | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.11

Bidra til å øke kunnskapen om reindriftens arealbehov og reindriftens medvirkning i arealprosesser, gjennom dialog med kommunene.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.12

Samhandle med Mattilsynet om beitesituasjonen og dyrevelferdsmessige forhold i landbruks- og reindriftsnæringen.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.13

Påse at landbrukets ressursgrunnlag ivaretas og at det tas hensyn til dyrka mark.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.14

Styrke langsiktige investeringer knyttet til oppbygging og skjøtsel av ny skog med hensyn til skogproduksjon og fremtidig verdiskaping.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.15

Følge opp planer og strategiarbeid knyttet til *Regionalt bygdeutviklingsprogram*, herunder *Regionalt næringsprogram*, *Regionalt miljøprogram* og *Regionalt skog- og klimaprogram*.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.16

Starte revidering av Regionalt miljøprogram i tråd med nasjonale føringer og regionale prioriteringer, slik at programmet er ferdig revidert 1.1.2019.

Alle embetene | **LMD** | ASD | HOD | JD | KD | Landbruk og mat | Helsedirektoratet

---

5.1.6.17

Følge opp nasjonal handlingsplan for *Inn på tunet* og bidra til å synliggjøre *Inn på tunet* som aktuelt tiltak innenfor arbeidet på helse-, omsorgs-, utdannings-, arbeids- og sosialområdet.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.18

Motivere og mobilisere til lønnsom næringsaktivitet og verdiskaping i landbruket.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.19

Koordinere arbeidet med de utvalgte kulturlandskapene i jordbruket og bidra til at kulturlandskap blir brukt som grunnlag for landbruksbasert næringsutvikling.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.20

Videreutvikle økologisk landbruk som en del av næringsutviklingsarbeidet i fylket.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMOS | FMOA | FMOP | FMBU | FMVE | FMHO | FMSF | FMST | FMNT | LMD | Landbruk og mat

---

5.1.6.21

Ivareta særskilte satsinger gjennom økologiske foregangsfylker.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.22

Være en regional pådriver og samarbeide med regionale aktører for å bidra til å oppnå målsettingene om nok og trygg mat, økt matmangfold og interesse for norsk mat.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.23

Gi innspill om endringer og forbedringer i jordbruksavtalen etter nærmere bestilling fra Landbruksdirektoratet.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.24

Forvalte midlene til utrednings- og tilretteleggingstiltak.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.25

Sikre planmessig oppfølging av skogbruksplanlegging med miljøregistreringer i samråd med kommunene.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.26

Bidra til økt bruk av skogråstoff til bioenergi og økt bruk av tre.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.27

Påse at kommunene overvåker skogen av hensyn til skogskader, og melder skader til Skogskader på nett.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.28

Sikre at kommunene gjennomfører resultatkontroll av skogbruk og miljø. Frist for ajourhold i ØKS 31.12.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.29

Tydeliggjøre kommunenes lovpålagte kontrollansvar knyttet til foryngelsesplikten i skogbruksloven. Mangelfull kontroll bør få konsekvenser for kommunens tildeling av økonomiske virkemidler på skogområdet. Frist for ajourhold i ØKS 31.12.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.30

Bidra til videreutvikling av skogsveinettet gjennom veiledning, bistand i arbeidet med kommunale hovedplaner for skogsveier og tilstandsregistrering av eldre veier.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.31

Administrere skogfondordningen og bistå kommunene med informasjonstiltak rettet mot skogeierne om skatteregler knyttet til ordningen. Kopi av revisjonsberetning sendes Landbruksdirektoratet innen 1.7.2017.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.32

Bidra til Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) sin årlige rapport om bærekraftig skogbruk.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.33

Registrere tilskudd til miljøtiltak i skogbruket gjennom fagsystemet ØKS.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.34

Bidra til at kommunene følger opp nasjonale mål og retningslinjer ved behandling av saker, og behandle klager etter odelsloven, konsesjonsloven, skogbruksloven og jordloven.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.35

Forvalte regelverket for regulering av svine- og fjørfeproduksjonen, samt kontrollere at produsentene overholder konsesjonsgrensene og reglene for driftsfellesskap. Kopi av brev der fylkesmannen fatter vedtak om driftsfellesskap skal sendes Landbruksdirektoratet.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.36

Fortløpende orientere Landbruksdirektoratet om saker etter jord- og konsesjonslovgivningen som har vært til behandling hos Sivilombudsmannen.

5.1.7 Kommunal styring

Oppgaver

Alle embetene | KMD | Kommunal styring

5.1.7.1

Modernisering i kommunene

Stimulere til lokal omstilling og modernisering i kommunesektoren ved å gi en del av skjønnsrammen som støtte til fornyings- og innovasjonsprosjekter i kommunene, slik at de kan prøve ut nye løsninger på sine utfordringer.

Prosjekter som mottar skjønnsmidler, skal evalueres og formidles.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KMD | Kommunal styring

5.1.7.2

Kontroll og godkjenning etter økonomibestemmelsene i kommuneloven, herunder:

- ROBEK-kommuner jf. §60 nr.1 og 2
- Kommunale vedtak om garantier over 500 000 kroner
- Låneopptak for interkommunale selskaper hvor minst en av deltakerkommunene er oppført i ROBEK
- Vedtekter og eventuelle endringer av vedtektene for kraft/hjemfallsfond jf. rundskriv H-1/11

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KMD | Kommunal styring

5.1.7.3

Økonomiforvaltning

Fylkesmannen skal veilede/informere kommuner om:

- Økonomibestemmelsene i kommuneloven kapittel 8 og 9
- Veiledere på økonomiområdet og tilby kommunene veiledning/opplæring
- KOSTRA, kommuneproposisjonen, statsbudsjettet, inntektssystemet, nye/oppdaterte lov- og forskriftsendringer og annen relevant styringsinformasjon. Fylkesmannen skal melde kommuner inn eller ut av ROBEK og fordeler skjønnsmidler etter retningslinjene for skjønnsfordelingen

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KMD | Kommunal styring

5.1.7.4

Kommuneinndeling

- Veilede kommuner og andre interessenter om inndelingsloven og prosessene ved grenseendring og grensefastsettelse.
- Forberede saker om endring og/eller fastsettelse av kommune- eller fylkesgrenser i tråd med inndelingsloven og rundskriv H-10/15.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.1.8 Arealforvaltning, by og samfunnsutvikling

Oppgaver

Alle embetene | **KMD** | BLD | HOD | JD | KLD | LMD | Areal, by og samfunn | Helsedirektoratet

5.1.8.1

Fylkesmannen skal legge til grunn regjeringens føringer i sitt arbeid. Det vises særskilt til hensyn som fremgår av Plan- og bygningslovens formål i §§1-1 og 3-1, Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging og statlige retningslinjer og bestemmelser.

Fylkesmannen skal formidle nasjonal politikk og prioriteringer tidlig i den regionale og kommunale planleggingen, veilede om riktig forståelse og praktisering av plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter og samarbeide med fylkeskommunen om dette. Fylkesmannen skal påse at konsekvenser for, miljø og samfunn er belyst og i nødvendig grad tatt hensyn til i plan- og utbyggingssaker, herunder at samfunnssikkerhet og klimatilpasning er ivaretatt der det er behov for dette.

Fylkesmannen skal følge opp arbeidet med konsekvensutredninger for planer og tiltak som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn, herunder at samfunnssikkerhet og klimatilpasning ivaretas der det er behov for dette, og bidra til beslutningsrelevante plan- og utredningsprogram.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | **KMD** | JD | KLD | LMD | Areal, by og samfunn

5.1.8.2

Fylkesmannen skal ivareta oppgaver i henhold til rundskriv H-2/14 om bruk av innsigelser, KLDs rundskriv T-2/16 om nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet og DSBs retningslinjer for fylkesmannens bruk av innsigelser på samfunnssikkerhetsområdet skal også ivaretas.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | **KMD** | KLD | LMD | Areal, by og samfunn

5.1.8.3

Fylkesmannen skal forvalte de statlige planretningslinjene for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | **KMD** | KLD | Areal, by og samfunn

5.1.8.4

Fylkesmannen skal følge opp statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen, og bistå kommunene i arbeidet med ulovlighetsoppfølging.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | **KMD** | KLD | Areal, by og samfunn

5.1.8.5

Fylkesmannen skal medvirke til at regionale og kommunale kystsonerplaner legger til rette for en balansert bruk og vern av kystsonen, samt at arealbruken på sjø og land sees i sammenheng.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | **LMD** | KMD | Areal, by og samfunn

5.1.8.6

Fylkesmannen skal medvirke til at jordvernet ivaretas i kommunale og regionale planer, i tråd med Stortingets behandling av regjeringens jordvernstrategi.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | **KMD** | KLD | LMD | Areal, by og samfunn

5.1.8.7

Fylkesmannen skal bidra til at regionale og kommunale planer i fjell og utmark avklarer langsiktige utbyggingsgrenser og sikrer balanse mellom utbygging og vern.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KLD | Areal, by og samfunn

5.1.8.8

Fylkesmannen skal følge opp statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging, og bidra til reduserte klimagassutslipp, mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging i kommunene.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KLD | Areal, by og samfunn

5.1.8.9

Fylkesmannen skal bidra til at nasjonale og regionale føringer legges til grunn ved utbygging av fornybar energi og kraftlinjer gjennom oppfølging av enkeltsaker i meldings-, søknads- og detaljplanfasen.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KLD | Areal, by og samfunn

5.1.8.10

Oppgaven utgår (jf. supplerende tildelingsbrev av 1. mars 2017).

Oppgaven dekkes under punkt 5.1.8.1.

Medvirke til at friluftslivsverdier og allemannsretten ivaretas i plan- og enkeltsaker etter plan- og bygningsloven.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KMD | Areal, by og samfunn

5.1.8.11

Fylkesmannen kan klage på enkeltvedtak etter plan- og bygningsloven der nasjonale eller vesentlig regionale interesser blir berørt. (Oppdateres i supplerende tildelingsbrev)

5.1.9 Samfunnssikkerhet og beredskap

Oppgaver

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

5.1.9.1

Informere og veilede kommunene om mål, innhold og metoder i arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

5.1.9.2

Gjennomføre øvelser med kommuner, ref TB. I øvelsen skal kommunens kriseorganisasjon og overordnet beredskapsplan øves.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

5.1.9.3

Gjennomføre tilsyn med kommunal beredskapsplikt i kommunene. Tilsynene skal gjennomføres i tråd med veiledning for fylkesmannens tilsyn med kommunal beredskapsplikt.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMOA | FMRO | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

5.1.9.4

Klareringsmyndighet

Fylkesmannen skal ivareta rollen som klareringsmyndighet etter sikkerhetsloven for fylkesmannsembetene, fylkeskommunene og kommunene. Videre må embetene gjøre nødvendige forberedelser, etter pålegg fra JD, for overgangen til en sivil klareringsmyndighet.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.1.10 Tilskuddsforvaltning /forvaltning av økonomiske virkemidler

Oppgaver

Alle embetene | HOD | Tilskudd og økonomiske virkemidler |
Helsedirektoratet

5.1.10.1

Forvalte tilskudd på folkehelse og helse- og omsorgstjenesteområdet, inkludert informasjon og veiledning om ordningene.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMSF | FMFI | HOD | Tilskudd og økonomiske virkemidler |
Helsedirektoratet

5.1.10.2

Forvalte midler til å videreføre arbeidet med å bedre legesituasjonen som tiltak under Kompetanseløft 2020.

FMFI | HOD | Tilskudd og økonomiske virkemidler |
Helsedirektoratet

5.1.10.3

Forvalte midler til veiledningsgrupper i allmennmedisin og samfunnsmedisin for leger i Nord-Norge.

FMOA | FMAV | FMHO | FMSF | FMTR | HOD | Tilskudd og økonomiske virkemidler |
Helsedirektoratet

5.1.10.4

Forvalte tilskudd til Lindrende behandling og omsorg ved livets slutt.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | ASD | Tilskudd og økonomiske virkemidler

5.1.10.5

Sammen med Arbeids- og velferdsdirektoratet forvalte tilskudd til utvikling av sosiale tjenester og tiltak i kommunene etter sosialtjenesteloven.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | BLD | Tilskudd og økonomiske virkemidler

5.1.10.6

Fordele midler til stillinger i det kommunale barnevernet.

Alle embetene | KD | Tilskudd og økonomiske virkemidler

5.1.10.7

Forvalte tilskudd på barnehage- og grunnopplæringsområdet, inkludert informasjon og veiledning om ordningene.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KLD | Tilskudd og økonomiske virkemidler

5.1.10.8

Fylkesmannen skal behandle søknader om tilskudd til:

- Vannmiljøtiltak, kalking (kap. 1420 post 70.1)
- Erstatning for beitedyr tatt av rovvilt (kap. 1420 post 72)
- Rovvilttiltak (kap. 1420 post 73)
- Friluftsmål, ordningen Skjærgårdstjenesten (kap. 1420 post 78)
- Verdiskaping basert på naturarven (kap. 1420 post 81)
- Truede arter og naturtyper (kap. 1420 post 82)
- Fisketiltak (kap. 1425 post 70)
- Vilttiltak (kap. 1425 post 71)

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Tilskudd og økonomiske virkemidler

5.1.10.9

Veilede og følge opp kommunene i forvaltningen av økonomiske virkemidler og regelverk knyttet til foretakets inntekter og velferd, og påse at forvaltningen skjer i samsvar med overordnede nasjonale føringer. Kopi av rundskriv/brev vedr.

produksjonstilskudd som utarbeides av embetet og kopi av dispensasjonsvedtak knyttet til avløsning ved sykdom og fødsel skal sendes Landbruksdirektoratet.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Tilskudd og økonomiske virkemidler

5.1.10.10

Utarbeide årlig risikobasert plan for kontroller i henhold til Landbruksdirektoratets veiledninger innen 1.4. Bekreftelse på at kontrollplan er utarbeidet sendes Landbruksdirektoratet.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Tilskudd og økonomiske virkemidler

5.1.10.11

Følge opp avvik som avdekkes.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Tilskudd og økonomiske virkemidler

5.1.10.12

Samarbeide med Mattilsynet, herunder om informasjonsutveksling, knyttet til tilsyn og kontroll.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Tilskudd og økonomiske virkemidler

5.1.10.13

Forvalte regelverk, være vedtaksmyndighet og klageorgan knyttet til erstatningsordninger og tilskuddsordninger innen jordbruk, skogbruk og reindrift, samt miljøvirkemidlene innen jordbruk og skogbruk.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Tilskudd og økonomiske virkemidler

5.1.10.14

Prognosere erstatningsomfanget ved skader grunnet klima.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Tilskudd og økonomiske virkemidler

5.1.10.15

For å sikre informasjonssikkerheten i systemene skal brukertilganger i fagsystemene gjennomgås to ganger årlig.

5.2 Samordningsmyndighet

5.2.1 Folk og samfunn

Oppgaver

Alle embetene | ASD | Folk og samfunn

5.2.1.1

Følge opp og veilede kommuner som har mottatt tilskudd til utvikling av sosiale tjenester og tiltak i kommunene etter sosialtjenesteloven for å sikre forankring, framdrift og faglig kvalitet.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | **KMD** | ASD | BLD | HOD | JD | Folk og samfunn | Helsedirektoratet

---

5.2.1.2

Nasjonal strategi for boligsosialt arbeid, *Bolig for velferd (2014–2020)*. Strategien skal styrke kommunenes arbeid med å hjelpe vanskeligstilte på boligmarkedet. Et av målene i strategien er at den offentlige innsatsen skal være helhetlig og effektiv. Fylkesmannen skal bidra aktivt til at strategien implementeres i kommunene i tråd med forutsetningene.

Fylkesmannen skal:

- Sikre samordning av sektorovergrepene oppgaver og se ulike statlige satsinger i sammenheng med *Bolig for velferd*, f.eks. *Opptrappingsplanen for rusfeltet (2016-2020)*, strategien *Barn som lever i fattigdom* og fellesoppdraget *Utsatte barn og unge 0 – 24 år*.
- Legge til rette for helhetlige vurderinger og god samordning i kommunenes arbeid med framskaffelse av boliger og tjenester til vanskeligstilte.
- Legge til rette for at kommunene tar boligsosiale hensyn i ordinære planprosesser

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Folk og samfunn | Helsedirektoratet

5.2.1.3

Ha oversikt over utviklingen innen det systematiske folkehelsearbeidet i kommunene og fylkeskommunen.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.2.2 Familier, barn og unge

Oppgaver

Alle embetene | **KD** | ASD | BLD | HOD | JD | Familier, barn og unge | Helsedirektoratet

5.2.2.1

Koordinert innsats for barn og unge (0-24 samarbeidet)

Bidra til helhetlig og samordnet tjenestetilbud til barn og unge innen fagområdene barnehage, grunnsopplæring, barnevern, helse, sosiale tjenester og arbeidsliv.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Familier, barn og unge | Helsedirektoratet

5.2.2.2

Veilede kommunene om miljørettet helsevern som integrert del av det lokale folkehelsearbeidet og være pådriver overfor kommuner med skoler og barnehager som mangler godkjenning etter helselovgivningen.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.2.3 Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

Oppgaver

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

5.2.3.1

I dialog med primær- og spesialisthelsetjenesten fremme god samhandling, bidra til rolleavklaring mellom tjenester og nivåer, samt understøtte sammenhengende tjenesteforløp for den enkelte på tvers av fag, tjenester og sektorer.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

5.2.3.2

Bidra til kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten gjennom å:

- bruke Iplos-data til planlegging og styring, og samarbeide med Helsedirektoratet om å arrangere IPLOS-temadager for kommunene annet hvert år.
- ta i bruk ny teknologi, ny kunnskap og nye faglige metoder, herunder blant annet velferdsteknologi.
- følge opp det nasjonale pasientsikkerhetsprogrammet og samarbeide med KS om tiltak og aktiviteter på regionalt og lokalt nivå.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

5.2.3.3

Ha oversikt over etablerte koordinerende enheter for habilitering og rehabilitering i kommuner og helseforetak, og understøtte utviklingsarbeidet, og bistå kommunene i arbeid for å utvikle et differensiert tilbud innen habilitering og rehabilitering og koordinering.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

5.2.3.4

Bidra til samordning og koordinering av kvalitets- og kompetanseutviklingstiltakene i samarbeid med de nasjonale og regionale kompetansemiljøene, bruker- og pårørendeorganisasjonene og spesialisthelsetjenesten på fag- og tjenesteområder med sammenfallende målgruppe.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.2.4 Miljø og klima

Oppgaver

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

5.2.4.1

Veilede og følge opp kommunene for å iverksette nasjonale føringer på klima- og miljøområdet, herunder statlige planretningslinjer om klima- og energiplanlegging og samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

5.2.4.2

Gjennom tidlig involvering, høringsuttalelser m.m. bidra til at klima- og miljøhensyn blir ivaretatt i utredninger og planprosesser, herunder konseptvalgutredninger, bypakker, Nasjonal Transportplan, interkommunalt plansamarbeid, regionale planer og annen overordnet planlegging etter plan- og bygningsloven.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Miljø og klima

5.2.4.3

Bidra til å styrke kunnskapen og gjennomføre informasjonstiltak om reduserte utslipp fra jordbruksdrift.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | **KLD** | JD | LMD | Miljø og klima

5.2.4.4

Samordne arbeidet på klimatilpasning internt og mellom embeter, samt sørge for at klimatilpasning blir integrert i relevante oppgaver.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Miljø og klima

5.2.4.5

Synliggjøre positive bidrag og muligheter knyttet til skog og trevirke i klimasammenheng.

Alle embetene | LMD | Miljø og klima

5.2.4.6

Arbeide for økt produksjon og bruk av bioenergi i samarbeid med Innovasjon Norge.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.2.5 Kommunal styring

Oppgaver

Alle embetene | KMD | Kommunal styring

5.2.5.1

Kommunerettet samordning:

- Ivareta et tverrsektorielt samordningsansvar i forholdet mellom regional statsforvaltning og kommunene, jf. departementets retningslinjer for fylkesmannens samordningsfunksjon og kommunerettet styring (H-2143).
- Arbeide for at det i statlige tilsyn tas hensyn til egenkontrollen i kommunene, samt at fylkesmannen tilrettelegger for et hensiktsmessig tilsyn med den enkelte kommune.
- Fylkesmannen er i kommuneloven § 60 e gitt mandat til å samordne det statlige tilsynet med kommunene. Samordningen skal bidra til at statens tilsyn med kommunene samlet sett er oversiktlig, enhetlig og forutsigbart.
- Fylkesmannsembetene skal gi råd og veiledning til kommunene for å bygge opp om målsettingen i enkelte av de bilaterale avtalene fra konsultasjonsordningen mellom staten og kommunesektoren. Dette gjelder avtaler der det ligger forventninger om samarbeid mellom KS regionalt og fylkesmannsembetene.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.2.6 Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling

Oppgaver

Alle embetene | **KMD** | BLD | HOD | JD | KLD | LMD | Areal, by og samfunn | Helsedirektoratet

---

5.2.6.1

Fylkesmannen skal samordne statlige interesser og bidra til at fylkeskommunen og kommunene får et mest mulig helhetlig bilde av statens forventninger og krav i planleggingen.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Areal, by og samfunn

5.2.6.2

Legge til rette for samordning av planlegging på tvers av kommune- og fylkesgrenser for å sikre reindriften sammenhengende bruksarealer.

FMST | FMNT | FMNO | FMTR | FMFI | LMD | Areal, by og samfunn

---

5.2.6.3

Bidra til å oppdatere og kvalitetssikre reindriftnæringens arealbrukskart.

Alle embetene | LMD | Areal, by og samfunn

5.2.6.4

Ajourholde informasjonssystem for beitebruk i utmark (IBU).

FMST | FMNT | FMNO | FMTR | FMFI | LMD | Areal, by og samfunn

---

5.2.6.5

Bidra til at reinbeitedistriktene har utarbeidet distriktsplaner som et viktig grunnlag for kommunale og fylkeskommunale planleggingsprosesser.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Areal, by og samfunn

5.2.6.6

Formidle nasjonal politikk for jordvern og bevaring av kulturlandskap.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Areal, by og samfunn

5.2.6.7

Bidra til at kommunene etablerer langsiktige utbyggingsgrenser mot de viktigste landbruksarealene, samt stille krav om effektiv utnyttelse av eksisterende og planlagte utbyggingsområder.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Areal, by og samfunn

5.2.6.8

Belyse konsekvenser og utviklingsmuligheter og ivareta landbrukets og reindriftens interesser i arealplansaker, saker etter naturmangfoldloven og ved større tiltak og prosesser.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Areal, by og samfunn

5.2.6.9

Medvirke til at kommunene ivaretar landbrukets interesser i sine klima- og energiplaner.

Alle embetene | LMD | Areal, by og samfunn

5.2.6.10

Bidra til at kommunene rapporterer gjennom KOSTRA-landbruk.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Areal, by og samfunn

5.2.6.11

Landbrukskompetanse skal ivaretas i plansaker og -prosesser.

Alle embetene | KMD | Areal, by og samfunn

5.2.6.12

Fylkesmannen skal veilede og støtte kommunene og regionale sektormyndigheter i geodataspørsmål og bidra til at disse har tilgang på oppdatert geografisk informasjon.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KMD | Areal, by og samfunn

5.2.6.13

Fylkesmannen skal i samarbeid med Statens kartverk bidra til at kommunene følger opp bestemmelsen i plan- og bygningsloven § 2-1 om kart og stedfestet informasjon, som innebærer oppfølging av krav til det offentlige kartgrunlaget (DOK).

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Areal, by og samfunn

5.2.6.14

Ivareta landbrukets interesser i kartsamarbeidet Geovekst og informere om nytten av Geovekst og Norge Digitalt.

Alle embetene | LMD | Areal, by og samfunn

5.2.6.15

Følge opp ajourholdet av arealressurskartet (AR5) i samarbeid med Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO), og bidra til at kommunene holder arealressurskart (AR5) oppdatert.

Alle embetene | KMD | Areal, by og samfunn

5.2.6.16

Ivareta fylkesmannens interesser i kartsamarbeidet Geovekst med særlig oppmerksomhet mot arbeidet med mer detaljerte høydedata.

Alle embetene | KMD | Areal, by og samfunn

5.2.6.17

I samarbeid med Statens kartverk påse at kommunene følger opp bestemmelsen i plan- og bygningsloven § 2-2 om etablering og ajourhold av kommunalt planregister, og vedlikeholder og ajourholder planer etter gjeldende SOSI-standard.

5.2.7 Samfunnssikkerhet og beredskap

Oppgaver

Alle embetene | JD | HOD | Samfunnssikkerhet og beredskap | Helsedirektoratet

---

5.2.7.1

Ha en oppdatert risiko- og sårbarhetsanalyse for fylket (fylkesROS) med oppfølgingsplan som er utarbeidet i samarbeid med regionale samfunnssikkerhetsaktører, og i tråd med fylkesmannens samfunnssikkerhetsinstruks.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | **JD** | HOD | Samfunnssikkerhet og beredskap | Helsedirektoratet

---

5.2.7.2

Ta initiativ til, bidra i, veilede og samordne sivil beredskapsplanlegging og det sivil-militære samarbeidet i fylket, herunder øvelser og kompetansehevende tiltak.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | **JD** | Samfunnssikkerhet og beredskap

5.2.7.3

Ha oppnevnt et fylkesberedskapsråd og benytte dette i den regionale samordningen av samfunnssikkerhetsarbeidet, herunder arrangere minimum ett møte i året og felles øvelse hvert fjerde år.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | **JD** | Samfunnssikkerhet og beredskap

5.2.7.4

Ha en revidert beredskapsplan og plan for krisekommunikasjon basert på fylkesROS og utarbeidet i tråd med fylkesmannens samfunnssikkerhetsinstruks.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | **JD** | HOD | Samfunnssikkerhet og beredskap | Helsedirektoratet

---

5.2.7.5

Ha underliggende planverk knyttet til nasjonale beredskapstiltak.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | **JD** | HOD | Samfunnssikkerhet og beredskap | Helsedirektoratet

---

5.2.7.6

Ha systemer for på kort varsel å kunne motta og eventuelt videreformidle varsel og meldinger i henhold til gjeldende rutiner og retningslinjer.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | **JD** | HOD | Samfunnssikkerhet og beredskap | Helsedirektoratet

---

5.2.7.7

Øve og evaluere egen kriseorganisasjon minimum en gang i året.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | **JD** | HOD | Samfunnssikkerhet og beredskap | Helsedirektoratet

---

5.2.7.8

Ved uønskede hendelser samordne krisehåndteringen i regionen gjennom fylkesberedskapsrådet, med øvrige aktuelle aktører og med berørte kommuner.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | **JD** | HOD | Samfunnssikkerhet og beredskap | Helsedirektoratet

---

5.2.7.9

Ved uønskede hendelser benytte krisestøtteverktøyet DSB-CIM.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

5.2.7.10

Sende ukerapport og situasjonsrapport til DSB iht. gjeldende rutiner og retningslinjer.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | **JD** | HOD | Samfunnssikkerhet og beredskap | Helsedirektoratet

---

5.2.7.11

Varsle Helsedirektoratet om større hendelser i fylket som berører helse- og sosialsektoren.

Alle embetene | **JD** | HOD | Samfunnssikkerhet og beredskap | Helsedirektoratet

---

5.2.7.12

Ta initiativ til å følge opp evalueringer etter regionale øvelser og uønskede hendelser for å sikre læring og utvikling.

Evalueringsrapporter skal sendes til DSB.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

5.2.7.13

Bistå i regionvis innføring av nye brukergrupper for å sikre størst mulig samfunnsmessig gevinst av landsdekkende Nødnett, med spesiell fokus på viktige samfunnssikkerhetsaktører i fylket.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Samfunnssikkerhet og beredskap

5.2.7.14

Ivareta arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap på Landbruks- og matdepartementets område, jf. brev av 20.4.2012.

FMST | FMNT | FMNO | FMTR | FMFI | LMD |
Samfunnssikkerhet og beredskap

5.2.7.15

Lede arbeidet i beredskapsutvalgene for reindrift og bidra til god dialog og samhandling med Mattilsynet og Landbruksdirektoratet om beitesituasjonen og dyrevernmessige forhold.

Alle embetene | LMD | Samfunnssikkerhet og beredskap

5.2.7.16

Bidra med skogfaglig kompetanse i regional og lokal skogbrannberedskap.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMOA | FMHE | FMOP | FMBU | FMVE | FMTE | FMAV |
FMRO | LMD | Samfunnssikkerhet og beredskap

5.2.7.17

Bidra til at skogbrannovervåkning fra småfly opprettholdes og videreføres.

Alle embetene | **KLD** | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

5.2.7.18

Ivareta arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap innenfor klimaområdet.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.2.8 Tilsyn

Oppgaver

Alle embetene | **HOD** | ASD | BLD | Helsetilsynet

5.2.8.1

Fylkesmannen skal årlig legge en plan for å samordne tilsyn på Statens helsetilsyns områder. Planlagte tilsyn registreres i NESTOR.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Helsetilsynet

5.2.8.2

Fylkesmennene innen samme region skal i fellesskap legge en plan for tilsyn med spesialisthelsetjenesten og med Bufetat. Dette arbeidet koordineres av hhv. Kontaktfylkesmannen for helseregion og koordinerende fylkesmann for tilsyn med Bufetat.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMHE | FMBU | FMHO | FMNT | FMTR | BLD | Helsetilsynet

5.2.8.3

Koordinerende fylkesmann for tilsynet med Bufetat skal samordne det regionale samarbeidet og være bindeleddet til Bufetat i regionen.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMOA | FMHE | FMAV | FMHO | FMST | FMTR | HOD |
Helsetilsynet

5.2.8.4

Statens helsetilsyn har utpekt en fylkesmann i hver helseregion som kontaktfylkesmann for oppgaver som gjelder spesialisthelsetjenesten. For Helseregion Sør-Øst deler tre embeter på oppgaven: Fylkesmannen i Oslo og Akershus (Oslo, Akerhus og Buskerud), Fylkesmannen i Hedmark (Hedmark, Oppland og Østfold) og Fylkesmannen i Agder (Agder, Telemark og Vestfold). De øvrige kontaktfylkesmennene er Fylkesmannen i Hordaland (Helseregion Vest), Fylkesmannen i Sør-Trøndelag (Helseregion Midt-Norge) og Fylkesmannen i Troms (Helseregion Nord).

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMOA | FMHE | FMOP | FMBU | FMHO | FMNO | FMTR |
HOD | Helsetilsynet

5.2.8.5

Tilsynet med de fylkesovergripende helseforetakene skal samordnes og harmoniseres av fylkesmannen i begge fylkene. Dette gjelder Helse Fonna HF (Fylkesmannen i Hordaland, etter avtale med Fylkesmannen i Rogaland), UNN/Narvik HF (Fylkesmannen i Troms sammen med Fylkesmannen i Nordland), Vestre Viken HF (Fylkesmannen i Buskerud sammen med Fylkesmannen i Oslo og Akershus) og Sykehuset Innlandet HF (Fylkesmannen i Hedmark sammen med Fylkesmannen i Oppland).

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KLD | Tilsyn

5.2.8.6

Delta i det regionale/lokale samordningsarbeidet og samordne tilsynsaktiviteten med andre tilsynsetater, herunder HMS-etatene, i tråd med tilsynsmyndighetenes retningslinje for samordnet tilsyn og felles tilsynsprofil.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.3 Rettssikkerhetsmyndighet

5.3.1 Folk og samfunn

Oppgaver

Alle embetene | HOD | Folk og samfunn | Helsedirektoratet

5.3.1.1

Gi råd og veiledning til politiet, vegmyndighetene, helsepersonell og publikum i spørsmål om helse i henhold til trafikksikkerhet. Fylkesmannen skal behandle søknader om dispensasjon fra førerkortforskriftens helsekrav, samt ta imot meldinger om helsesvikt i forhold til førerkortforskriftens helsekrav og vurdere om politiet skal tilrås inndragning av førerkortet.

Førerkortsakene skal registreres i registreringssystemet Trafikk.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMOA | BLD | Folk og samfunn

5.3.1.2

Saksbehandling etter ekteskapsloven mv.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus skal behandle søknader om godkjenning av ugyldige ekteskap etter ekteskapsloven §§ 16 og 18 a, og brudvigjingslova § 11

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | BLD | Folk og samfunn

5.3.1.3

Saksbehandling etter ekteskapsloven mv.:

- Fylkesmannen skal behandle saker som følger av ekteskapsloven og lov om anerkjennelse av utenlandske skilsmisser og separasjoner.
- Fylkesmannen skal behandle søknader om skiftefritak, jf. ekteskapsloven § 8.
- Fylkesmannen skal rettlede forstandere i registrerte trossamfunn og livssynssamfunn med vigselfrett.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | JD | Folk og samfunn

5.3.1.4

Søknader om fri sakførsel og fritt rettsråd:

- Fylkesmannen skal behandle saker i første instans etter rettshjelpsloven med tilhørende forskrifter.
- Fylkesmannen skal foreta forberedende klagebehandling over egne vedtak der disse blir påklaget til Statens sivilrettsforvaltning.
- Fylkesmannen skal etablere systemer og rutiner som sikrer tilstrekkelig kvalitet i saksbehandlingen.

Alle embetene | JD | Folk og samfunn

5.3.1.5

Forliksråd:

- Fylkesmannen skal foreta oppnevninger av medlemmer og varamedlemmer til forliksrådene etter valg foretatt av kommunestyret og føre tilsyn med de administrative sidene ved forliksrådenes virksomhet, jf. domstoloven § 58, sammenholdt med domstoloven § 1.
- Fylkesmannen skal kontrollere om valget av forliksrådsmedlemmene er lovlig og utferdige oppnevningen av de som er valgt, jf. domstoloven § 58.
- Fylkesmannen skal påse at forliksrådsmedlemmene signerer forsikringen og at denne sendes til fylkesmannen, jf. domstoloven § 60. Forsikringene oppbevares av fylkesmannen.
- Fylkesmannen skal følge opp mangelfull virksomhet eller kritikkverdige forhold på et generelt grunnlag.
- Fylkesmannen skal følge opp henvendelser fra forliksrådene selv, kommuneadministrasjonen og eventuelt videreformidle henvendelser til Justis- og beredskapsdepartementet.

Alle embetene | JD | Folk og samfunn

5.3.1.6

Tomtefeste:

- Fylkesmannen skal avgjøre enkeltsaker vedrørende krav fra fester om innløsning av festetomter etter tomtefesteloven, herunder behandle søknader om oppreisning for fristoversittelse, og avgjøre hva som skal følge med ved innløsning ved punktfeste og i område der det er festet bort tomter til fritidshus etter en samlet plan.
- Fylkesmannen skal foreta forberedende saksbehandling og innhente uttalelser for å kunne vurdere om det skal gis samtykke til innløsning av festetomt for visse eldre festesaker.
- Fylkesmannen skal forberede klagesaker til Statens sivilrettsforvaltning.

Alle embetene | JD | Folk og samfunn

5.3.1.7

Navneloven:

- Fylkesmannen skal behandle klager over vedtak fattet av skattekontorene i henhold til navneloven.
- Saker om førstegangs navnevalg for barn skal prioriteres fremfor navneendringer for voksne.

Alle embetene | KUD | Folk og samfunn

5.3.1.8

Tros- og livssynsamfunn

Behandle saker etter lov om tredomssamfunn og ymist anna med forskrifter og lov om tilskott til livssynssamfunn med forskrifter. Utbetale statstilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke.

Alle embetene | KUD | Folk og samfunn

5.3.1.9

Gravferdsloven

Behandle søknader om privat gravplass for nedsetting av askeurne, behandle søknader om tillatelse til å spre aske for vinden, behandle klager over enkeltvedtak som er truffet av kommunen i medhold av gravferdsloven.

Alle embetene | KUD | Folk og samfunn

5.3.1.10

Lov om helligdager og helligdagsfred

Fylkesmannen skal behandle søknader om dispensasjon fra påbud om at utsalgssteder skal holde stengt mens helligdagsfreden varer. Behandle søknader om å få fastsatt forskrift om et område skal regnes som typisk turiststed.

Alle embetene | SD | Folk og samfunn

5.3.1.11

Konsesjon til anlegg og drift av taubaner

Fylkesmannen skal behandle søknader om konsesjon til anlegg og drift av taubaner, jf. lov om anlæg av taugbaner og løipestrenger mv datert 14. juni 1912. Behandle søknader og fornying av konsesjon, beslutte å trekke tilbake konsesjoner for taubaner som ikke lenger er i bruk, og dersom konsesjonsinnehaver ikke selv rydder, kan dette besluttes gjort for dennes regning. Avgi uttalelser til SD ved behandling av konsesjoner for anlegg og drift av kabelbaner. Behandle klager på vedtak som gjelder driftstillatelse, eller pålegg om midlertidig driftsstans fattet av Taubanetilsynet, men unntak for vedtak vedr. kabelbaner. Fylkesmannen skal deponere garantierklæring for forsikringsselskap som en forutsetning for konsesjon. Fylkesmannen er ikke klageinstans i økonomiske saker.

Alle embetene | KMD | Folk og samfunn

5.3.1.12

Fylkesmannen kan fatte vedtak om fullføring av oppmålingsforretning som kommunen ikke har fullført innen oppgitt frist jf. matrikkellova § 35 tredje ledd.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KMD | Folk og samfunn

5.3.1.13

Fylkesmannen kan pålegge kommunen å tildele vegadresser når det anses nødvendig, jf. matrikkelforskriften § 55.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.3.2 Barnehage og opplæring

Oppgaver

Alle embetene | KD | Barnehage og opplæring

5.3.2.1

Informere og veilede om barnehageloven, opplæringsloven, friskoleloven og kap. 4 i voksenopplæringsloven med forskrifter.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMTR | KD | Barnehage og opplæring

5.3.2.2

Gjennomføre tilsyn og klagesaksbehandling og informere og veilede om regelverket innenfor barnehagen og grunnopplæringen til Longyearbyen lokalstyre.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMOA | KD | Barnehage og opplæring

5.3.2.3

Behandle klagesaker, informere og veilede om friskoleloven til norske friskoler i utlandet. Gjøre vedtak om spesialundervisning og utbetale tilskudd til norske friskoler (grunn- og videregående) i utlandet.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMHO | KD | Barnehage og opplæring

5.3.2.4

Forvalte tilskudd og gjennomføre andre oppgaver knyttet til opplæring innenfor kriminalomsorgen.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KD | Barnehage og opplæring

5.3.2.5

Bidra til at samisk språkopplæring for samiske barn i barnehager og samiskopplæring i grunnopplæringen skjer i samsvar med gjeldende lover og forskrifter.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KD | Barnehage og opplæring

5.3.2.6

Bidra til at barn i barnehagen og elever og lærlinger i grunnopplæringen som har rettigheter som en nasjonal minoritet, får oppfylt disse rettighetene i samsvar med gjeldende lover og forskrifter.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMTR | FMFI | KD | Barnehage og opplæring

5.3.2.7

Bidra til at opplæring i finsk som andrespråk for elever som har rettigheter til dette skjer i samsvar med gjeldende lover og forskrifter.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KD | Barnehage og opplæring

5.3.2.8

Behandle meldte saker om elevenes psykososiale skolemiljø etter opplæringslovens kapittel 9 A og friskoleloven § 2-4.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.3.3 Familier, barn og unge

Oppgaver

Alle embetene | BLD | Familier, barn og unge

5.3.3.1

Veiledning og informasjon innen familierettens område

Fylkesmannen skal veilede og rettlede kommuner og publikum om lover på familierettens område, herunder om mekling.

Alle embetene | BLD | Familier, barn og unge

5.3.3.2

Informasjon om biologisk opphav

Fylkesmannen skal gi ut opplysninger om den adoptertes biologiske opphav i saker hvor fylkesmannen har gitt adopsjonsbevilling, jf. forskrift 30. november 1999 nr. 1193.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | BLD | Familier, barn og unge

5.3.3.3

Saksbehandling etter barneloven

Fylkesmannen skal behandle saker etter barneloven med tilhørende rundskriv:

- Stadfeste avtaler om foreldreansvar, hvor barnet skal bo fast og samvær slik at de får tvangskraft, når begge foreldrene ber om det, jf. barneloven § 55 første ledd.
- Behandle saker om reisekostnader ved samvær, jf. barneloven § 44 andre ledd.
- Behandle klager over avslag på opplysninger om barnet, samt krav om tap av opplysningsretten, jf. barneloven § 47 andre og tredje ledd.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | BLD | Familier, barn og unge

5.3.3.4

Implementering av barnekonvensjonen

Fylkesmannen skal utarbeide en plan for arbeidet med å bistå kommunene med å gjennomføre barnekonvensjonen på alle områder som fylkesmannen har ansvar for. Metodikk og erfaringer fra arbeidet med Sjumilssteget kan benyttes i dette arbeidet.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMTR | BLD | Familier, barn og unge

5.3.3.5

Departementet vil vurdere videreføring av Fylkesmannen i Troms sine oppgaver når det gjelder å videreutvikle Sjumilsstegmetoden og å bistå de øvrige embetene i implementeringsarbeidet av barnekonvensjonen i kommunene. Departementet vil komme tilbake til dette i eget brev.

5.3.4 Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

Oppgaver

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

5.3.4.1

Veilede og gi opplæring til kommuner og helseforetak i anvendelse av lover på folkehelse og helse- og omsorgstjenesteområde.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

5.3.4.2

Oppfølging av personer mellom 18 og 49 år med langtidsopphold i institusjon.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMRO | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

5.3.4.3

Samarbeide med Helsedirektoratet om fortolkning, forvaltning og regelverksutvikling av lover og forskrifter knyttet til helse på petroleumfeltet, og behandle søknader om godkjenning av petroleumleger og dykkerleger. Fylkesmannen i Rogaland er også sekretariat for Klagenemnda.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | JD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

---

5.3.4.4

Behandle saker etter vergemålsloven og utlendingsloven kap. 11A.

Fylkesmannen er lokal vergemålsmyndighet og skal behandle saker i første instans etter vergemålsloven med tilhørende forskrifter, samt utlendingsloven kapittel 11 A med tilhørende forskrifter.

Fylkesmannen skal foreta forberedende klagebehandling over egne vedtak der disse blir påklaget.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | JD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

---

5.3.4.5

Rekruttering, opplæring og tilsyn med verger og representanter

Fylkesmannen skal rekruttere verger og representanter i sitt område, og gi nødvendig opplæring, veiledning og bistand, både løpende og ved oppnevning. Fylkesmannen skal sikre tilstrekkelig tilgang på verger og representanter som kan tiltre på svært kort varsel.

Fylkesmannen skal føre tilsyn med vergene og representantene i sitt område

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMOA | JD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

5.3.4.6

Fylkesmannen i Oslo og Akershus har ansvar for å bistå øvrige fylkesmannsembeter med opplæring av representanter for enslige mindreårige asylsøkere og gi veiledning om representantordningen. Informasjon som Fylkesmannen mottar i forbindelse med håndtering av transittfasen, og som kan være nyttig for de øvrige fylkesmannsembetene, skal formidles videre så snart som mulig.

Alle embetene | JD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

---

5.3.4.7

Tilgjengelighet

Fylkesmannen skal sikre god tilgjengelighet i førstelinjen.

Alle embetene | JD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

---

5.3.4.8

Prioritering av oppgaver og restanser

Fylkesmannen skal gjennomføre risikovurderinger og foreta skriftlige prioriteringer innenfor sin oppgaveportefølje for å sikre at lovpålagte oppgaver blir gjennomført innen rimelig tid.

I akutte tilfeller i forbindelse med avhør av barn og særlig sårbare fornærmede og vitner i straffesaker, skal fylkesmannen ha oppnevnt verge så snart som mulig.

Fylkesmannen skal ha kontroll på restansesituasjonen.

Alle embetene | JD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

---

5.3.4.9

Kontroll av vergeregnskap

Fylkesmannen skal følge opp at alle verger med regnskapsplikt leverer komplett vergeregnskap.

Fylkesmannen skal som et minimum kontrollere alle vergeregnskapene i henhold til sentralt uttrekk fra Statens sivilrettsforvaltning.

Det forutsettes at fylkesmannen i tillegg kontrollerer ytterligere vergeregnskap ut fra en risikovurdering.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | JD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

---

5.3.4.10

Forvaltning av vergetrengendes midler

Fylkesmannen skal følge opp at midler over 2 G som tilhører mindreårige eller voksne personer med verge, er tatt til forvaltning, samt at midler under 2 G som fylkesmannen forvalter, blir frigitt der det ikke er truffet vedtak om annet.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | JD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

---

5.3.4.11

Arbeid med datakvalitet

Fylkesmannen skal arbeide kontinuerlig med å oppdatere data og forbedre datakvaliteten i saksbehandlingssystemet VERA.

Alle embetene | JD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

---

5.3.4.12

Løpende gjennomgang av vergemål opprettet etter gammel lov

Fylkesmannen skal i forbindelse med skifte av verge gjennomgå vergemål opprettet etter gammel lov med hensyn til individtilpassning av vergemålet- og mandatutforming.

Alle embetene | BLD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

---

5.3.4.13

Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen

Holde opplæring i loven og forskrifter for ansatte i NAV-kontoret, og eventuelt andre ansatte i kommunen. Opplæringen skal koordineres med NAV fylke.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | BLD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

---

5.3.4.14

Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen

Gi NAV-kontoret tilbud om faglig veiledning, og spre erfaringer og resultater fra tilsyn etter loven til NAV-kontor og kommunene i fylket.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

5.3.4.15

Behandle søknad om fritak fra forvaltningsmessig taushetsplikt etter tvisteloven § 22-3 og straffeprosessloven § 118.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

5.3.4.16

Motta pasientjournaler etter opphør av virksomhet mv og oppbevare dem dersom vilkårene i forskrift om pasientjournal er oppfylt.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | ASD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

---

5.3.4.17

Fylkesmannen skal i henhold til delegasjon behandle anmodning om samtykke etter straffeprosessloven § 118 og tvisteloven § 22-3 i at kommunalt ansatte i arbeids- og velferdsforvaltningen avgir vitneforklaring for domstolene uten hinder av lovbestemt taushetsplikt.

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

5.3.4.18

Oppnevne medlem til abortnemndene og dekke medlemmets utgifter knyttet til nemndsarbeid. Fylkesmannen har også oppgaver knyttet til oppnevning, drift og administrasjon av de fylkesvise steriliseringsnemndene, samt godkjenning av private sykehus mv. som utfører sterilisering.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

5.3.4.19

Godkjenne inngrep i forbindelse med donasjon av organer eller uttak av fornybart vev fra personer under 18 år, fra personer som mangler samtykkekompetanse og personer som er uten rettslig handleevne.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

5.3.4.20

Behandle søknader om dispensasjoner fra forskrift om tillatelse til å utføre kosmetisk kirurgiske inngrep.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

5.3.4.21

Fylkesmannen har oppgaver knyttet til hjemsendelse av utenlandske borgere med alvorlige psykiske lidelser som befinner seg i Norge og hjemhenting av norske borgere med alvorlige psykiske lidelser som befinner seg i utlandet.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

5.3.4.22

Fylkesmannen har enkelte oppgaver knyttet til oppnevning og drift av kontrollkommisjonene i det psykiske helsevernet.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | BLD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

5.3.4.23

Fritak for taushetsplikt

Behandle søknader om fritak for taushetsplikt for ansatte i barneverntjenesten.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.3.5 Miljø og klima

Oppgaver

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

5.3.5.1

Innenfor motorferdsel utføre lovlighetskontroll av kommunens vedtak.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

5.3.5.2

Klagesaksbehandling på vedtak etter friluftsløven

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

5.3.5.3

Føre tilsyn og eventuelt stille krav dersom myndighet i enkeltsaker eller mindre tilfeller av akutt forurensning blir delegert til fylkesmannen.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.3.6 Kommunal styring

Oppgaver

Alle embetene | KMD | Kommunal styring

5.3.6.1

Kommunalrett:

- Gi veiledning i kommunalrettslige spørsmål. Fylkesmannen skal vise varsomhet og ikke tilrå konkrete løsninger i enkeltsaker, men heller peke på hvilke muligheter som ligger innenfor lovens rammer, siden kommunene har selvstendig ansvar for sin lovanvendelse.
- Behandle lovlighetsklager fra medlemmer av kommunestyret og eventuelt foreta lovlighetskontroll av eget tiltak jf. kommuneloven § 59.
- Sørge for god og oppdatert kompetanse knyttet til regelverket om modeller for interkommunalt samarbeid. Gi veiledning om muligheter og begrensninger reglene for interkommunalt samarbeid i kommuneloven og IKS-loven gir.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KMD | Kommunal styring

5.3.6.2

Forvaltningslovens og offentleglovas anvendelse i kommunesektoren:

- Veilede om forvaltningsrettslige spørsmål og spørsmål knyttet til offentleglova.
- Behandle klager etter offentleglova og forvaltningsloven, dvs. klager på enkeltvedtak truffet av kommunestyret, jf. forvaltningsloven § 28 annet ledd og offentleglova § 32.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.3.7 Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling

Oppgaver

Alle embetene | KMD | Areal, by og samfunn

5.3.7.1

Bærekraftig arealpolitikk og by- og samfunnsutvikling: Fylkesmannen skal etter behov vurdere den juridiske holdbarheten av kommuneplaner og reguleringsplaner.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KMD | Areal, by og samfunn

5.3.7.2

Fylkesmannen skal behandle krav om saksomkostninger etter forvaltningsloven i plan- og byggesaker.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KMD | Areal, by og samfunn

5.3.7.3

Fylkesmannen skal bistå Regjeringsadvokaten i rettssaker der Staten v/Kommunal- og moderniseringsdepartementet er saksøkt. Fylkesmannen skal utarbeide utkast til tilsvar og møte som partsrepresentant i slike saker.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KMD | Areal, by og samfunn

5.3.7.4

Ekspropriasjon på plan- og bygningsrettens område

Fylkesmannen skal:

- avgjøre ekspropriasjonssøknader som førsteinstans etter oreigningsloven § 2 nr.12 og 31.
- vurdere å gi samtykke til ekspropriasjon der dette kreves etter plan- og bygningsloven kap. 16.
- behandle klagesaker der kommunen har ekspropriasjonshjemmel etter plan- og bygningsloven kap. 16.
- avgjøre søknader om forhåndstiltredelse etter oreigningsloven § 25 på bygningsrettens område.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.3.8 Tilsyn

Oppgaver

Alle embetene | BLD | Tilsyn

5.3.8.1

Tilsyn med krisesentertilbudet

Fylkesmannen skal føre tilsyn med at kommunene oppfyller pliktene pålagt etter §§ 2, 3, 4 og 8 i lov om kommunale krisesentertilbud, jf. loven § 9.

Kopi av rapporter fra det enkelte tilsyn skal oversendes Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | BLD | Tilsyn

5.3.8.2

Tilsyn med familievernkontor:

- Fylkesmannen skal kontrollere om virksomheten er i tråd med lover og forskrifter gjennom tilsyn.
- Fylkesmannen skal føre tilsyn med virksomhet ved familievernkontor med basis i risikovurderinger.
- Risikovurderinger av hele familievernkontorets virksomhet skal ligge til grunn for valg av tema for tilsynet. Tilsynet skal rettes mot sentrale og prioriterte områder med høy risiko for mangler.
- Det anbefales at fylkesmannens tilsyn gjennomføres som systemrettet tilsyn. I dette ligger anbefaling om at familievernkontorets arbeid med internkontroll gjennomgås.
- Tilsyn skal gjennomføres minimum hvert tredje år eller oftere dersom det vurderes som nødvendig. jf. gjeldende retningslinjer.

Kopi av rapporter fra det enkelte tilsyn skal oversendes Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | **HOD** | ASD | BLD | Tilsyn | Helsetilsynet

5.3.8.3

Fylkesmannen skal vurdere behov for tilsynsmessig oppfølging etter hendelser og/eller når det er bekymring for om virksomheten drives uforsvarlig eller ulovlig. Fylkesmannen skal også vurdere om helsepersonell har brutt plikter i helselovgivningen. Sakene skal behandles i tråd med Statens helsetilsyns veiledere for tilsynssaker. Saksbehandlingstid og oppfølging skal reflektere sakens alvorlighet og median saksbehandlingstid skal være 5 måneder eller mindre for saker på ASD og HODs områder. Henvendelser som omfatter fare for liv, helse og overgrep skal alltid følges opp.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Tilsyn | Helsetilsynet

5.3.8.4

Fylkesmannen skal ha oppmerksomhet på etterlevelse av varslingsplikten etter spesialisthelsetjenesteloven § 3-3 a i sin dialog med helseforetakene og ved tilsynsvirksomhet overfor disse, og skal på forespørsel delta ved vurderinger av varsel som sendes Statens helsetilsyn.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Tilsyn | Helsetilsynet

5.3.8.5

Når Helsetilsynet beslutter at flkesmannen skal følge opp et varsel tilsynsmessig, skal det åpnes tilsynssak som behandles i tråd med veileder og de frister som der er satt. Fylkesmannen skal alltid involvere og vurdere samtale med pårørende i tilsynssaker som er åpnet på grunnlag av varsel i henhold til spesialisthelsetjenesteloven § 3-3 a. Kopi av avsluttende brev i tilsynssakene oversendes Statens helsetilsyn.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Tilsyn | Helsetilsynet

5.3.8.6

Fylkesmannen skal bistå politi- og påtalemyndighet i vurdering av alvorlige hendelser, og mulige overtredelser etter helsepersonelloven og eventuelle brudd på alternativ behandlingsloven. Fylkesmannen skal vurdere om etterforskning bør settes i gang. Saker som er ferdig etterforsket skal fylkesmannen sende til Statens helsetilsyn for vurdering av om det skal begjæres påtale etter helsepersonelloven § 67 eller alternativ behandlingsloven § 9 femte ledd.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Tilsyn | Helsetilsynet

5.3.8.7

Fylkesmannen skal følge opp varsler fra helseinstitusjon om innleggelse med hjemmel i helse- og omsorgstjenesteloven kapittel 10, om tilbakeholdelse av rusmiddelavhengige, herunder gravide rusmiddelavhengige uten eget samtykke.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | **HOD** | ASD | BLD | Tilsyn | Helsetilsynet

5.3.8.8

Planlegging av tilsyn skal bygge på en risikovurdering med utgangspunkt i kunnskap fra tilsyn, klagebehandling og kartlegginger.

Fylkesmannen skal sende forslag til tema for landsomfattende tilsyn når Statens helsetilsyn inviterer til det.

Alle embetene | BLD | Tilsyn | Helsetilsynet

5.3.8.9

I tillegg til tilsyn som fremgår av tildelingsbrevets oppdrag, skal fylkesmannen etter egen risikovurdering føre tilsyn med kommunal barneverntjeneste og Bufetat, og avgjør selv form og omfang på tilsynet.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | BLD | Tilsyn | Helsetilsynet

5.3.8.10

Tilsyn med barnevernet:

- Fylkesmannen skal føre tilsyn med at kommunene oppfyller sine lovpålagte oppgaver etter barnevernloven, jf. barnevernloven §§ 2-3 fjerde ledd og 2-3 b.
- Fylkesmannen skal i sitt tilsyn med barneverntjenesten også undersøke spesifikt om familie eller nære nettverk er vurdert ved omsorgsovertakelser.
- Fylkesmannen skal også føre tilsyn med barneverninstitusjoner og sentre for foreldre og barn, og med omsorgssentre for mindreårige, jf. barnevernloven § 2-3 b, tredje ledd. Tilsynsbesøk skal skje når det kan forventes at barn er til stede. De som gjennomfører tilsynet skal ta kontakt med det enkelte barn og spørre om barnets syn på oppholdet.
- Fylkesmannen skal også føre tilsyn med lovligheten av andre statlige tjenester og tiltak etter barnevernloven, jf. barnevernloven § 2-3 b, fjerde ledd.

Dersom det oppstår prioriteringskonflikt skal klagesaker og tilsyn rettet mot virksomheter hvor det er viktig å gripe inn raskt, ha høyest prioritet. Dette gjelder der konsekvensene av svikt er alvorlige. Deretter prioriteres kontroll med bruk av tvang i barneverninstitusjoner og ved omsorgssentre for mindreårige, og øvrig tilsyn som er pålagt i lov eller forskrift.. Deretter kommer landsomfattende tilsyn og annet planlagt tilsyn.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | ASD | Tilsyn | Helsetilsynet

5.3.8.11

I tillegg til tilsyn som fremgår av tildelingsbrevets oppdrag, skal fylkesmannen føre tilsyn med sosialtjenesten basert på egne risikovurderinger. Det totale antall tilsyn som skal gjennomføres fremgår av tildelingsbrevet.

Dersom det oppstår prioriteringskonflikt skal klagesaker og tilsyn rettet mot virksomheter hvor det er viktig å gripe inn raskt, ha høyest prioritet. Dette gjelder der konsekvensene av svikt er alvorlige. Deretter kommer landsomfattende tilsyn og annet planlagt tilsyn.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Tilsyn | Helsetilsynet

5.3.8.12

Fylkesmannen skal føre tilsyn med helse- og omsorgstjenester basert på egne risikovurderinger, og avgjør selv form og omfang på dette tilsynet. I tillegg skal fylkesmannen gjennomføre landsomfattende tilsyn med tema bestemt av Statens helsetilsyn. Det totale antall tilsyn som skal gjennomføres fremgår av tildelingsbrevet. Gjennomføring av tilsyn med spesialisthelsetjenesten skal skje koordinert i helseregionen og de landsomfattende tilsynene skal gjennomføres med regionale tilsynslag, jf. oppgave 5.2.8.4. Dersom risikovurderingene som ligger til grunn for tilsyn med spesialisthelsetjenesten gir grunnlag for å øke antall systemrevisjoner i ett fylke, kan antall systemrevisjoner reduseres tilsvarende i et annet fylke. Ved bruk av andre tilsynsmetoder enn systemrevisjon beregner fylkesmennene omfanget, jf. veileder for NESTOR. Dersom det oppstår prioriteringskonflikt skal klagesaker og tilsyn rettet mot virksomheter og personell hvor det er viktig å gripe inn raskt, ha høyest prioritet. Dette gjelder der konsekvensene av svikt er alvorlige. Deretter prioriteres kontroll med bruk av tvang innen helse- og omsorgssektoren og øvrig tilsyn som er pålagt i lov eller forskrift. Deretter kommer landsomfattende tilsyn og annet planlagt tilsyn.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Tilsyn | Helsetilsynet

5.3.8.13

Fylkesmannen skal gjennomføre stedlig tilsyn der fylkesmannen har godkjent gjeldende vedtak om bruk av tvang og makt overfor personer med psykisk utviklingshemning, og hvor det ikke tidligere har vært gjennomført stedlig tilsyn. Fylkesmannen skal ut fra en risikovurdering gjennomføre andre stedlige tilsyn der det utføres eller er stor sannsynlighet for at det utføres tvang og makt overfor personer med psykisk utviklingshemning.

Fylkesmannen skal prioritere stedlig tilsyn der det foreligger vedtak om inngripende tvangstiltak.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | **HOD** | ASD | BLD | Tilsyn | Helsetilsynet

5.3.8.14

Som hovedregel skal fylkesmannen innhente og bruke erfaring fra barn og voksne som brukere, pasienter og pårørende i planlegging, gjennomføring og avslutning av tilsyn.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | BLD | Tilsyn | Helsetilsynet

5.3.8.15

Fylkesmannen skal kontrollere barneverntjenestenes fristskjema og følge opp med relevante tilsynsaktiviteter. Ved vedvarende fristoversittelser skal fylkesmannen vurdere å ilegge mulkt. Kopi av vedtak om ileggelse av mulkt skal sendes til Statens helsetilsyn til orientering.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Tilsyn | Helsetilsynet

5.3.8.16

Fylkesmannen skal vurdere kopi av vedtak etter pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 4A i samsvar med gjeldende retningslinjer fra Statens helsetilsyn. Fylkesmannen skal på eget initiativ gjennomgå og overprøve vedtak som har vart mer enn 3 måneder.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Tilsyn | Helsetilsynet

5.3.8.17

Fylkesmannen skal overprøve vedtak etter kapittel 9 i helse- og omsorgstjenesteloven om planlagte skadeavvergende tiltak og tiltak for å dekke grunnleggende behov for personer med psykisk utviklingshemning, og behandle søknader om dispensasjon fra utdanningskrav. Overprøving av vedtak og behandling av søknader om dispensasjon skal skje fortløpende og minst 90 prosent skal være behandlet innen 3 måneder.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Tilsyn | Helsetilsynet

5.3.8.18

Fylkesmannen skal gjennomgå meldte beslutninger om skadeavvergende tiltak i nødssituasjoner etter kapittel 9 i helse- og omsorgstjenesteloven.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KD | Tilsyn

5.3.8.19

Gjennomføre tilsyn med barnehageloven og opplæringsloven med tilhørende forskrifter og etter gjeldende metodehåndbok, retningslinjer og omfangskrav.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KLD | Tilsyn

5.3.8.20

Gjennomføre risikobasert tilsyn og delta i tilsynsaksjoner etter prioritering i *Tilsynsplanen for Miljødirektoratet og Fylkesmannen*. Veilede og bistå kommuner, bransjer og virksomheter i oppfølging av forurensningsregelverket.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMRO | HOD | Tilsyn | Helsetilsynet

5.3.8.21

Fylkesmannen i Rogaland skal i samarbeid med Petroleumstilsynet føre tilsyn med helsetjenesten på innretninger i norsk olje- og gassindustri med hjemmel i petroleumsloven.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.3.9 Klagesaksbehandling

Oppgaver

Alle embetene | JD | Klagesaksbehandling

5.3.9.1

Introduksjonsordning for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven)

Fylkesmannen skal behandle klagesaker, gi veiledning om endringer i lov og forskrift og gi nødvendig veiledning til kommunene ved anvendelse av introduksjonsloven med tilhørende forskrifter.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | JD | Klagesaksbehandling

5.3.9.2

Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere (introduksjonsloven)

Fylkesmannen skal behandle klagesaker, gi veiledning om endringer i lov og forskrift og gi nødvendig veiledning til kommunene ved anvendelse av introduksjonsloven med tilhørende forskrifter og organisere etterutdanning for lærere som underviser voksne innvandrere i norsk og samfunnskunnskap.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | BLD | Helsetilsynet | Klagesaksbehandling

5.3.9.3

Fylkesmannen skal behandle klagesaker etter barnevernloven (medforskrifter).

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | **ASD** | HOD | Helsetilsynet | Klagesaksbehandling

---

5.3.9.4

Fylkesmannen skal behandle klager etter pasient- og brukerrettighetsloven, tannhelsetjenesteloven, folkehelselovens kapittel 3 (miljørettet helsevern) og sosialtjenesteloven i henhold til veiledere for saksbehandling fra Statens helsetilsyn.

Minst 90 prosent av klagesakene skal ha en saksbehandlingstid på 3 måneder.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Helsetilsynet | Klagesaksbehandling

5.3.9.5

Fylkesmannen skal behandle klager etter pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 4A i samsvar med gjeldende retningslinjer fra Statens helsetilsyn.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Tilsyn | Helsedirektoratet | Klagesaksbehandling

---

5.3.9.6

Fylkesmannen skal behandle klager på meldte beslutninger om skadeavvergende tiltak i nødssituasjoner etter kapittel 9 i helse- og omsorgstjenesteloven. Fylkesmannen skal forberede eventuelle klagesaker for fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Helsedirektoratet | Klagesaksbehandling

---

5.3.9.7

Behandle klager på enkeltvedtak etter alkohollovens § 1-8 og kapittel 3, 4 og 7

Alle embetene | KD | Klagesaksbehandling

5.3.9.8

Behandle klager knyttet til barnehageloven, opplæringsloven, friskoleloven og kap. 4 i voksenopplæringsloven med forskrifter, jf. forvaltningsloven.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | SD | Klagesaksbehandling

5.3.9.9

Fylkesmannen er klageinstans i avkjørselssaker for riksveger, jf. vegloven § 11. Fylkesmannen vil dermed være klageinstans for vedtak som regionvegkontoret fatter i henhold til vegloven §§ 40, 41, 42 og 43 for riksveger.

Alle embetene | KLD | Klagesaksbehandling

5.3.9.10

Fylkesmannen skal behandle klagesaker etter relevante miljølover med tilhørende forskrifter hvor fylkesmannen er tillagt myndighet som klageinstans.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KMD | Klagesaksbehandling

5.3.9.11

Fylkesmannen er klageinstans for kommunale vedtak etter matrikkellova jf. matrikkellova § 46. Tvist om gjennomføring av oppmålingsarbeid avgjøres av fylkesmannen, jf. matrikkellova § 47.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KMD | Klagesaksbehandling

5.3.9.12

Fylkesmannen skal behandle enkelte førsteinstansvedtak og klager over kommunens vedtak etter plan- og bygningsloven, herunder:

- Forberede klagesaker til KMD
- Behandle begjæringer om utsatt iverksettelse av vedtak etter forvaltningsloven § 42, og krav om sakskostnader etter forvaltningsloven § 36.

Klager etter plan- og bygningsloven skal avgjøres av fylkesmannen innen 12 uker. Fylkesmannen skal prioritere saker der en klage er gitt utsatt iverksetting etter forvaltningsloven § 42. For disse sakene gjelder en tidsfrist for behandlingen på 6 uker.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Helsedirektoratet | Klagesaksbehandling

5.3.9.13

Behandle klager på vedtak om tvungen legeundersøkelse og vedtak om behandling uten eget samtykke etter psykisk helsevernloven. Fylkesmannen skal avgjøre om de formelle og materielle vilkårene er tilstede og fatte vedtak om opphevelse, opphør eller stadfestelse av vedtakene.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.4 Informasjon, kunnskapsinnhenting, initiativ og forslag

5.4.1 Barnehage og opplæring

Oppgaver

Alle embetene | KD | Barnehage og opplæring

5.4.1.1

Formidle viktig informasjon til sentrale myndigheter om virkningen av statlig politikk innenfor barnehage- og grunnopplæringsområdet.

Alle embetene | KD | Barnehage og opplæring

5.4.1.2

Formidle funn fra gjennomførte tilsyn til lokal barnehagemyndighet, offentlige og private barnehageeiere og skoleeiere, allmennhet og aktuelle målgrupper.

Alle embetene | KD | Barnehage og opplæring

5.4.1.3

Bidra til god bruk og kvalitet i statistikk- og kvalitetsvurderingssystemene på barnehage- og grunnopplæringsområdet.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMOA | KD | Barnehage og opplæring

5.4.1.4

Følge opp norske friskoler i utlandet i GSI.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | **KD** | KMD | Barnehage og opplæring

5.4.1.5

Sørge for at friskoler (grunnskoler) får levert riktige individdata til korreksjonsordningen innen gitt frist, og at kommunene har godkjent individdataene innen sin frist.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.4.2 Familier, barn og unge

Oppgaver

Alle embetene | **BLD** | ASD | HOD | JD | Familier, barn og unge | Helsedirektoratet

---

5.4.2.1

Oppgaven utgår (jf. supplerende tildelingsbrev av 1. mars 2017)

Ta initiativ overfor kommuner med utfordringer når det gjelder levekårssituasjonen for barn og unge, særlig enslige, mindreårige flyktninger. Vurdere behovet for større satsinger i fylket.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.4.3 Helse-, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

Oppgaver

Alle embetene | ASD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

---

5.4.3.1

Delta i utformingen og gjennomføringen av viktige kompetanse- og utviklingsløp i arbeids- og velferdsforvaltningen der sosiale tjenester inngår. Utarbeide felles kompetanseplan med NAV fylke. Iverksette kompetansehevende tiltak gjennom opplæring og faglige tiltak. Tiltakene må forankres på tvers av ansvarslinjene og være samordnet.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | ASD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

---

5.4.3.2

Følge med på og anvende data om levekårsutviklingen i fylket og i kommunene.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | ASD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

---

5.4.3.3

Samarbeide med NAV Fylke om å etablere og følge opp samarbeidsavtaler med universitetene og høgskolene når det gjelder innhold i studietilbud og eventuelle lokale forsøks- og utviklingstiltak.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMOS | FMBU | FMRO | FMST | ASD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

---

5.4.3.4

Fylkesmannsembetene i Rogaland, Sør-Trøndelag, Østfold og Buskerud skal samarbeide med NAV fylke og utvalgte høgskoler i spredning av erfaringer fra *Praksis og kunnskapsutvikling i NAV kontorene*.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsetilsynet

---

5.4.3.5

Fylkesmannen skal basert på tilsynserfaringer gi innspill til årlig melding til Stortinget om kvalitet og pasientsikkerhet.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

5.4.3.6

I samarbeid med fylkeskommunen informere om opplæringstilbud innen tannhelse til personell i pleie- og omsorgstjenesten.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | ASD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

---

5.4.3.7

Gjennom dialog skal fylkesmannen bidra til å styrke forankring av kvalifiseringsprogrammet hos politisk og administrativ ledelse i kommunene. Arbeidet med kvalifiseringsprogrammet skal koordineres med NAV fylke.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | ASD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

---

5.4.3.8

Fylkesmannen skal opprette og videreutvikle faglige nettverk for kompetanse- og erfaringsutveksling i arbeidet med kvalifiseringsprogrammet og økonomisk rådgivning.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | ASD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

---

5.4.3.9

Tilby opplærings- og kompetansetiltak innen økonomisk rådgivning. Være tilrettelegger for direktoratet ved gjennomføring av oppfølgingskurs.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMOA | FMAV | FMHO | FMST | ASD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

---

5.4.3.10

Fylkesmannsembetene i Oslo og Akershus, Hordaland og Sør-Trøndelag har et særskilt ansvar for å bistå samtlige embeter med kompetansehevende tiltak innenfor økonomisk rådgivning.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsetilsynet

---

5.4.3.11

Fylkesmannen skal bistå Statens helsetilsyn ved overvåking av streik som kan medføre fare for liv og helse, og skal innhente informasjon og vurdere konsekvensen ved streik i henhold til de frister som Statens helsetilsyn til enhver tid setter.

Alle embetene | **HOD** | ASD | BLD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsetilsynet

---

5.4.3.12

Fylkesmannen skal registrere planlagte tilsyn i NESTOR og ajourføre gjennomføring av tilsynene fortløpende. Fylkesmannen skal fortløpende registrere klage- og tilsynssaker og lovregulert kontroll ved bruk av tvang i NESTOR. Registreringen skal være ajour senest 5 virkedager etter utløpet av hvert tertial (31/12, 30/4 og 31/8), slik at fylkesmennene og Statens helsetilsyn kan ta ut nasjonale statistikker for å vurdere saksbehandlingstid og omfang av tilsyn, herunder tilsyn der feil ikke er rettet.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsetilsynet

---

5.4.3.13

Kopi av all korrespondanse som er knyttet til hendelser relatert til blodbankvirksomhet eller til virksomheter som håndterer humane celler og vev, for eksempel hornhinner, stamceller og celler til bruk i assistert befruktning, skal oversendes Statens helsetilsyn.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

5.4.3.14

Fylkesmannen har oppgaver som er av stor betydning for gjennomføring av psykisk helsevern, herunder oppgaver knyttet til godkjenninger av institusjoner og poliklinikker, dispensasjoner for faglig ansvarlig og oversikt og kontroll med pasienter i privat forpleining.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.4.4 Miljø og klima

Oppgaver

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

5.4.4.1

Gi råd og veilede kommunene i klima- og miljø saker, herunder bidra til å spre informasjon om støtteordningen Klimasats. Bidra til at klima- og miljøhensyn og klima- og miljødata blir formidlet, forankret og integrert i alle sektorer.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.4.5 Samfunnssikkerhet og beredskap

Oppgaver

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

5.4.5.1

Holde sentrale myndigheter og regionale aktører orientert om status for samfunnssikkerhetsarbeidet i fylket, og ta opp spørsmål som har betydning utover fylkesgrensen.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.5 Andre faste oppgaver

5.5.1 Oppgaver for Kongehuset

Oppgaver

Alle embetene | Kongehuset | Annet tema

5.5.1.1

Forberede, gjennomføre og evaluere kongelige besøk i fylket i samråd med Det kongelige hoff.

Alle embetene | Kongehuset | Annet tema

5.5.1.2

Forestå utdeling av Kongens fortjenestemedalje. Gi informasjon om ordner og medaljer som utdeles av H.M.Kongen. Dele ut ordner etter anmodning fra Ordenskanselliet. Formidle lokal presseomtale, leserinnlegg av interesse for Det kongelig hoff.

5.5.2 Krav til informasjonssikkerhet og informasjonsteknologi for fylkesmannsembetene

Oppgaver

Alle embetene | KMD | Annet tema

5.5.2.1

Ivareta embetets informasjonssikkerhet etter personopplysningsloven med forskrifter. Dokumentere krav og rapportering gjennom bruk av Risk- Manager.

Alle embetene | KMD | Annet tema

5.5.2.2

Følge opp de anvisninger og forordninger som Fylkesmannen i Hedmark har for de felles etablerte IKT tjenestene og systemene.

Alle embetene | KMD | Annet tema

5.5.2.3

Følge opp de retningslinjer som Fylkesmannen i Sogn og Fjordane har for drift og utvikling av embetenes ulike nettsider, herunder informere eksterne brukere om elektroniske tjenester som embetene i felleskap tilrettelegger for tjenestebrukere og publikum.

Alle embetene | KMD | Annet tema

5.5.2.4

Embetet skal holde oversikt over antall programvarelisenser som er i bruk i eget embete grunnet dokumentasjonskrav i de ulike programvareselskapenes lisensvilkår, som KMD har avtale med for bruk i embetene.

5.5.3 Drift av FRI (Fylkesmannsembetenes regionale informasjonsnett)

Oppgaver

FMHE | KMD | Annet tema

5.5.3.1

Være ansvarlig for drift og sikkerhet for *Fylkesmennenes regionale informasjonsnett*, herunder telefoniløsninger og maskinell drift av sentral ePhorteløsning. Embetet skal til enhver tid sørge for oppdaterte ROS analyser, dokumentasjon av løsninger og teknisk arkitektur samt ajourholde de ulike faggrupper under FRI.

FMHE | KMD | Annet tema

5.5.3.2

Være avtaleforvalter for telefoniavtalen med Statens Servicesenter i Engerdal (SSIE)..

FMHE | KMD | Annet tema

5.5.3.3

Være avtaleforvalter og systemteknisk ansvarlig for drift av Risk-Managersystemet for embetene.

FMHE | KMD | Annet tema

5.5.3.4

Varsle planlagte driftsavbrudd og vedlikehold via e-post med 7 dagers varsel. Øvrige driftsavbrudd, herunder uforutsette hendelser varsles via e-post eller SMS så raskt som mulig til de øvrige embetene. Oppetidskrav er satt til 98%.

FMHE | KMD | Annet tema

5.5.3.5

Oppetidskrav for felles driftstjenester, herunder kartpoolløsning, GISbase, Riskemanager, ePhorte og nettverk med øvrige systemer er 98%.

5.5.4 Drift av Trippelnett og sentral drift av fri rettshjelpordningen

Oppgaver

FMSF | KMD | Annet tema

5.5.4.1

Drifte og forvalte løsningen Trippelnett, embetenes internett, ekstrasnett og intranett sider, samt være ansvarlig for avtalene med system og skjemaleverandører.

FMSF | KMD | Annet tema

5.5.4.2

Ha redaktøransvar for nyheter og fellestekster på samtlige språk som formidles gjennom portalen fylkesmannen.no

FMSF | KMD | Annet tema

5.5.4.3

Drifte, forvalte og videreutvikle løsningen Fritt rettsråd med etablerte tilleggstjenester/integrasjoner, herunder gi veiledning og opplæring til brukerne og markedsføre løsningen mot nye brukere, samt informere og følge opp oppgraderinger med brukere av systemet.

FMSF | KMD | Annet tema

5.5.4.4

Sørge for ansvarlig informasjonssikkerhet for både Trippelnettløsningene og Fritt Rettsråd løsningen.

FMSF | KMD | Annet tema

5.5.4.5

Varsle planlagte driftsavbrudd og vedlikehold via e-post med 7 dagers varsel. Øvrige driftsavbrudd, herunder uforutsette hendelser varsles via e-post eller SMS så raskt som mulig til de øvrige embetene og øvrige oppdragsgivere.

FMSF | KMD | Annet tema

5.5.4.6

Oppetidskrav for felles driftstjenester, herunder Fritt rettsråd, skjemaløsninger og integrasjoner med øvrige systemer er 98%.

5.5.5 Drift av ePhorte helpdesk og testsenter for fylkesmannsembetene

Oppgaver

FMNO | KMD | Annet tema

5.5.5.1

Drifte og utvikle ePhorte helpdesk og testsenterfunksjon i tråd med embetenes behov og ønsker. Ved behov hjelpe FMHE med drift av sentral ePhorte serverinstallasjoner. I tillegg tilrettelegge for faste kontaktpersoner og opplæring av disse i hvert enkelt embete.

FMNO | KMD | Annet tema

5.5.5.2

Samarbeide med KMD om avtaleforvaltning av avtalen med leverandør.

FMNO | KMD | Annet tema

5.5.5.3

Være ansvarlig for alle uttestinger i ePhorte og integrasjoner som skal være mot ePhorte, og for oversikt over all ePhorte lisensieringer som er i bruk i embetene.

FMNO | KMD | Annet tema

5.5.5.4

Tilrettelegge for gode løsninger for innmeldinger og oversikter over innmeldte feil og feilrettinger.

5.5.6 Drift av embetenes kartdatabase og GIS programvare via FRI for samtlige fylkesmannsembeter

Oppgaver

FMOS | FMHE | KMD | Annet tema

5.5.6.1

Sørge for størst mulig tilgjengelighet til tjenestene overfor brukerne og formidle nødvendig kartgrunnlag og data til embetene.

FMOS | FMHE | KMD | Annet tema

5.5.6.2

Utrede tekniske og programmessige spørsmål fra brukere og utviklere, og etablere driftsfunksjon ift FRI og faggrupper for de ulike tjenester som kartbasen skal inneholde.

FMOS | FMHE | KMD | Annet tema

5.5.6.3

Tilrettelegge for videre utvikling av felles karttjenester for embetene.

Tildelingsbrev

1 Innledning

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) gir gjennom tildelingsbrevet styringssignaler og tildeler midler til fylkesmannen i 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Innst. 16 S (2016-2017) vedtatt 15.12.2016.

Virksomhets- og økonomiinstruksen, gjeldende fra 01.01.2017, inneholder oversikt over faste og lovpålagte oppgaver, og legger sammen med tildelingsbrevet rammene for fylkesmannens virksomhet i 2017.

Vi ber Fylkesmannen ta opp eventuelle uklarheter så snart som mulig.

2 Overordnede utfordringer og prioriteringer

2.1 Tverrsektorielle utfordringer og prioriteringer

Det er flere områder i fylkesmannsembetenes portefølje hvor god måloppnåelse er avhengig av samordning og samarbeid mellom flere departementer. Dette gjelder spesielt arealforvaltning, og by- og samfunnsutvikling hvor landet står overfor utfordringer knyttet til klimaendringer, samt miljø, urbanisering og befolkningsvekst. For å møte disse utfordringene, er det viktig å ivareta helhet og effektivitet i areal- og samfunnsplanleggingen gjennom samarbeid på tvers av flere sektorer. I 2017 er det viktig at fylkesmannen bidrar til å identifisere tiltak for mer effektive planprosesser og bedre plankvalitet.

Det er høy erkjennelse innenfor de ulike sektorene om at det er viktig og nødvendig å samhandle mer helhetlig om barn og unges utvikling og læring. Det gjelder særlig i tilfeller der det er behov for innsats fra flere faginstanser samtidig og over lengre perioder. Samhandling er også svært viktig i et generelt forebyggende perspektiv. Fylkesmannen har en viktig rolle som samordningsorgan og skal være pådriver for at kommunene utvikler et helhetlig og samordnet tilbud til barn og unge og deres familier.

2.2 Arbeids- og sosialdepartementet

Fylkesmannen fører tilsyn med kommunenes praktisering av sosialtjenesteloven. Tilsyn har avdekket omfattende brudd på flere områder. Fylkesmannen skal i 2017 medvirke til at kommunene har god forståelse og praktisering av sosialtjenesteloven i tråd med regelverket. Kvalifiseringsprogrammet, lovfestet aktivitetsplikt for mottakere av økonomisk stønad under 30 år og hensynet til barns

behov i vurderinger der tjenestemottaker har barn skal prioriteres.

Fylkesmannen skal arbeide for at NAV-kontorene styrker barneperspektivet i tråd med formålsbestemmelsen i sosialtjenesteloven.

2.3 Barne- og likestillingsdepartementet

Fylkesmennene er viktige støttespillere for kommunene i kompetanse- og kvalitetsutviklingen i kommunale tjenester for barn og unge. Fylkesmennene skal bistå og samarbeide med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet om veiledningsteamene som skal hjelpe kommuner og barnevernstjenester med særlige utfordringer.

Kommunene skal ha godt og forsvarlig akuttarbeid i barnevernet. Fylkesmannen har en råd- og pådriverfunksjon overfor kommunene i deres løsning av oppgaven.

I lys av funn fra fylkesmennene i Hordaland, Rogaland og Troms' rapport "Dei forsto meg ikkje", skal Fylkesmannen sørge for at barnets perspektiv ivaretas ved tilsyn, og at barna blir involvert i tilsyn på en mye mer aktiv måte enn tidligere. Andre tilrådninger på barnevernområdet som fremgår av rapporten skal også møtes med relevante tiltak.

Fylkesmannen skal gjennomføre tilsyn med virksomheten ved familievernkantor og med kommunenes ansvar for krisesentertilbudet, herunder også utsatte grupper brukere ved krisesentrene. Det vil være behov for å prioritere og øke aktivitetsnivået på embetenes tilsyn på området i 2017.

2.4 Helse- og omsorgsdepartementet

Fylkesmannens virkemidler og tiltak skal samlet sett være med på å øke kvaliteten, innovasjonsevnen, kompetansen og regelverksetterlevelsen i helse- og omsorgstjenestene.

Fylkesmannen skal i samarbeid med kommunene jobbe for å nå mål om økt kapasitet og tilgjengelighet i kommunale helse- og omsorgstjenestene. Satsingsområder som vil kreve fylkesmennenes bidrag de kommende årene er *Omsorg2020*, *Kompetanseløft 2020*, rus og psykisk helse jf. *Opptrappingsplan for rusfeltet*, *Opptrappingsplan habilitering og rehabilitering*, helsestasjon- og skolehelsetjenesten, implementering av akuttmedisinsk forskrift. Fylkesmannen skal bidra til å nå mål om styrket folkehelsearbeidet på lokalt og regionalt nivå.

Embetene skal prioritere sin innsats mot kommuner der det er avdekket særlige utfordringer. Tilsyn, veiledning og utviklingsarbeid er embetenes hovedoppgaver innenfor de kommunale helse- og omsorgstjenestene. Gjennom kommunikasjon med pasienter, brukere og pårørende, skal fylkesmennene og Statens helsetilsyn i en fireårig satsing, utvikle et bedre faktabasert og treffsikkert tilsyn. Brukerne av tjenestene skal oppleve at tilsynsmyndigheten blir mer tilgjengelig og åpen.

Fylkesmannen har et helhetlig ansvar for oppgaveporteføljen embetene har på Helse- og omsorgsdepartementets ansvarsområder. Fylkesmannen skal gjøre en skjønnsmessig/risikobasert vurdering og prioritering, og bruke ressursene best mulig ut fra disse prioriteringene. Lovpålagte oppgaver skal prioriteres, og da særlig saker som omhandler enkeltpersoners rettigheter, og saker der konsekvensene av svikt er alvorlige.

Fylkesmannen skal tilstrebe en lik fordeling av ressurser mellom

oppgaver under Statens helsetilsyn og Helsedirektoratet.

2.5 Justis- og beredskapsdepartementet

Regjeringen påpeker viktigheten av kommunenes ansvar for samfunnssikkerhet og beredskap. Fylkesmannen skal i 2017 prioritere å være veileder og pådriver i kommunenes arbeid med å styrke den lokale samordningen med samfunnssikkerhet og beredskap gjennom kunnskap og bevissthet om egen risiko og sårbarhet. Dette innebærer en videre oppfølging av satsingen på kommunal beredskapsplikt gjennom tilsyn og veiledning fra 2016, samt oppfølging av samfunnssikkerhet i planer etter plan- og bygningsloven.

Rammebetingelsene for norsk sikkerhetspolitikk har endret seg vesentlig i løpet av den siste tiden. Nye utfordringer knyttet til såkalte hybride hendelser, terrorisme og cyberangrep gjør dette trusselbildet komplekst og vanskelig å håndtere innenfor rammen av et tradisjonelt totalforsvarskonsept. Det er derfor nødvendig med en videreutvikling av systemer og rutiner for respons, både hva gjelder ivaretagelse av statssikkerheten og av samfunnssikkerheten.

Fylkesmannen må være forberedt på at dette kan medføre aktiviteter på kommunalt og regionalt nivå, og kan bli involvert i arbeidet med videreutvikling av totalforsvaret og styrkingen av samfunnets motstandsdyktighet.

Fylkesmannen skal starte arbeidet med revisjon av planverk som bygger på Nasjonalt beredskapssystem (NBS), herunder Sivilt beredskapssystem (SBS).

Det kom over 31 000 asylsøkere til Norge i 2015. Mange av

asylsøkerne får oppholdstillatelser som danner grunnlag for bosetting. For at de skal komme i arbeid og bidra til fellesskapet, er det avgjørende at de raskt blir bosatt og finner seg til rette i lokalsamfunnet. Situasjonen krever at lokale, regionale og nasjonale aktører samarbeider og samordner seg på en god måte, slik at vi i felleskap bidrar til gode løsninger. Fylkesmannen skal også i 2017 prioritere oppgaver som understøtter nasjonale myndigheters og kommunenes arbeid med flyktningssituasjonen. I samarbeid med IMDi og andre relevante sektormyndigheter skal fylkesmannen bidra til raskere bosetting og kvalifisering av flyktninger. Enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger skal prioriteres særskilt, herunder bosetting og oppnevning av representanter for enslige mindreårige asylsøkere samt utbetaling av godtgjøring til representanter.

Fylkesmannen skal gjennom sin rolle som førstelinje på vergemålsområdet bidra til å nå målene om økt rettssikkerhet og rettslikhet for vergetrengende. Dette krever at fylkesmennene sørger for rekruttering av tilstrekkelig antall verger og representanter, og sørger for god oppfølging av disse gjennom opplæring og utbetaling av godtgjøring. Av hensyn til personer med verge må det føres tilsyn med vergene. Fylkesmennene må løpende oppdatere med riktig data i saksbehandlingssystemet (VERA). I tillegg er mest mulig lik bruk av systemet på tvers av embetene viktig for pålitelig statistikk og styringsinformasjon.

2.6 Klima- og miljødepartementet

Fylkesmannens innsats på klima- og miljøområdet er svært viktig for å iverksette nasjonal miljøpolitikk og utvikle fylket i en klima- og miljøvennlig retning.

I 2017 skal fylkesmannen følge opp kommunenes arbeid med

klimatilpasning og klimatiltak. Fylkesmannen skal vurdere tiltak foreslått i regionale vannforvaltningsplaner innenfor eget myndighetsområde. Fylkesmannen skal videre prioritere arbeidet med opprydning i forurenset grunn og sjøbunn. Fylkesmannen skal følge opp Stortingets vedtak om vern av

10 % skog, bidra til vern av marine områder, bistå Miljødirektoratet etter behov i oppstart av arbeidet med fylkesvise supplerende verneplaner og bidra til restaurering av myr og annen våtmark. Fylkesmannen skal gjennomføre et risikobasert tilsyn og delta i tilsynsaksjoner i tråd med tilsynsplan for 2017.

2.7 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Fylkesmannsembetene har hatt en sentral rolle i gjennomføringen av kommunereformen gjennom å legge til rette for kommunenes lokale prosesser, og ved å oppsummere og komme med en tilråding om kommunestrukturen i fylket. Reformperioden varer ut 2017, mens embetenes oppdrag formelt ble avsluttet ved utgangen av 2016. Alle fylkesmannsembeter har i sine tilrådninger i kommunereformen pekt på behov for endringer i kommunestrukturen i sine fylker utover det som kommunene selv er blitt enige om. Fylkesmennene skal også fremover legge til rette for at kommuner vurderer å slå seg sammen med andre kommuner. Fylkesmennene har også oppsummert initiativ og behov for justeringer av dagens kommunegrenser. Departementet vil avgjøre videre prosess i de ulike sakene om grensejustering, og fylkesmennene vil ha en sentral rolle ved eventuelle utredninger.

Fylkesmannen skal fremme boligsosialt arbeid og sikre koordinering og samordning av sektorovergripende oppgaver og virkemidler på tvers av fagområdene, jf. nasjonal strategi *Bolig for velferd (2014-2020)*. Fylkesmannen skal bidra til at boligsosiale hensyn vektlegges i helhetlig kommunal planlegging.

Landet står overfor utfordringer knyttet til klimaendringer, miljø, urbanisering og befolkningsvekst. Dette utfordrer vår evne til å ivareta helhet og effektivitet i areal- og samfunnsplanleggingen. Denne situasjonen stiller store krav til samhandling mellom offentlig og privat sektor, for blant annet å sikre verdiskapning, tilstrekkelig beredskap, god boligforsyning og viktige miljøhensyn. I 2017 skal fylkesmannen bidra til en bærekraftig, trygg og fremtidsrettet samfunnsutvikling gjennom tiltak for mer effektive planprosesser og bedre plankvalitet. Samordning av nasjonale og viktige regionale interesser, samordning av statlige innsigelser, formidling og tidlig dialog, og oppfølging av byutviklingsavtaler i de største byområdene, skal bidra til dette.

2.8 Kunnskapsdepartementet

Fylkesmannens virkemidler og tiltak skal samlet sett være med på å øke kvaliteten, kompetansen og regelverksetterlevelsen i barnehagene og grunnopplæringen. Tilsyn og veiledning er embetenes hovedoppgaver innenfor både barnehageområdet og grunnopplæringsområdet. Det er store lokale variasjoner i tilbudet som gis i barnehagen og grunnopplæringen. Det er en utfordring at ikke alle barn og unge opplever gode og inkluderende miljø for læring og utvikling. Embetene skal gjennom sine ulike virkemidler arbeide videre for at barn og unge gis et likeverdig tilbud, at innsats settes inn tidlig og at gjennomføringen i videregående opplæring øker. Embetene skal også i 2017 prioritere sin innsats mot kommuner der det er avdekket særlige utfordringer.

Regjeringen vil gjennomføre en vesentlig styrking av arbeidet mot mobbing og for et bedre barnehage- og skolemiljø. Fylkesmannen er tiltenkt en sentral rolle i nytt system for håndheving av elevenes rett til en skolehverdag fri for mobbing. I 2017 må embetene ruste seg til den nye oppgaven, som etter planen vil iverksettes fra

skolestart på høsten. Både kapasitet og kompetanse i embetene må styrkes.

Departementet vil tidlig i 2017 legge fram en stortingsmelding om kvalitet i skolen og skoleeierskap. Her vil regjeringen blant annet foreslå en ny modell for styring og finansiering av kompetanseutvikling i grunnopplæringen. Fylkesmannen er tiltenkt en rolle i den nye modellen.

Ny forskrift om barnehagens innhold og oppgaver (rammeplan) fastsettes våren 2017 og iverksettes fra barnehageåret 2017/2018. Fylkesmannen er tiltenkt en sentral rolle i å støtte barnehageeieres arbeid med implementering av ny rammeplan.

2.9 Landbruks- og matdepartementet

Jordbrukets hovedoppgave er å produsere og sikre tilgang på den maten forbrukerne til enhver tid etterspør og som vi har forutsetninger for å produsere i Norge. Fylkesmannen skal i 2017 legge til rette for å nå regjeringens mål om økt matproduksjon, videreutvikling av lønnsom næringsaktivitet i landbruket og landbruk over hele landet. Det er et politisk mål å styrke arbeidet med å utvikle reindriftsnæringen som en rasjonell, markedsorientert næring som er bærekraftig i et langsiktig perspektiv. Det er derfor viktig at fylkesmannen i 2017 bidrar til økt produksjon og verdiskaping i denne næringen.

Stortinget har i forbindelse med behandlingen av en nasjonal jordvernstrategi fastsatt at målet for den årlige omdisponeringen av dyrka jord må være under 4000 dekar, og at målet nås gradvis innen 2020. Fylkesmannen skal bidra med veiledning og formidling av statlige interesser for at dette målet kan nås.

Regjeringen har nylig lagt fram to meldinger til Stortinget og en nasjonal bioøkonomistrategi – Kjente ressurser – uante muligheter, som er relevante dokumenter for fylkesmannens arbeid på landbruks- og matområdet.

Meld. St. 6 (2016-2017) Verdier i vekst – Konkurransedyktig skog- og trenæring vektlegger at en konkurransedyktig skog- og trenæring i Norge er avgjørende for størst mulig verdiskaping av norsk tømmer. Det er behov for ombygging av eksisterende skogsveier og utbygging av nye veier for å holde kravene som tømmertransporten og transportutstyret setter. I 2017 er det viktig at fylkesmannen arbeider for videreutvikling av en hensiktsmessig infrastruktur for å bidra til økt verdiskaping i skog- og trenæringen.

Melding til Stortinget om jordbruksnæringen, Meld. St. 11 (2016-2017) Endring og utvikling. En fremtidsrettet jordbruksproduksjon, er nylig fremlagt. Regjeringen har som mål å øke og effektivisere norsk matproduksjon, og vil legge til rette for at næringen kan utvikle seg. Enklere virkemiddelstruktur, økt konkurranse og mer markedsretting av produksjonen vil være sentralt i denne omstillingen. Bærekraftig og økt produksjon på norsk ressurser danner grunnlaget for å utvikle norsk jordbruksproduksjon i samsvar med markedet og forbrukernes ønsker.

3 Mål og styringsparametre for 2017

3.1 Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket

3.1.1 Tverrsektorielle delmål

3.1.1.1 En bærekraftig, trygg og fremtidsrettet samfunnsutvikling og arealbruk

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.1.1.1 Fylkesmannens bidrag til gode og effektive planprosesser gjennom formidling, dialog og samordning av nasjonale og viktige regionale interesser.	Alle embetene KMD Areal, by og samfunn
	3.1.1.1.1.1 FM har hatt dialog med og formidlet nasjonale og regionale hensyn til alle kommuner i fylket.
	Alle embetene KMD KLD LMD Miljø og klima Landbruk og mat Areal, by og samfunn
	3.1.1.1.1.2 Andel relevante kommunale og regionale planer med tidlig medvirkning: 100 %.
	Alle embetene KMD Areal, by og samfunn
	3.1.1.1.1.3 Mekling i planer med uløste innsigelser: 100 %.

	<p>Alle embetene LMD Landbruk og mat Areal, by og samfunn</p> <hr/> <p>3.1.1.1.4 Landbrukets arealressurser er ivaretatt i alle planprosesser.</p> <hr/> <p>FMST FMNT FMNO FMTR FMFI LMD Landbruk og mat Areal, by og samfunn</p> <hr/> <p>3.1.1.1.5 Reindriftens arealressurser er ivaretatt i alle planprosesser.</p> <hr/> <p>Alle embetene LMD Landbruk og mat Areal, by og samfunn</p> <hr/> <p>3.1.1.1.6 Reduksjon i omdisponering av dyrka jord sammenlignet med 2015.</p>
<p>3.1.1.1.2 Kommuner, fylkeskommuner og staten legger statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging til grunn for sin planlegging.</p>	<p>Alle embetene KMD KLD LMD Areal, by og samfunn</p> <hr/> <p>3.1.1.1.2.1 De statlige planretningslinjene er lagt til grunn i alle relevante regionale og kommunale planer.</p>

	<p>FMOA FMRO FMHO FMST KMD Areal, by og samfunn</p> <hr/> <p>3.1.1.1.2.2 Fylkesmennene i de fire største byområdene skal bidra i utarbeidelse og oppfølging av byutviklingsavtalene.</p>
<p>3.1.1.1.3 Oppfølging av kommunenes tilrettelegging for tilstrekkelig og variert boligbygging.</p>	<p>FMOA FMRO FMHO FMST KMD Areal, by og samfunn</p> <hr/> <p>3.1.1.1.3.1 Alle relevante kommuner i storbyområdene tilrettelegger aktivt for boligbygging.</p>
<p>3.1.1.1.4 Vurdering av hensyn til samfunnssikkerhet, inkludert klimaendringer i planer.</p>	<p>Alle embetene JD Samfunnssikkerhet og beredskap</p> <hr/> <p>3.1.1.1.4.1 Alle planer etter plan- og bygningsloven er vurdert med hensyn til samfunnssikkerhet, herunder klimaendringer.</p>

Oppdrag

FMOP | FMBU | FMVE | FMTE | FMAV | FMRO | FMHO | FMMR | FMST | FMNO | FMTR | KMD | Areal, by og samfunn

---

3.1.1.1.5

Fylkesmannen skal i 2017 videreføre forsøk med samordning av statlige innsigelser. Frist: 31.12.2017.

Alle embetene | **KMD** | HOD | JD | Helsedirektoratet

3.1.1.1.6

Fylkesmannen skal i dialog med kommunene om planarbeid, integrering, folkehelse, helse- og omsorgstjenester, barn- og unges oppvekstsvilkår, universell utforming og sosiale tjenester, etterspørre og oppfordre kommunene til og å ta opp boligsosiale hensyn.

Alle embetene | **KMD** | HOD | JD | Helsedirektoratet

3.1.1.1.7

Fylkesmannen skal bidra til at kommunene gjennom tilrettelegging for tilstrekkelig og variert boligbygging også bidrar til å framskaffe egnede boliger til vanskeligstilte grupper.

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

3.1.1.1.8

Fylkesmannen skal i 2017 sette seg inn i og veilede kommuner i ny veiledning for samfunnssikkerhet i plan- og bygningsloven og revidert havnivåveileder.

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

3.1.1.1.9

Fylkesmannen skal i 2017 sette seg inn i og veilede kommuner i ny temaveiledning om sikkerheten rundt storulykkevirksomheter.

Alle embetene | KMD | Areal, by og samfunn

3.1.1.1.10

Fylkesmannen skal i 2017 i samarbeid med Kartverket motivere gjenstående kommuner til å etablere lovpålagt elektronisk planregister og en effektiv elektronisk plandialog med innbyggerne. Frist: 31.12.2017.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat | Areal, by og samfunn

3.1.1.1.11

Fylkesmannen skal bistå Landbruksdirektoratet og SSB med å kvalitetssikre KOSTRA-tallene i forkant av endelig publisering. Fylkesmannen skal innhente reguleringsplanene i kommunene fra siste kalenderår, og bruke NIBIOs KOSTRA-applikasjon for å kvalitetssikre de foreløpige KOSTRA-tallene for omdisponering av dyrka jord.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat | Areal, by og samfunn

3.1.1.1.12

Fylkesmannen skal i løpet av 2017 i dialog med kommunene bidra til å øke kunnskapen om plan- og bygningslovens verktøy for å redusere nedbygging av dyrka jord, jf. regjeringens jordvernstrategi.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat | Areal, by og samfunn

3.1.1.1.13

Fylkesmannen skal innen 1. mai 2017 fremme minst ett forslag til kandidat for jordvernpris 2017 blant kommunene.

3.1.1.2 Informasjon og veiledning er tydelig og målrettet

Styringsparametere	Resultatmål
<p>3.1.1.2.1 Tilfredshet med fylkesmannens informasjon og veiledning i arbeidet med å sikre utvikling, læring og god kvalitet i barnehage og skole.</p>	<p>Alle embetene KD Barnehage og opplæring</p> <hr/> <p>3.1.1.2.1.1 Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens støtte og veiledning innenfor kompetanseutviklingstiltak, skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2016, jf. «Spørsmål til Skole-Norge våren 2016» og «Spørsmål til Barnehage-Norge høsten 2016».</p>

Oppdrag
<p>Alle embetene   KD   Barnehage og opplæring</p> <hr/> <p>3.1.1.2.2 Fylkesmannen skal informere og veilede barnehagemyndighet og barnehageeiere om ny rammeplan for barnehagen.</p>

Alle embetene   KD   Barnehage og opplæring

3.1.1.2.3

<p>Regjeringen innfører fra 2017 en ny modell for styring og finansiering av kompetanseutvikling i grunnsopplæringen. I stortingsmelding om kvalitet i skolen og skoleeierskap vil modellen beskrives nærmere. I den desentraliserte ordningen for kompetanseutvikling skal fylkesmannen legge til rette for samarbeid mellom skoleeiere og UH-institusjoner. Som grunnlag for oppfølgingsordningen vil staten innføre en nedre grense for kvalitet. Fylkesmannen skal gjennomføre en risikovurdering av kommuner og fylkeskommuner som er under denne grensen, og på det grunnlaget vurdere behovet for tilsyn og støtte fra veilederkorpsset.</p>

FMHE   FMHO   FMTR   KD   Barnehage og opplæring
--

3.1.1.2.4

<p>Fylkesmannen skal innhente informasjon om hvordan skoleeier benytter ferdighetsprøven/kartleggingsøvelsene i svømming til å utvikle elevenes svømmeferdigheter i løpet av 1.-4. årstrinn, i tråd med kompetansemålene i læreplanen.</p>
--

3.1.1.3 Fylkesmannen understøtter kommunenes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap

Styringsparametere	Resultatmål
--------------------	-------------

3.1.1.3.1 Tilsyn og veiledning med kommunenes etterlevelse av kommunal beredskapsplikt.	Alle embetene JD Samfunnssikkerhet og beredskap
	3.1.1.3.1.1 Gjennomføre tilsyn i ¼ av kommunene.
	Alle embetene JD Samfunnssikkerhet og beredskap
	3.1.1.3.1.2 Gjennomføre øvelser for kriseorganisasjonen i ¼ av kommunene.

Oppdrag

FMOS | FMOA | FMHE | FMST | FMNT | FMNO | FMTR | JD |
Samfunnssikkerhet og beredskap

3.1.1.3.2

Bistå med forberedelser og innføring av nødkommunikasjon mellom norske og svenske beredskapsaktører.

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

3.1.1.3.3

Bistå i regionvis innføring av nye brukergrupper for å sikre størst mulig samfunnsmessig gevinst av landsdekkende Nødnett. Spesielt fokus skal være på viktige samfunnssikkerhetsaktører i fylket. Ferdig innen utgangen av 2. kvartal 2018.

FMBU | FMVE | FMST | **KD** | HOD | JD | Barnehage og opplæring | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Samfunnssikkerhet og beredskap | Helsedirektoratet

3.1.1.3.4

Fylkesmannen skal bistå i et prosjekt ledet av Udir, DSB og Hdir som skal sørge for bedre oppfølging av skolenes og barnehagenes beredskap mot alvorlige tilsiktede hendelser. Bistanden forutsetter samarbeid mellom fagområdene barnehage, opplæring, helse og beredskap og kontakt med kommuner og fylkeskommune.

3.1.2 Arbeids- og sosialdepartementet

3.1.2.1 Økt kunnskap om sosialtjenesteloven

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.2.1.1 Gjennomførte opplæringstiltak i sosialtjenesteloven og forskrifter, med særlig vekt på barneperspektiv, innføring av aktivitetsplikt for stønadsmottakere under 30 år og rett til kvalifiseringsprogram.	Alle embetene ASD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester <hr/> 3.1.2.1.1.1 Alle NAV-kontor i fylket skal ha mottatt tilbud om opplæring.

3.1.3 Helse- og omsorgsdepartementet

3.1.3.1 Økt tilgjengelighet og kapasitet, samt styrket kvalitet i helse- og omsorgssektoren i kommunene

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.3.1.1 Utvikling av kapasitet og kompetanse i kommunale helse- og omsorgstjenester inkludert psykisk helse og rusfeltet.	Alle embetene HOD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Helsedirektoratet <hr/> 3.1.3.1.1.1 Minst 70 % av kommunene har lagt planer for å møte fremtidens utfordringer på helse- og omsorgsfeltet, bl.a. kompetanse- og rekrutteringsplaner [1]. <hr/> [1] Helsedirektoratet vil i dialog med fylkesmannen utarbeide felles kartleggingsmetode.

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg,
barnevern og sosiale tjenester |
Helsedirektoratet

3.1.3.1.1.2

Flere kommuner enn i 2015 gir
dagaktivitetstilbud til hjemmeboende
personer med demens [1].

---

[1] Antall personer med demens som
får dagaktivitetstilbud og antall
kommuner som gir dagaktivitetstilbud
fremkommer av Helsedirektoratets
oversikt over tildelt tilskudd.

Oversikten oversendes fylkesmennene
3 ganger i året. I tillegg fremkommer
antall kommuner som har
dagaktivitetstilbud til personer med
demens i Kostra-skjema 4 pkt. 4.

Totalt antall personer med demens
som får dagaktivitetstilbud
fremkommer av nasjonale
kartlegginger av kommunenes
tilrettelagte tjenestetilbud for personer
med demens. Siste kartlegging var i
2014, og neste er i 2018.

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg,
barnevern og sosiale tjenester |
Helsedirektoratet

3.1.3.1.1.3

Flere personer med demens får
dagaktivitetstilbud sammenliknet med
2015 [1].

---

[1] Se referanse under fotnote 3.

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg,
barnevern og sosiale tjenester |
Helsedirektoratet

3.1.3.1.1.4

Personell i helse- og omsorgstjenesten
har fått økt formalkompetanse
sammenliknet med 2015 [1].

---

[1] Tall hentes fra KOSTRA.

	<p>Alle embetene HOD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Helsedirektoratet</p> <hr/> <p>3.1.3.1.1.5 Flere kommuner har ansatt psykolog sammenlignet med 2015 [1].</p> <hr/> <p>[1] Tall hentes fra IS 24/8 for 2015 og brukes til oppfølging av kommunene i 2017. IS 24/8 for 2016 brukes for å måle måloppnåelsen ved utgangen av året.</p>
<p>3.1.3.1.2 Utvikling av kapasitet og kompetanse innenfor habilitering og rehabilitering [1].</p> <hr/> <p>[1] Jf. Opptrappingsplan habilitering og rehabilitering og kommunalt stimuleringsstøtte til habilitering og rehabilitering, Prop.1S (2016-2017).</p>	<p>Alle embetene HOD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Helsedirektoratet</p> <hr/> <p>3.1.3.1.2.1 Økt andel av pasienter med behov for habilitering- og rehabilitering mottar tjenester i kommunene sammenliknet med 2015 [1].</p> <hr/> <p>[1] Tall hentes fra IPLOS/SSB. Andelen beregnes ved å dele antall personer som får hab/rehab i kommunen på totalt antall personer med registrert behov for hab/rehab i kommunen.</p>

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg,
barnevern og sosiale tjenester |
Helsedirektoratet

3.1.3.1.2.2

Flere kvalifiserte årsverk enn i 2015
arbeider innen habilitering og
rehabilitering i kommunene [1].

---

[1] Tall hentes fra KOSTRA.

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg,
barnevern og sosiale tjenester |
Helsedirektoratet

3.1.3.1.2.3

Minst ett innsatsområde er iverksatt i
minst en relevant avdeling i 75 % av
kommuner [1].

---

[1] Helsedirektoratet vil i dialog med
fylkesmannen utarbeide felles
kartleggingsmetode. Resultatet av
kartleggingen forventes brukt av
fylkesmannen i oppfølging av
kommunene gjennom året.

Oppdrag

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

3.1.3.1.3

Fylkesmannen skal bistå de nye utviklingssentrene for sykehjem og hjemmetjenester i rollen som pådriver for kunnskap og kvalitet i sykehjem og hjemmetjenester i fylket.

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

3.1.3.1.4

Spesialistutdanningen for leger skal legges om. Fylkesmannen vil få oppgaver knyttet til del 1 av ny spesialistutdanning tilsvarende dagens turnustjeneste.

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

3.1.3.1.5

Fylkesmannen følger med på at kommunene planlegger opplæring for alle leger i vakt som skal ha grunnkompetanse etter §7 første ledd i akuttmedisinforskriften innen 1.5.18 og kurs for leger og annet helsepersonell i vakt ihht. akuttmedisinforskriften §§7-8, begge første ledd, innen 1.5.2020.

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

3.1.3.1.6

Fylkesmannen skal gjøre ny *Opptrappingsplan for rehabilitering og habilitering* kjent i sitt fylke og følge opp arbeidet med planen.

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

3.1.3.1.7

Fylkesmannen skal bistå med implementeringen av nye nasjonale faglige retningslinjer for:

- Diabetes
- Svangerskapsomsorgen – hvordan avdekke vold (IS-2181)
- Spedbarnsnæring
- Helsestasjon 0-5 år, Skolehelsetjenesten og Helsestasjon for ungdom

3.1.3.2 Forbedret, forsterket, tverrsektoriell og samordnet innsats jf. Opptrappingsplan for rusfeltet 2016-2020

Styringsparametere	Resultatmål
<p>3.1.3.2.1 Utvikling av kapasitet og kvalitet i de kommunale helse- og omsorgstjenestene til personer med rus- og psykisk helseproblematikk og deres pårørende.</p>	<p>Alle embetene HOD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Helsedirektoratet</p> <hr/> <p>3.1.3.2.1.1 Minst 70 % av kommunene sikrer brukermedvirkning i tjenesteutvikling innen rus- og psykisk helsefeltet [1].</p> <hr/> <p>[1] Tall hentes fra IS 24/8.</p>

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg,
barnevern og sosiale tjenester |
Helsedirektoratet

3.1.3.2.1.2

90 % av kommunene har kartlagt
rusmiddelsituasjonen i kommunen ved
brukerplan eller annen kartlegging [1].

---

[1] Tall hentes fra IS 24/8.

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg,
barnevern og sosiale tjenester |
Helsedirektoratet

3.1.3.2.1.3

70 % av kommunene har
sektorovergripende system for
identifisering av personer med behov
for tidlig intervensjon ved rusrelatert
problematikk [1].

---

[1] Tall hentes fra IS 24/8

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

3.1.3.2.1.4

Flere kommuner har etablert aktivt oppsøkende behandlings- og oppfølgingsteam for mennesker med rus- og psykisk helseproblematikk enn i 2016 [1].

---

[1] Tall hentes fra rapportering på tilskuddsordning "Langvarige sammensatte" (765.60) og "Kommunalt rusarbeid" (765.62) sett i sammenheng med IS 24/8.

Oppdrag

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

3.1.3.2.2

Fylkesmannen skal bidra til at kommunene utvikler sitt rusarbeid i tråd med *Opptrappingsplan for rusfeltet*. Fylkesmannen skal bidra til at kommunene integrerer rusfeltet i sitt ordinære planverk. Arbeidet sees i sammenheng med fylkesmannens innsats på det psykiske helsefeltet og andre tilstøtende områder. Fylkesmannen skal legge en plan og utarbeide lokale målsettinger for dette arbeidet innen 1. mars 2017, kopi oversendes HOD. Fylkesmannen skal ha fokus på kommuner som har særlige utfordringer.

3.1.3.3 Styrket folkehelsearbeid

Styringsparametere	Resultatmål
<p>3.1.3.3.1 Andel kommuner som har etablert et systematisk og langsiktig folkehelsearbeid.</p>	<p>Alle embetene HOD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Helsedirektoratet</p> <hr/> <p>3.1.3.3.1.1 Minst 75 % [1].</p> <hr/> <p>[1] Helsedirektoratet vil ha dialog med fylkesmannen om kartleggingsmetode. Resultater av kartleggingen forventes brukt av fylkesmannen i oppfølging av kommunene gjennom året.</p>
<p>3.1.3.3.2 Andel kommuner som har vektlagt utjevning av sosiale helseforskjeller i planer etter plan- og bygningsloven.</p>	<p>Alle embetene HOD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Helsedirektoratet</p> <hr/> <p>3.1.3.3.2.1 Minst 80 % [1].</p> <hr/> <p>[1] Som fotnote over.</p>

Oppdrag

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Tilsyn | Helsedirektoratet

3.1.3.3.3

Fylkesmannen skal bistå med formidling og implementering av ny *Veileder for kommunens tilsyn med miljørettet helsevern (IS-2288)*.

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

3.1.3.3.4

Fylkesmannen skal bidra i arbeidet med å implementere *Program for folkehelsearbeid i kommunene*.

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

3.1.3.3.5

Fylkesmannen skal bidra i arbeidet med å implementere *Flere år – flere muligheter*, (strategi for et aldersvennlig samfunn).

3.1.4 Klima- og miljødepartementet

3.1.4.1 Økosystemene i fylket har god tilstand og leverer økosystemtjenester

Styringsparametere	Resultatmål
--------------------	-------------

<p>3.1.4.1.1 Status i vannregionenes arbeid med å etablere overvåkingsprogram.</p>	<p>Alle embetene KLD Miljø og klima</p> <hr/> <p>3.1.4.1.1.1 Påbegynt overvåkingsprogram i alle vannregioner.</p>
<p>3.1.4.1.2 Antall nye pålegg eller gjennomførte tiltak og undersøkelser hjemlet i vannkraftkonsesjoner.</p>	<p>Alle embetene KLD Miljø og klima</p> <hr/> <p>3.1.4.1.2.1 Økt bruk av påleggsmyndigheten hjemlet i vannkraftkonsesjoner sammenliknet med 2016.</p>
<p>3.1.4.1.3 Antall tiltak i regionale vannforvaltningsplaner med tilhørende tiltaksprogram på fylkesmannens ansvarsområde.</p>	<p>Alle embetene KLD Miljø og klima</p> <hr/> <p>3.1.4.1.3.1 Vurdert fag- og hjemmelsgrunnlag for tiltak i alle vedtatte vannforvaltningsplaner. Iverksatt tiltak i henhold til forvaltningsplan på eget ansvarsområde eller har en begrunnelse dersom tiltak ikke iverksettes.</p>

Oppdrag

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.4

Sette i gang og videreføre restaurering av myr og annen våtmark i tråd med Plan 2016 – 2020 for restaurering av myr og annen våtmark innen utgangen av 2017.

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.5

Oppdatere fylkesvis kultiveringsplan, minimum anadrom del innen 31.12.2017.

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.6

Gjennomgå de myndighetsområder og tiltakshavere der det bør pålegges vannovervåking, evt. inkluderes i felles overvåking av flere påvirkere der det er naturlig. Gjennomgangen skal rapporteres til Miljødirektoratet innen 30.06.2017.

FMFI | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.7

Bidra som sakkyndig i relevante prosesser for å videreutvikle et bærekraftig forvaltnings- og reguleringsregime i Tana, etter nærmere avtale med KLD/Miljødirektoratet. Bidra i arbeidet med sikte på utfasing av kroggarn i Finnmark innen 31.12.2017.

FMTR | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.8

Lede arbeidet med å bekjempe *Gyrodactylus* i Skibotnregionen, herunder følge opp eventuell ny behandling innen utgangen av 2017.

FMNO | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.9

Lede arbeidet med å bekjempe *Gyrodactylus* i Ranaregionen og Vefsnaregionen. Herunder følge opp reetablering innen 31.12.2017.

FMNT | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.10

Lede arbeidet med å bekjempe *Gyrodactylus* i Steinkjerregionen, herunder følge opp reetablering. Koordineringsgruppas arbeid og reetableringen avsluttes i 2017 innen 31.12.2017.

FMST | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.11

Delta i arbeidet med å bekjempe *Gyrodactylus* innen 31.12.2017.

FMMR | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.12

Lede arbeidet med å bekjempe *Gyrodactylus* i Driva- og Raumaregionen, herunder utarbeide bevaringsplan for aktuelle fiskearter i Drivaregionen, og følge opp reetablering i Raumaregionen innen utgangen av 2017.

FMSF | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.13

Bistå fiskeforsterkingsprosjektet i Lærdalselvi innen 31.12.2017.

FMBU | FMVE | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.14

Delta i arbeidet med å bekjempe *Gyrodactylus* i Drammensregionen, og etter behov bidra med bevaringsarbeid i Sandeelva innen 31.12.2017.

<p>FMTE   KLD   Miljø og klima</p> <hr/> <p>3.1.4.1.15</p> <p>Bidra i arbeidet med å hindre spredning av gjedde i Telemarkskanalen innen 31.12.2017.</p>
<p>FMHO   KLD   Miljø og klima</p> <hr/> <p>3.1.4.1.16</p> <p>Videreføre prosjektet «redningsaksjonen for Vossolaksen» i tråd med revidert prosjektplan. Bistå i koordineringen av innsamling av biologisk materiale fra de Hardangerfjordbestandene som skal inn i genbanken innen 31.12.2017.</p>
<p>FMHE   FMOP   FMBU   FMTE   KLD   Miljø og klima</p> <hr/> <p>3.1.4.1.17</p> <p>Bidra ved et evt. oppdrag om storørret etter nærmere avtale med Miljødirektoratet innen 31.12. 2017.</p>

3.1.4.2 Ingen arter og naturtyper i fylket er utryddet, og utviklingen til truede arter er i bedring

Styringsparametere	Resultatmål
<p>3.1.4.2.1</p> <p>Gjennomførte tiltak for truede arter og naturtyper.</p>	<p>Alle embetene KLD Miljø og klima</p> <hr/> <p>3.1.4.2.1.1</p> <p>Alle tiltak for truede arter og naturtyper skal være i tråd med forvaltningsmål, faggrunnlag og handlingsplaner.</p>

Oppdrag

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

3.1.4.2.2

Foreslå arealer for kartlegging utenfor verneområdene innen 01.12.2017.

3.1.4.3 Et representativt utvalg av norsk natur skal tas vare på for kommende generasjoner

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.4.3.1 Økt vernet skogareal.	Alle embetene KLD Miljø og klima 3.1.4.3.1.1 Antall gjennomførte verneplanprosesser innenfor skogvern er økt i forhold til 2016.

3.1.4.4 Utslipp av helse- og miljøfarlige stoffer er redusert og forurensning skader i så liten grad som mulig helse og miljø

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.4.4.1 Oppfølging av nye krav i forurensningsforskriften (kap. 36) og forskriftsregulerte bransjer.	Alle embetene KLD Miljø og klima 3.1.4.4.1.1 Pukkverk, skipsverft, galvanoidindustri, forbrenningsanlegg og fiskeforedling driver i tråd med kravene i forurensningsforskriften.

Oppdrag

FMOS | FMVE | FMTE | FMAV | FMRO | FMHO | FMSF | FMMR | FMST | FMNT | FMNO | FMTR | FMFI | KLD | Miljø og klima

3.1.4.4.2

Samle inn måleprogrammer som bedriftene har utarbeidet og resultater av gjennomførte målinger/beregninger av utslipp til luft og vann for skipsverft, (jf. forurensningsforskriften § 29-9), og oversende dette til Miljødirektoratet sammen med Fylkesmannens vurdering innen 01.05.2017.

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

3.1.4.4.3

Lage oversikt over forventet utvikling på avløpsrenseanleggene og hvilke tiltak som er satt i verk for å oppfylle krav. For anlegg som overholder dagens krav, vurdere om dette vil være situasjonen også framover ut fra forventede endringer. For anlegg med utslipp til mindre følsomt område gjøres i tillegg en vurdering av om anleggseierne er tilstrekkelig forberedt på å sikre god utnyttelse av forventet økt slamproduksjon fra avløp, inkludert forventet økning fra oppdrettsanlegg. Oversiktene sammen med fylkesmannens vurdering sendes Miljødirektoratet innen 31.12.2017.

FMHO | KLD | Miljø og klima

3.1.4.4.4

Følge opp arbeidet med forurenset sjøbunn i Puddefjorden Bergen, herunder resultatene fra kildesøk-prosjektet ved å gjennomføre tilsyn på aktuelle virksomheter i Puddefjorden innen 31.12. 2017.

FMOS | FMBU | FMVE | FMTE | FMRO | FMHO | FMSF |
FMMR | FMST | FMNO | FMTR | FMFI | KLD | Miljø og klima

3.1.4.4.5

Pålegg om å utarbeide tiltaksplan for forurenset sjøbunn ved prioriterte skipsverftlokaliteter skal være sendt verftene innen 31.12.2017.

FMMR | KLD | Miljø og klima

3.1.4.4.6

Følge opp arbeidet med forurenset sjøbunn i Borgundfjorden, herunder oppfølging av forurenset grunn rundt Aspevågen i Ålesund innen 31.12.2017.

FMVE | KLD | Miljø og klima

3.1.4.4.7

Følge opp arbeidet med forurenset sjøbunn i Sandefjordsfjorden, herunder avklare forurensningskilder ved å gjennomføre tilsyn på tre nærmere angitte småbåthavner i Sandefjordsfjorden i båtpussesongen mht. avfallshåndtering og oppsamling fra vedlikehold/avrenning innen 31.12.2017.

FMAV | KLD | Miljø og klima

3.1.4.4.8

Følge opp arbeidet med forurenset sjøbunn i Arendal, Farsund og Flekkefjord, herunder også forurensningskilder der FM er myndighet i disse områdene innen 31.12.2017.

FMTE | KLD | Miljø og klima

3.1.4.4.9

Følge opp kildekartlegging langs Porsgrunnselva. Sørge for regional forankring av arbeidet med Renere Grenlandsfjorder innen 31.12.2017.

FMTR | KLD | Miljø og klima

3.1.4.4.10

Følge opp de oppryddete tiltaksområdene i forurenset sjøbunn i Tromsø og Harstad, herunder videreføre oppfølgingsarbeidet med forurensningskilder der FM er myndighet i disse områdene innen 31.12.2017.

FMRO | KLD | Miljø og klima

3.1.4.4.11

Følge opp arbeidet med opprydding i forurenset sjøbunn og tiltaksgjennomføring i Stavanger Indre havn innen 31.12.2017.

FMBU | KLD | Miljø og klima

3.1.4.4.12

Følge opp arbeidet med forurenset sjøbunn i Drammensfjorden, herunder følge opp sluttrapporten og lage ny plan for videre arbeid. Fylkesmannen skal påse at aktuelle kommuner involveres i arbeidet, og sørge for en lokal forankring innen 31.12.2017.

FMBU | KLD | Miljø og klima

3.1.4.4.13

Bistå i kildekartlegging av PFOS i Tyrifjorden og med lokal informasjon om relevante virksomheter og potensielle kilder m.m. Følge opp eventuelle resultater med relevante tiltak innenfor FMs myndighetsområde innen 31.12.2017.

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

3.1.4.4.14

Gjennomføre et risikobasert tilsyn og delta i tilsynsaksjoner i tråd med tilsynsplan for 2017

3.1.5 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

3.1.5.1 God økonomiforvaltning i kommunene

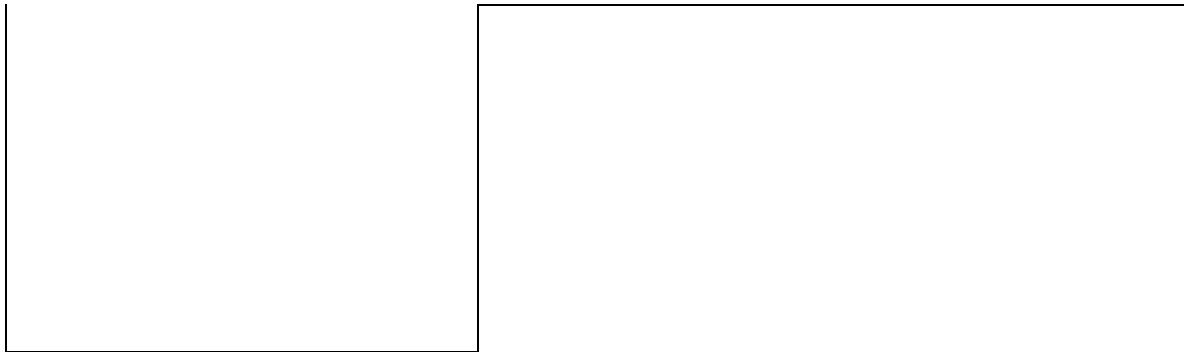
Styringsparametere	Resultatmål
3.1.5.1.1 Antall kommuner i ROBEK.	Alle embetene KMD Kommunal styring
	3.1.5.1.1.1 Antallet kommuner i ROBEK ved utgangen av 2017 skal ikke overstige antallet ved utgangen av 2016.

<p>3.1.5.1.2 Kvalitet i KOSTRA-data.</p>	<p>Alle embetene KMD Kommunal styring</p> <hr/> <p>3.1.5.1.2.1 Feil i KOSTRA-rapporteringen reduseres vesentlig sammenliknet med 2016.</p>
--	--

3.1.6 Landbruks- og matdepartementet

3.1.6.1 Økt verdiskaping i landbruket

Styringsparametere	Resultatmål
<p>3.1.6.1.1 Vekst og gründerskap innenfor landbruksbaserte næringer.</p>	<p>Alle embetene LMD Landbruk og mat</p> <hr/> <p>3.1.6.1.1.1 Regionalt bygdeutviklingsprogram er fulgt opp i tråd med nasjonal politikk.</p>
<p>3.1.6.1.2 Verdiskapning i skogbruket.</p>	<p>Alle embetene LMD Landbruk og mat</p> <hr/> <p>3.1.6.1.2.1 Tilfredsstillende foryngelse etter all hogst innen tre år etter hogst.</p> <hr/> <p>Alle embetene LMD Landbruk og mat</p> <hr/> <p>3.1.6.1.2.2 Tilfredsstillende oppfølging av hovedplan for skogbruksplanlegging.</p>

Oppdrag

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

3.1.6.1.3

Fylkesmannen skal i 2017 bidra til at hensiktsmessige tiltak og virkemidler tas i bruk for å bedre skogsvegnettet, herunder at det stimuleres til nybygging, ombygging og vedlikehold av skogsvegnettet.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

3.1.6.1.4

Regionale bygdeutviklingsprogram (RBP) med tilhørende underprogrammer skal være ferdig revidert 1.1.2019.
Fylkesmannen skal i 2017 starte arbeidet med revideringen.

3.1.6.2 Bærekraftig landbruk

Styringsparametere	Resultatmål
--------------------	-------------

3.1.6.2.1 Skogens rolle i klimasammenheng.	Alle embetene LMD Landbruk og mat <hr/> 3.1.6.2.1.1 Økt planting med tilskudd til tettere planting, og økt gjødsling, sammenlignet med 2015.
3.1.6.2.2 Fylkesmannens bidrag til opprettholdelse av kulturlandskap og redusert miljøbelastning fra jordbruksdrift.	Alle embetene LMD Landbruk og mat <hr/> 3.1.6.2.2.1 Tiltak i regionalt miljøprogram er innrettet mot de regionale miljøutfordringene.

3.1.7 Andre oppdrag

Oppdrag

Alle embetene | KMD | Kommunal styring

3.1.7.1

Våren 2017 vil departementet legge frem for Stortinget en proposisjon med forslag til vedtak om sammenslåing av kommuner. Fylkesmannen har i 2017 en rolle i oppfølgingen av Stortingets vedtak, gjennom sin veiledningsrolle om kommuneinndeling. Det skal blant annet kalles inn til felles kommunestyremøte når det er gjort nasjonalt vedtak om sammenslåing, jf. inndelingsloven § 25. I kommunereformen vil det være noen sammenslåinger på tvers av fylkesgrensene. Ved spørsmål som gjelder selve sammenslåingsprosessen, er det formålstjenlig at kommunene forholder seg til det embetet der størstedelen av innbyggerne bor. Departementet legger til grunn at embetene og kommunene sammen søker å finne en god løsning for slike saker, slik at begge embetene holdes orientert om de pågående prosessene. Departementet vil utdype oppdraget etter Stortingets behandling av proposisjonen. Oppdraget skal utføres innen 31.12.2017.

Alle embetene | KMD | Annet tema

3.1.7.2

Med bakgrunn i Riksrevisjonens funn på anskaffelsesområdet i 2015, skal strategi, retningslinjer og rutiner for anskaffelsesområdet være implementert i løpet av 2017 for å sikre etterfølgelse av regelverket. Området skal være en del av embetets internkontroll basert på risikovurderinger og skal være forankret i embetets ledelse. Frist: 31.12.2017.

Alle embetene | KMD | Annet tema

3.1.7.3

I 2017 blir det fattet beslutning om fylkesmannens fremtidige struktur og organisering og ansvarsdeling av fylkesmennes administrative tjenester. Embetsledelsen og ledergruppen i fylkesmannsembetene må sørge for å ha tilstrekkelig omstillings- og prosesskompetanse for å kunne gjennomføre ulike omstillingsprosesser som kommer de nærmeste årene. Frist: 31.12.2017.

3.2 Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger

3.2.1 Tverrsektorielle delmål

3.2.1.1 Den offentlige boligsosiale innsatsen skal være helhetlig og effektiv

Styringsparametere	Resultatmål
3.2.1.1.1 Fylkesmannen bidrar til at målene i strategien <i>Bolig for velferd</i> ses i sammenheng med andre velferdsstatlige strategier.	Alle embetene KMD ASD HOD Helsedirektoratet 3.2.1.1.1.1 Fylkesmannen skal integrere det boligsosiale arbeidet i etablerte fora og læringsarenaer, og ha gjennomført minimum to kompetansehevende tiltak for kommunene i fylket om boligsosialt arbeid.

Oppdrag

Alle embetene | **KMD** | ASD | HOD | Areal, by og samfunn | HelseDirektoratet

3.2.1.1.2

Fylkesmannen skal i samarbeid med Husbanken ta initiativ til å opprette fora for å drøfte boligsosialt arbeid der dette ikke allerede er etablert, og bidra til at muligheter i digital veiviser *Bolig for velferd* blir kjent i kommunene.

3.2.1.2 Helhetlig og samordnet arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap i fylket

Styringsparametere	Resultatmål
3.2.1.2.1 Fylkesmannen skal ha en forberedt og øvet kriseorganisasjon og samordne det regionale beredskapsarbeidet.	Alle embetene JD Samfunnssikkerhet og beredskap <hr/> 3.2.1.2.1.1 Fylkesmannen skal evaluere alle hendelser av regional betydning, og sende evalueringsrapportene til DSB innen tre måneder etter hendelsen.

Alle embetene | JD |
Samfunnssikkerhet og beredskap

3.2.1.2.1.2

Fylkesmannen skal evaluere eller delta i evalueringen av alle regionale øvelser hvor fylkesmannen har deltatt og fylkesmannens embetsøvelser, og sende evalueringsrapportene til DSB innen tre måneder etter øvelsen.

Oppdrag

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

3.2.1.2.2

Fylkesmannen skal i 2017 implementere reviderte retningslinjer for varsling og rapportering på samordningskanal.

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

3.2.1.2.3

Fylkesmannen skal i 2017 revidere underliggende planverk i regionene knyttet til Nasjonalt beredskapssystem (NBS), herunder Sivilt beredskapssystem (SBS), samt nasjonale beredskapstiltak i tråd med sentrale føringer.

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

3.2.1.2.4

Fylkesmannen skal i 2017 etter forespørsel delta i det sivilmilitære arbeidet i forbindelse med øvelsene *Trident Javelin 2017* og *Trident Juncture 2018*.

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

3.2.1.2.5

Fylkesmannen skal i 2017 gjennomføre et sivil-militært kontaktmøte for landsdelen.

3.2.1.3 Tilsyn skal være samordnet, målrettet og medvirke til læring og forbedring

Styringsparametere	Resultatmål
3.2.1.3.1 Avslutning av tilsyn.	Alle embetene ASD BLD HOD Familier, barn og unge Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Tilsyn Helsetilsynet
	3.2.1.3.1.1 Alle tilsyn på Helsetilsynets områder hvor det er funnet brudd på lov. og forskriftskrav er avsluttet (dvs. praksis er endret) innen en avtalt frist.

Oppdrag

Alle embetene | KMD | Tilsyn

3.2.1.3.2

I 2017 skal FM styrke samordningen av tilsynsvirksomheten overfor kommunene og tilretteleggingen for læring og forbedring etter tilsyn. Frist for oppdraget er 31.12.2017.

3.2.1.4 Klimahensyn skal ivaretas i alle sektorer

Styringsparametere	Resultatmål
3.2.1.4.1 Følge opp gjennomføring og rullering av kommunenes og fylkeskommunenes klima- og energiplaner.	Alle embetene KLD Miljø og klima <hr/> 3.2.1.4.1.1 Hatt dialog med alle kommuner i fylket og formidlet forventninger til klima- og energiplanleggingen.
3.2.1.4.2 Status i oppfølging av kommunenes arbeid med å sikre hensynet til klimaendringer i ansvar og myndighetsoppgaver.	Alle embetene KLD Miljø og klima <hr/> 3.2.1.4.2.1 FM har hatt dialog med alle kommuner og formidlet relevant kunnskap og informasjon, samt fulgt opp kommunene for å iverksette nasjonale føringer for tilpasning til klimaendringer.

Oppdrag
Alle embetene   KLD   Miljø og klima <hr/> 3.2.1.4.3 Bistå med prioritering av søknader til støtteordningen Klimasats, og informert om ordningen. Tidsfrist prioritering av søknader: 01.05.2017 Tidsfrist informere om ordningen: 31.12.2017.

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

3.2.1.4.4

Veilede og følge opp kommunene slik at vurdering av effekt på klimagassutslipp, samt mål og tiltak for å redusere klimagassutslipp og energibruk, finnes igjen i relevante planer og enkeltvedtak etter plan- og bygningsloven og annet regelverk innen 31.12.2017.

3.2.1.5 Fylkesmannen understøtter nasjonale myndigheters og kommunenes arbeid med flyktnings situasjonen

Styringsparametere	Resultatmål
3.2.1.5.1 Kommunenes bosetting av flyktninger.	Alle embetene JD Annet tema
	3.2.1.5.1.1 Andel flyktninger bosatt innen 6 måneder etter at vedtak som danner grunnlag for bosetting eller reisetillatelse er gitt: 90 % Resterende andel skal være bosatt innen 12 måneder.
	Alle embetene JD Annet tema
	3.2.1.5.1.2 Andel enslige mindreårige bosatt innen 3 måneder etter at vedtak som danner grunnlag for bosetting eller reisetillatelse er gitt: 80 %.

Oppdrag

Alle embetene | KMD | Kommunal styring

3.2.1.5.2

Koordinere alle avklaringer mellom kommunene og sektormyndighetene når det gjelder hvilket ansvar vertskommunene for asyl- og flyktningmottak har, jf. oppdragsbrevet fra KMD av 20.11.2015.

Alle embetene | KD | Barnehage og opplæring

3.2.1.5.3

Gi råd og veiledning og være pådriver overfor kommuner og fylkeskommuner for å sikre at barn og unge asylsøkere og flyktninger får det opplæringstilbudet de har rett til.

Alle embetene | **JD** | HOD | Helsedirektoratet

3.2.1.5.4

Stimulere kommuner til å fremme integrering gjennom økt deltakelse for innvandrere og barna deres i arbeids- og samfunnsliv, herunder stimulere til inkluderende møteplasser.

FMOS | FMHO | JD | Annet tema

3.2.1.5.5

Fylkesmannen i Hordaland og Fylkesmannen i Østfold skal dele erfaringer fra forsøkene med bosetting i Østfold og Hordaland med de øvrige embetene. Embetene skal samarbeide med IMDi om erfaringsutvekslingen.

3.2.1.6 Andre oppdrag

Oppdrag

Alle embetene | **KD** | ASD | BLD | HOD | JD | Barnehage og opplæring | Familier, barn og unge | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

3.2.1.6.1

Fylkesmannen skal arbeide videre med 0-24 samarbeidet i 2017. Gjennom sin kunnskap om situasjonen og behovene i fylket skal fylkesmannen arbeide målrettet og være pådriver for samarbeid og samordning i og mellom kommuner, fylkeskommunen, tjenester og institusjoner som arbeider for og med utsatte barn og unge og deres familier.

Alle embetene | ASD | Familier, barn og unge | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

3.2.1.6.2

Prosjektet *Helhetlig oppfølging av lavinntektsfamilier* er startet opp i 29 NAV-kontor fordelt på en utprøvings- og en sammenligningsgruppe. Prosjektet skal prøve ut effekten av en modell med tilhørende metodikk, for oppfølging av familiene med støtte av egne familiekoordinatorer ansatt i NAV-kontorene. Modellen omfatter også etablering av strukturer og prosesser for bedre samhandling mellom ulike tjenester i kommunene. Fylkesadministrasjonene i NAV og fylkesmennene i fylker som har kontor som deltar i prosjektet, bes om å understøtte NAV-kontorenes deltakelse, herunder peke ut kontaktpersoner for mottak av informasjon og deltakelse på samlinger og i dialogen om prosjektet framover. Prosjektet går ut 2018.

Alle embetene | **BLD** | KD | Barnehage og opplæring | Familier, barn og unge | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

3.2.1.6.3

Fylkesmannen skal også i 2017 bidra i det tverretatlige samarbeidsprosjektet for å bedre opplæringssituasjonen og skoleresultatene til barn og unge i barnevernet. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) er gitt et særlig ansvar for satsingen. En del av arbeidet er å informere og motivere kommuner og fylkeskommuner til bruk av veilederen *Samarbeid mellom skole og barnevern*.

Alle embetene | **KD** | ASD | Barnehage og opplæring | Familier, barn og unge | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

3.2.1.6.4

Fylkesmannen skal også i 2017 bidra i det tverrsektorielle samarbeidsprosjektet *Forsøk med NAV-veileder i videregående skoler* med Arbeids- og velferdsdirektoratet og Utdanningsdirektoratet. Fylkesmannen skal understøtte pilotene og bidra med erfaringsspredning.

Alle embetene | **BLD** | Familier, barn og unge | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

3.2.1.6.5

Fylkesmannen skal både internt og eksternt arbeide for å sikre at barnekonvensjonen legges til grunn for den samordnede innsatsen og for å sikre gode helhetsløsninger for barn og unge.

3.3 Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av embetene

3.3.1 Tverrsektorielle delmål

3.3.1.1 Høy kvalitet i veiledning, kontroll, tilsyn og klagebehandling

Styringsparametere	Resultatmål
3.3.1.1.1 Gjennomførte tilsyn med ordningene i introduksjonsloven.	Alle embedene JD Tilsyn <hr/> 3.3.1.1.1.1 Minimum 2 tilsyn per år.
3.3.1.1.2 Tilsyn med skoleeier og barnehagemyndighet med grunnlag i risikoen for lovbrudd.	Alle embedene KD Tilsyn <hr/> 3.3.1.1.2.1 Det enkelte embedets omfang av tilsyn skal opprettholdes på samme nivå som i 2016, jf. retningslinjer og aktivitetskrav i VØI.
3.3.1.1.3 Tilfredshet med fylkesmannens tilsyn i arbeidet med å sikre utvikling, læring og god kvalitet i barnehage og skole.	Alle embedene KD Tilsyn <hr/> 3.3.1.1.3.1 Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens tilsyn skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2016, jf. «Spørsmål til Skole-Norge våren 2016» og «Spørsmål til Barnehage-Norge høsten 2016».

<p>3.3.1.1.4 Tilfredshet med fylkesmannens klagesaksbehandling i arbeidet med å sikre utvikling, læring og god kvalitet i barnehage og skole.</p>	<p>Alle embetene KD Barnehage og opplæring</p> <hr/> <p>3.3.1.1.4.1 Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens klagesaksbehandling skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2016, «Spørsmål til Skole-Norge våren 2016» og «Spørsmål til Barnehage-Norge høsten 2016».</p>
<p>3.3.1.1.5 Tilfredshet med fylkesmannens veiledning om regelverket i arbeidet med å sikre utvikling, læring og god kvalitet i barnehage og skole.</p>	<p>Alle embetene KD Barnehage og opplæring</p> <hr/> <p>3.3.1.1.5.1 Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens veiledning om regelverket skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2016, jf. «Spørsmål til Skole-Norge våren 2016» og «Spørsmål til Barnehage-Norge høsten 2016».</p>
<p>3.3.1.1.6 Saksbehandlingstid i antall uker for klager over kommunens vedtak i byggesaker etter plan- og bygningsloven</p>	<p>Alle embetene KMD Areal, by og samfunn</p> <hr/> <p>3.3.1.1.6.1 Alle klagesaker er behandlet innen 12 uker, jf. § 7-1 bokstav d, i byggesaksforskriften</p>

	<p>Alle embetene KMD Areal, by og samfunn</p> <hr/> <p>3.3.1.1.6.2 Alle klagesaker der det er gitt utsatt iverksetting etter forvaltningsloven § 42, er behandlet innen 6 uker, jf. § 7-1 bokstav e, i byggesaksforskriften</p>
<p>3.3.1.1.7 Saksbehandlingstid i antall uker for klager over kommunens vedtak i klager over reguleringsplan.</p>	<p>Alle embetene KMD Areal, by og samfunn</p> <hr/> <p>3.3.1.1.7.1 Alle klagesaker er behandlet innen 12 uker</p>
<p>3.3.1.1.8 Saksbehandlingstid i antall uker for ekspropriasjonssaker på plan- og bygningsrettens område (også der oreigningsloven er hjemmelsgrunnlag).</p>	<p>Alle embetene KMD Areal, by og samfunn</p> <hr/> <p>3.3.1.1.8.1 Alle ekspropriasjonssaker i førsteinstans på plan- og bygningsrettens område er behandlet innen 12 uker</p> <hr/> <p>Alle embetene KMD Areal, by og samfunn</p> <hr/> <p>3.3.1.1.8.2 Alle ekspropriasjonssaker som klageinstans på plan- og bygningsrettens område er behandlet innen 12 uker</p>

Oppdrag

Alle embetene | KD | Barnehage og opplæring

3.3.1.1.9

Fylkesmannen skal i 2017 informere og veilede skoleeiere og friskoler særskilt om nytt kapittel 9 A. Fylkesmannen skal bidra til at barnehagemyndighet, barnehageeier og skoleeier sin regleverksetterlevelse bedres slik at barn og unge har trygge og gode barnehage- og skolemiljø.

Fylkesmannen må starte forberedelsene til ny håndhevingsordning og være forberedt på å behandle meldte saker fra nye regler trer i kraft. Håndhevingsordningen skal være enklere, raskere og tryggere for elevene og foreldrene.

Alle embetene | KD | Barnehage og opplæring

3.3.1.1.10

Særlig med bakgrunn i nye oppgaver og for å sikre tilfredsstillende kompetanse på hele regelverksområdet, skal fylkesmannen også i 2017 gjennomføre en egenevaluering av kompetanse på regelverksområdet innenfor barnehage og grunnopplæringen.

3.3.1.2 Effektiv og korrekt lov- og tilskuddsforvaltning

Styringsparametere	Resultatmål
--------------------	-------------

<p>3.3.1.2.1</p> <p>Etablerte systemer for kontroll og oppfølging på landbruksområdet på regionalt og kommunalt nivå etterleves.</p>	<p>Alle embetene LMD Landbruk og mat</p> <hr/> <p>3.3.1.2.1.1</p> <p>Gjennomført kontroll av foretak i henhold til kontrollplan.</p> <hr/> <p>Alle embetene LMD Landbruk og mat</p> <hr/> <p>3.3.1.2.1.2</p> <p>Gjennomført risikobasert forvaltningskontroll av 20 % av kommunene.</p> <hr/> <p>Alle embetene LMD Landbruk og mat</p> <hr/> <p>3.3.1.2.1.3</p> <p>Andel avvik avdekket under kontroll som er fulgt opp: 100 %.</p>
<p>3.3.1.2.2</p> <p>Fylkesmannen har innarbeidet kontroll på reindriftsområdet i sin kontrollplan.</p>	<p>FMST FMNT FMNO FMTR FMFI LMD Landbruk og mat</p> <hr/> <p>3.3.1.2.2.1</p> <p>Andel av siidaandeler der det er gjennomført kontroll: 15%.</p> <hr/> <p>FMST FMNT FMNO FMTR FMFI LMD Landbruk og mat</p> <hr/> <p>3.3.1.2.2.2</p> <p>Andel avvik avdekket under kontroll som er fulgt opp: 100%.</p>

Oppdrag
Alle embetene   LMD   Landbruk og mat
3.3.1.2.3
Implementere nytt fagsystem for produksjonstilskudd PTe-Stil.

3.3.1.3 Befolkningen har tillit til tjenestene og får ivaretatt sin rett til forsvarlige og nødvendige tjenester

Styringsparametere	Resultatmål
3.3.1.3.1 Stedlige tilsyn med tvangsbruk overfor personer med psykisk utviklingshemning.	FMOS FMOA FMVE FMRO FMHO FMMR FMNT FMNO FMTR HOD Tilsyn Helsetilsynet 3.3.1.3.1.1 Antallet stedlige tilsyn skal økes sammenlignet med 2016.
3.3.1.3.2 Tilsynsmyndighetens kontakt med barn i barneverninstitusjoner og omsorgssentre.	FMOS FMOA FMHE FMVE FMTE FMRO FMSF FMMR FMNT FMNO BLD Tilsyn Helsetilsynet 3.3.1.3.2.1 Minst 80 prosent av barn registrert ved barneverninstitusjoner og omsorgssentre skal få tilbud om samtale.

3.3.1.3.3 Saksbehandlingstid.	Alle embetene ASD HOD Tilsyn Helsetilsynet
	3.3.1.3.3.1 Median saksbehandlingstid for tilsynssaker: 5 måneder eller mindre.
	Alle embetene ASD HOD Tilsyn Helsetilsynet
	3.3.1.3.3.2 Avslutning av klagesaker: Minst 90 prosent innen 3 måneder.
	Alle embetene HOD Tilsyn Helsetilsynet
	3.3.1.3.3.3 Andel vedtak om bruk av tvang og makt overfor personer med psykisk utviklingshemning som er overprøvd innen 3 måneder: Minst 90 %.
	Alle embetene HOD Tilsyn Helsetilsynet
3.3.1.3.3.4 Andel søknader om dispensasjon fra utdanningskrav som er behandlet innen 3 måneder: Minst 90 %.	

3.3.1.3.4 Systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn.	FMAY HOD Tilsyn Helsetilsynet
	3.3.1.3.4.1 Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester: 26.
	FMOS FMBU FMMR FMST FMNO HOD Tilsyn Helsetilsynet
	3.3.1.3.4.2 Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester: 17.
	FMFI HOD Tilsyn Helsetilsynet
	3.3.1.3.4.3 Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester: 11.
FMHE FMOP FMVE HOD Tilsyn Helsetilsynet	
3.3.1.3.4.4 Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester: 15.	
FMHO HOD Tilsyn Helsetilsynet	
3.3.1.3.4.5 Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester: 24.	

	<p>FMTE FMSF FMNT FMTR HOD Tilsyn Helsetilsynet</p> <hr/> <p>3.3.1.3.4.6 Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester: 13.</p>
<p>3.3.1.3.5 Systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn.</p>	<p>FMOA HOD Tilsyn Helsetilsynet</p> <hr/> <p>3.3.1.3.4.7 Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester: 35.</p>
	<p>FMRO HOD Tilsyn Helsetilsynet</p> <hr/> <p>3.3.1.3.4.8 Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester: 22.</p>
	<p>FMAV HOD Tilsyn Helsetilsynet</p> <hr/> <p>3.3.1.3.5.1 Fordelingen av tilsyn med spesialisthelsetjenesten på hvert embete: 7.</p>
	<p>FMBU HOD Tilsyn Helsetilsynet</p> <hr/> <p>3.3.1.3.5.2 Fordelingen av tilsyn med spesialisthelsetjenesten på hvert embete: 4.</p>

FMHE | FMOP | FMVE | FMTE |
FMSF | FMNT | FMFI | HOD | Tilsyn
| Helsetilsynet

3.3.1.3.5.3

Fordelingen av tilsyn med
spesialisthelsetjenesten på hvert
embete: 3.

FMHO | HOD | Tilsyn | Helsetilsynet

3.3.1.3.5.4

Fordelingen av tilsyn med
spesialisthelsetjenesten på hvert
embete: 6.

FMOS | FMRO | FMMR | FMST |
FMNO | FMTR | HOD | Tilsyn |
Helsetilsynet

3.3.1.3.5.5

Fordelingen av tilsyn med
spesialisthelsetjenesten på hvert
embete: 4.

FMOA | HOD | Tilsyn | Helsetilsynet

3.3.1.3.5.6

Fordelingen av tilsyn med
spesialisthelsetjenesten på hvert
embete: 8.

3.3.1.3.6

FMAV | FMHO | ASD | Tilsyn | Helsetilsynet

3.3.1.3.6.1

Systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn skal være basert på risikovurderinger i de enkelte fylkene. Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med sosiale tjenester bør være i størrelsesorden: 8.

FMOS | FMBU | FMMR | FMST | FMNO | ASD | Tilsyn | Helsetilsynet

---

3.3.1.3.6.2

Systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn skal være basert på risikovurderinger i de enkelte fylke. Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med sosiale tjenester bør være i størrelsesorden: 6.

FMTE | FMSF | FMNT | FMTR | FMFI | ASD | Tilsyn | Helsetilsynet

---

3.3.1.3.6.3

Systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn skal være basert på risikovurderinger i de enkelte fylke. Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med sosiale tjenester bør være i størrelsesorden: 4.

FMHE | FMOP | FMVE | ASD |
Tilsyn | Helsetilsynet

3.3.1.3.6.4

Systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn skal være basert på risikovurderinger i de enkelte fylke. Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med sosiale tjenester bør være i størrelsesorden: 5.

FMOA | ASD | Tilsyn | Helsetilsynet

3.3.1.3.6.5

Systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn skal være basert på risikovurderinger i de enkelte fylke. Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med sosiale tjenester bør være i størrelsesorden: 12.

FMRO | ASD | Tilsyn | Helsetilsynet

3.3.1.3.6.6

Systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn skal være basert på risikovurderinger i de enkelte fylke. Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med sosiale tjenester bør være i størrelsesorden: 7.

Oppdrag

Alle embetene | HOD | Tilsyn | Helsetilsynet

3.3.1.3.7

Alle landets fylkesmenn skal i 2017 ha oppfølgingstilsyn med helseforetakenes somatiske akuttmottak og deres gjenkjennelse og oppfølging av uklare medisinske tilstander i spesialisthelsetjenesten med fokus på hvordan pasienter med blodforgiftning (sepsis)/ alvorlige infeksjoner blir diagnostisert og behandlet. Tilsynene utgjør en del av resultatmålet for planlagte tilsyn. Antallet som skal gjennomføres fremgår av veilederen for det landsomfattende tilsynet. Tilsynene skal utføres i tråd med veilederen.

Alle embetene | **HOD** | ASD | Tilsyn | Helsetilsynet

3.3.1.3.8

Alle landets fylkesmenn skal i 2017 føre tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester og sosiale tjenester, og spesialisthelsetjenester til personer med samtidig psykisk lidelse og rusmiddelavhengighet. Det vil bli utarbeidet to veiledere, en for kommunale tjenester og en for spesialisthelsetjenesten, og tilsynene skal utføres i tråd med disse. Tilsynene utgjør en del av resultatmålet for planlagte tilsyn. Antallet som skal gjennomføres fremgår av veilederne.

Alle embetene | BLD | Tilsyn | Helsetilsynet

3.3.1.3.9

Alle landets fylkesmenn skal i 2017 føre tilsyn med Bufetats bistandsplikt når barn trenger akuttiltak og opphold i barneverninstitusjoner, med regionale tilsynslag som gjennomfører tilsynene innen hver Bufetat-region. Tilsynene skal utføres i tråd med veilederen.

3.3.2 Justis- og beredskapsdepartement

3.3.2.1 Økt rettssikkerhet og rettslikhet for vergetrengende

Styringsparametere	Resultatmål
3.3.2.1.1 Saksbehandlingstid (i utvalgte sakstyper).	Alle embetene JD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester <hr/> 3.3.2.1.1.1 <i>Opprett vergemål</i> – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 80 dager.
	FMOA JD Familier, barn og unge Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester <hr/> 3.3.2.1.1.2 <i>Oppnevning av representant for enslig mindreårig asylsøker</i> – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 10 dager.
	Alle embetene JD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester <hr/> 3.3.2.1.1.3 <i>Fylkesmannens samtykke til bruk av kapital</i> – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 28 dager.

	<p>Alle embetene JD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester</p> <hr/> <p>3.3.2.1.1.4 <i>Godtgjøring og utgiftsdekning til verger og representanter</i> – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 42 dager.</p>
--	---

Oppdrag	
	<p>Alle embetene JD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester</p> <hr/> <p>3.3.2.1.2 Fylkesmannen skal innen utgangen av 2017 sikre at alle vergemål opprettet etter gammel lov har riktig status med tanke på regnskapsplikt.</p>

3.4 Fylkesmannen skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk

3.4.1 Tverrsektorielle delmål

3.4.1.1 Økt kvalitet og kompetanse i kommunene

Styringsparametere	Resultatmål
---------------------------	--------------------

<p>3.4.1.1.1 Fylkesmannen som en viktig medspiller i kommunenes arbeid med å sikre utvikling, læring og god kvalitet i barnehage og grunnopplæringen.</p>	<p>Alle embetene KD Barnehage og opplæring</p> <hr/> <p>3.4.1.1.1.1 Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers grad av tilfredshet med fylkesmannen som medspiller for kommunene, skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2016, jf. «Spørsmål til Skole-Norge våren 2016» og «Spørsmål til Barnehage-Norge høsten 2016».</p>
---	--

Oppdrag

Alle embetene | KD | Barnehage og opplæring

3.4.1.1.2

Fylkesmannen skal også i 2017 særlig følge opp kommuner med lav kvalitet og kompetanse på barnehage- og grunnopplæringsområdet.

4 Andre forutsetninger og krav

4.1 Fellesføring for 2017

4.1.1 Effektivisering og økt produktivitet

Fylkesmannen skal arbeide systematisk med å utnytte tildelte ressurser bedre og øke produktiviteten. Digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester (digitalt førstevalg) er et sentralt virkemiddel i dette arbeidet, sammen med f.eks. omorganisering, prosessforbedring og annen bruk av teknologi. I årsrapporten skal fylkesmannen gjøre rede for iverksatte og planlagte effektiviseringstiltak. Det skal her fremgå at tiltak som inneholder digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester er særlig vurdert. Det skal også gjøres rede for hvordan effektiviseringsgevinstene av tiltakene hentes ut, slik at de kan omdisponeres til prioriterte områder.

Det vil komme et rundskriv med utdypende forklaring på hvordan fellesføringen skal forstås og hvordan virksomhetenes resultater skal gjengis i årsrapportene.

4.1.2 Lærlinger

Regjeringen har ambisiøse forventninger til offentlige virksomheters inntak av lærlinger. Det vises til brev datert 10. mars 2015 og 14. september 2016 om tilrettelegging for læreplaner og tiltak for å øke antall lærlinger i staten og tidligere tildelingsbrev.

Nytt av året er at virksomheten hvert år skal vurdere om de kan øke antall lærlinger og tilby opplæring i nye lærefag. Kravet om at fylkesmannen til enhver tid har minimum én lærling videreføres.

Det skal rapporteres om bruk av lærlinger i årsrapporten.

4.1.3 Sikkerhet og beredskap

Fylkesmannen skal kartlegge behovet for kompetanseheving innenfor sikkerhet og beredskapsstyring, og legge en plan for å dekke eventuelt behov for økt kompetanse.

4.2 Vesentlige endringer i oppgaveporteføljen

4.2.1 Helse- og omsorgsdepartementet

Som en del av opptrappingsplanen habilitering og rehabilitering er det opprettet et kommunalt stimuleringsstipend på 91 mill. kroner over kap. 762, post 64. Stipendet skal stimulere til at kommunene omstiller sin kompetanse og planlegger og utvikler sine habiliterings- og rehabiliteringstjenester i årene fremover.

4.2.2 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Fra 1.1.2017 samles ansvaret for alle oppgaver etter partiloven hos Fylkesmannen i Sogn og Fjordane. For øvrige embeter bortfaller oppgaven.

4.2.3 Kunnskapsdepartementet

Fylkesmannen kan fra 1. august 2016 føre tilsyn med enkeltbarnehager i særlige tilfeller.

Planlagte regelendringer i opplæringsloven som vil etablere et nytt håndhevingssystem for å styrke elevenes rettssikkerhet i saker om

mobbing og læringsmiljø.

Planlagt ny modell for styring og finansiering av kompetanseutvikling i grunnopplæringen, der fylkesmannsembetene er tiltenkt en rolle. Modellen beskrives nærmere i en stortingsmelding om kvalitet i skolen og skoleeierskap, som legges fram våren 2017.

5 Budsjettildelinger

5.1 Budsjettrammer på kap. 525, post 01, post 21 og kap. 3525, post 01

I tråd med Stortinget vedtak tildeles fylkesmannen følgende utgifter og inntekter i 2017 til disposisjon:

5.1.1 Kap. 525 Fylkesmannsembetene (Utgifter)

Post	Betegnelse	Budsjett 2017
01	Driftsutgifter – tildelt embetene	1 819 800
21	Spesielle driftsutgifter	160 702
	Sum kap. 525 (embetene)	1 980 502

5.1.2 Kap. 3525 Fylkesmannsembetene (Inntekter)

Post	Betegnelse	Foreslått budsjett 2017
01	Inntekter ved oppdrag	160 702
	Sum kap. 3525	160 702

Fordeling til embetene

For 2017 er budsjettfordelingen mellom embetene videreført. Priskompensasjon og reduksjon i bevilgningen som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform (0,8 %) og digital post er fordelt forholdsmessig mellom embetene. Lønnskompensasjonen er fordelt etter beregninger foretatt i samarbeid med Direktoratet for økonomistyring.

Som tidligere år er det holdt tilbake 18,269 mill. kroner av

bevilgningen på kap. 525, post 01 til sentrale avsetninger. De sentrale avsetningene anvendes i all hovedsak til dekning av felles datalisenser, felles IKT-tjenester og driftstjenester for samtlige embeter. Det er satt av et mindre beløp til dekning av administrative forhold som arrangering av fellesmøter og Kommunal- og moderniseringsdepartementets fagutvalg. I tillegg er beløpet til SPK til Internasjonalt Reindriftssenter på 0,521 mill. kroner avsatt her foreløpig, se forklaring under *Pensjonspremie – ny ordning*.

Bevilgningen på kap. 525, post 21 og kap. 3525, post 01 vil ikke fordeles til embetene. Når embetene mottar midler til tidsbegrensede prosjekter eller oppgaver, skal midlene inntektsføres på kap. 3525, post 01, og når midlene brukes, skal de utgiftsføres på post 21 i tråd med *Bestemmelser om økonomistyring i staten* punkt 3.4.2 c).

Rammeendring

Endringer på grunn av rammeoverføringer til eller fra kap. 525 fra fagdepartementene, er fordelt embetene etter kriterier gitt fra fagdepartementene.

Kap. 525, post 01 er økt med 18 mill. kroner som følge av en rammeoverføring fra Barne- og likestillingsdepartementet for oppgaver knyttet til tilsyn med barnevernet. Tilsvarende overføres 26 mill. kroner fra Landbruks- og matdepartementet for å finansiere oppgaver innenfor reindriftsforvaltning. I forbindelse med rammeoverføringen til reindriftsforvaltningen (fra kapittel 1142, Landbruks- og matdepartementet til kapittel 525, post 01 Fylkesmannsembetene) ble det gjort følgende vedtak i regjeringen:

I samsvar med Finansieringsordningen for Fylkesmannen kan det

etter dialog mellom det aktuelle fylkesmannsembetet og LMD gjennomføres omprioriteringer innenfor LMDs ansvarsområde.

Videre er bevilgningen økt med 1,5 mill. kroner (halvårsvirkning) som følge av økt antall klagesaker i forbindelse med etablering av fritt rettsråd for pasienter i psykisk helsevern, mot en tilsvarende reduksjon på Justis- og beredskapsdepartementets budsjett. Styrkingen av fylkesmannens arbeid med sikkerhet og beredskap videreføres, og 10 mill. kroner overføres til kap. 525 i 2017 fra Justis- og beredskapsdepartementets budsjettkapittel.

Pensjonspremie – ny ordning

Fra 1. januar 2017 endres budsjetterings- og regnskapspraksis for håndtering av pensjonspremie til Statens pensjonskasse (SPK). Formålet med endringen er å bidra til at virksomhetene i større grad ansvarliggjøres for økninger i pensjonskostnader ved lønns- og bemanningsøkning, og pensjonskostnader skal synliggjøres. Kravene til budsjettering og regnskapsføring fremgår av Finansdepartementets rundskriv R-118. I korte trekk innebærer endringen at fylkesmannen skal innbetale en pensjonspremie til SPK som består av en arbeidsgiverandel på tolv prosent og medlemsandelen på to prosent. Det skal også beregnes arbeidsgiveravgift av arbeidsgiverandelen. Det er gjort en engangsberegning per virksomhet basert på tall fra 2015 og 2016, justert for forventet lønnsvekst i 2017. Fylkesmannsembetenes driftsbudsjetter økes i 2017 derfor med totalt 225,447 mill. kroner for å dekke denne utgiften. Ved en feil er 0,521 mill. kroner til Internasjonalt reindriftssenter budsjettert på kap. 525, post 01. Dette vil bli korrigert i Revidert nasjonalbudsjett 2017, og disse midlene holdes derfor tilbake. Fylkesmannen må framover håndtere økninger i pensjonskostnader ved lønnsglidning innenfor

gjeldende budsjetttrammer. Virksomheten vil få tilsendt faktura fra SPK for innbetaling av pensjonspremien seks ganger i året. Det presiseres at beløpet som er fordelt til embetene, jf. vedlegg 2, gjelder alle ansatte i embetet uavhengig av hvor lønnen utgiftsføres. Dette vil KMD komme tilbake til.

Endring i tildelingen som følge av digital post

Digital post skal brukes for utsending av post til innbyggere som har valgt digital postkasse og som ikke har reservert seg, og Altinn skal benyttes for digital post fra forvaltningen til næringsdrivende, jf. Digitaliseringsrundskrivet pkt. 1.2. Overgangen fra papirbasert post til digital post er estimert å gi besparelser for fylkesmannen, blant annet i form av reduserte portokostnader. For å realisere deler av disse gevinstene, er det gjort et estimat som ligger til grunn for kutt i tildelingene til statlige virksomheter i 2017. Tildelingen til fylkesmannsembetene er i 2017 som følge av dette foreslått redusert med 6,3 mill. kroner.

5.2 Finansiering utenfor kapittel 525

Retningslinjer for finansieringsordning for Fylkesmannen slår fast at fylkesmannens faste oppgaver skal finansieres over kapittel 525. Det er etablert en praksis med at nye forvaltningsoppgaver embetene overtar, for eksempel vergemålsreformen, finansieres over de respektive fagkapitler til varig utgiftsnivå er avklart og kan rammeoverføres kap. 525. Som en hovedregel skal imidlertid slik finansiering av faste oppgaver over andre budsjettkapitler enn kap. 525 ikke strekke seg utover fire år.

I tillegg er det flere fagdepartement og direktorat/tilsyn som i supplerende tildelingsbrev eller belastningsfullmakt stiller midler til disposisjon til prosjekter av kortere varighet i regi av

fylkesmannen.

For å skille mellom det ordinære tildelingsbrevet fra KMD og etterfølgende tildelingsbrev fra KMD eller andre styringsetater, betegnes de etterfølgende tildelingsbrevene som supplerende tildelingsbrev. Underliggende etater som ikke har fått delegert etatsstyringsansvar vil fortsatt benytte belastningsfullmakt.

Når det gjelder beregning av administrative kostnader for oppgaver som ikke er finansiert over kap. 525, viser vi til retningslinjer for dette i brev fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet til embetene datert 16.2.2010. SPK trekkes ut av grunnlaget ved beregning av den administrative kostnadsdekningen.

5.2.1 Barne- og likestillingsdepartementet

Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet, post 60 Kommunalt barnevern

Som følge av Stortingets budsjettvedtak tildeler Barne- og likestillingsdepartementet fylkesmannen følgende midler i 2017:

Utgifter

Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet (*i 1000 kr*)

Post	Betegnelse	Tildeling 2017
60	Kommunalt barnevern	692 459

Barne- og likestillingsdepartementet sitt forslag til fordeling av tilskuddsmidler på dette kapitlet fremgår av vedlegg 5.

5.2.2 Justis- og beredskapsdepartementet

Kap. 469 Vergemålsordningen, post 01 Driftsutgifter

I statsbudsjettet for 2017 er det bevilget en total ramme på 196 mill. kroner på kap. 469, post 01. Totalt stilles 164,6 mill. kroner til disposisjon for fylkesmannen til drift av vergemålsforvaltningen i 2017.

Utgifter

Kap. 469 Vergemålsordningen (*i 1000 kr*)

Post	Betegnelse	Tildeling 2017
01	Driftsutgifter (til embetene)	164 632

Dette innebærer driftsutgifter som lønn og andre administrative utgifter, i tillegg skal bevilgningen dekke investeringer, nødvendig konsulentbistand, utstyr samt prosjektkostnader. Posten dekker også driftsutgifter til sentral vergemålsmyndighet.

Justis- og beredskapsdepartementet sitt forslag til tildeling for kap. 469, post 01 for 2017 per embete fremgår av vedlegg 4.

5.2.3 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Kap. 520 Tilskudd til de politiske partier

Post 01 Driftsutgifter, post 71 Tilskudd til de politiske partiers kommunale organisasjoner, post 73 Tilskudd til de politiske partiers fylkesorganisasjoner og post 75 Tilskudd til de politiske partiers fylkesungdomsorganisasjoner (gjelder kun for FMSF)

KMD tildeler i dette brevet midler på kap. 520, post 01, 71, 73 og 75 til Fylkesmannen i Sogn og Fjordane for 2017, for utføring av

oppgaver knyttet til partistøtte. Det legges til grunn at Fylkesmannen i Sogn og Fjordane i utførelsen av oppgaven forholder seg til partiloven, forskrift til partiloven og rundskriv om statlig støtte til registrerte politiske partier (satser for utbetaling). Det forutsettes også at Fylkesmannen forvalter de aktuelle tilskuddsordningene i tråd med kapittel 6 i *Bestemmelser om økonomistyring i staten*.

Det vises videre til Virksomhets- og økonomiinstruks for fylkesmannen gjeldende fra 01.01.2017, hvor Fylkesmannen i Sogn og Fjordane sine oppgaver knyttet til partistøtte er beskrevet under punkt 5.1.1.8. Fylkesmannen i Sogn og Fjordane overtar fra 1.1.2017 alle oppgaver fra øvrige embeter mht. søknadsbehandling av tilskudd over ovennevnte poster.

Endringen i årets tildelinger til Fylkesmannen i Sogn og Fjordane framgår av tabellen under, og følgende midler stilles med dette til disposisjon i tillegg til tidligere budsjettildelinger:

Utgifter

Kap. 520 Tilskudd til de politiske partier (*i 1000 kr*)

Post	Betegnelse	Tildeling 2017
01	Driftsutgifter	2 460
71	Tilskudd til de politiske partiers kommunale organisasjoner	33 360
73	Tilskudd til de politiske partiers fylkesorganisasjoner	72 805

75	Tilskudd til de politiske partiers fylkesungdomsorganisasjoner	21 580
	Sum tildeling kap. 520	130 205

5.2.4 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Kap. 561 Tilskudd til samiske språk, post 72 Samiske språk, informasjon m.m. (gjelder kun for FMNO)

I tråd med Stortingets budsjettvedtak tildeler Kommunal- og moderniseringsdepartementet fylkesmannen følgende midler i 2017:

Utgifter

Kap. 561 Tilskudd til samiske formål (*i 1000 kr*)

Post	Betegnelse	Tildeling 2017
72	Samisk språk, informasjon m. m.	2 500

Som en oppfølging av *Handlingsplan for samiske språk* har Fylkesmannen i Nordland siden 2009 fått tildelt midler over statsbudsjettet til styrking av samiske språk i de sør-, lule- og markasamiske områdene. Handlingsplanens virketid er forlenget ut 2017. Fylkesmannen i Nordland vil i 2017 få tildelt inntil 2,5 mill. kroner til språktiltak som kan bidra til å styrke de samiske språkene i sør-, lule- og markasamiske områdene, jf. omtale under kap. 561, post 72 i KMDs Prop. 1 S (2016-2017).

Vi ber Fylkesmannen i Nordland om å sende inn en prosjektplan for arbeidet i 2017. Prosjektplanen må ved siden av en

tiltaksbeskrivelse også inneholde et totalbudsjett. Kommunal- og moderniseringsdepartementet vil på bakgrunn av tiltaksplanen vurdere størrelsen på tildelingen for 2017. Tilskuddsbeløpet vil bli utbetalt i to terminvise utbetalinger. Departementet forutsetter at det føres regnskap over bruken av midlene, og at det utarbeides en resultatrapport som beskriver gjennomføringen av de ulike tiltakene. Regnskapet kan tas inn i fylkesmannens ordinære regnskap og det må sendes departementet, sammen med en resultatrapport, så snart det foreligger, og senest **31. mars 2018**. Dersom det ikke blir gjort tilfredsstillende rede for bruken av midlene, kan departementet kreve midlene tilbakebetalt. Vi forutsetter at tilskuddsmidlene forvaltes i tråd med bestemmelsene i økonomireglementet i staten.

5.2.5 Kunnskapsdepartementet

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringa, post 21 Særskilte driftsutgifter

Utgifter

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen (*i 1000 kr*)

Post	Betegnelse	Tildeling 2017
21	Særskilte driftsutgifter	17 000

Om tildelingen

Kunnskapsdepartementets fordeling av midlene per embete framgår av vedlegg 3.

De tildelte midlene til hvert fylkesmannsembete skal benyttes til

den nye oppgaven som håndhevingsmyndighet i skolemiljø saker. Midlene kommer i tillegg til de ressursene embetene i dag benytter til saksbehandling av skolemiljø saker.

5.2.6 Landbruks- og matdepartementet

Belastningsfullmakt til fylkesmannen fra Landbruks- og matdepartementet

Viser til Prop. 1 S (2016-2017) og Stortinget sin behandling av denne, jf. Innst. 8 S (2016-2017). Departementet gir her fylkesmannen føringer for forvaltningen av midler over kapittel 1150, post 50 Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m. og kapittel 1151 post 51 Reindrifftsavtalen 2016/2017.

For 2017 stiller departementet gjennom denne belastningsfullmakten følgende midler til disposisjon for fylkesmannen:

Utgifter

Kap. 1150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m. (*i 1000 kr*)

Kap.	Post	Betegnelse	Tildeling 2017
1150	50	BU-midler til utgøring- og tilretteleggingstiltak	48 000
1150	50	Konfliktforebyggjande tiltak jordbruk/reindrift	1 500
1150	51	Konfliktforebyggjande tiltak jordbruk/reindrift	1 450

Fylkesvise midler til landbruksbasert næringsutvikling

Gjennom jordbruksoppgjøret 2016 ble det avsatt 574,5 mill. kroner i fylkesvise midler til investering og bedriftsutvikling i landbruket forvaltet av Innovasjon Norge og 48 mill. kroner til utgreiings- og tilretteleggingstiltak forvaltet av fylkesmannen.

De fylkesvise midlene inngår i regionalt næringsprogram og er viktige økonomiske virkemidler for å bidra til næringsutvikling i og i tilknytning til landbruket. Her spiller fylkesmannen, Innovasjon Norge, fylkeskommunene og kommunene en særskilt viktig rolle, hver for seg – og ikke minst i samarbeid.

Fordelingsnøkkelen for 2016 ligger til grunn for fordelingen av midlene også for 2017. Fordelingen av de bedriftsrettede midlene går frem av LMDs oppdragsbrev til Innovasjon Norge. Fylkesmannen skal formidle signaler om den strategiske bruken av disse midlene til Innovasjon Norge innen 1.2.2017. Prioriteringer skal skje med utgangspunkt i nasjonale føringer og regionalt næringsprogram. Det skal tas hensyn til Innovasjon Norge sin målstruktur.

Vi viser ellers til dialog med embetene angående revidering av de regionale bygdeutviklings-programmene, med tilhørende underprogram, der fristen for fastsetting av nytt program nå er satt til 1.1.2019. For Trøndelag legger vi til grunn at det er fylkeskommunen som leder arbeidet med revidering av næringsstrategien.

Nærmere om fylkesvise midler til utgreiings- og tilretteleggingstiltak

I 2017 er det avsatt 48 mill. kroner til utgreiings- og tilretteleggingstiltak. Midlene skal bidra til å støtte opp om innledende faser og arbeid knyttet til landbruksbasert verdiskaping regionalt. For fordeling per fylkesmannsembete se vedlegg 6.

Formål

Innenfor rammer fastsatt i jordbruksoppgjøret, statsbudsjettet og regionale bygdeutviklingsprogram kan midlene gis til tiltak som skal bidra til økt matproduksjon, utvikling og modernisering av det tradisjonelle landbruket, samt utvikling av andre landbruksbaserte næringer. Støtte til utvikling av økologisk landbruk kan inngå som en del av tilretteleggingstiltakene.

Tiltaksområde

Midlene kan gis til organisasjoner, institusjoner, kommuner og ulike former for samarbeidsorgan, hovedsakelig innenfor landbruket, med sikte på å understøtte landbruket. Det kan gis tilskudd til utgreiings- og tilretteleggingstiltak med inntil 75 prosent av kostnadene, avgrenset oppover til 75 prosent av godkjent kostnadsoverslag for tiltaket.

For en målrettet bruk av midlene ber vi om at fylkesmannen gjør gode avklaringer med Innovasjon Norge regionalt om roller og ansvarsdeling knyttet til den totale virkemiddelbruken.

Administrative føringer

Departementet legger til grunn at midlene blir kunngjorte med nødvendige opplysninger om ordningen og at forvaltningen av midlene skjer med utgangspunkt i forvaltningsloven, økonomireglementet og ev. regelverket for offentlige anskaffelser.

Det må komme klart fram i vedtakene hvilke standardvilkår som gjelder for å kunne ta imot støtte. Inntil 1 % av fylket sine utgreiings- og tilretteleggingsmidlar kan benyttes til dekning av administrative kostnader av prosjektrettet karakter. I tillegg til kvotene for 2016, kan fylkesmannen disponere ubrukte midler fra 2015 til samme formål i 2016.

Departementet ønsker å arrangere fagsamling for saksbehandlere hos fylkesmannen på næringsutviklingsområdet i 2017, i samarbeid med et embete. Vi vil komme tilbake til dialog om dette snarlig.

Det er utviklet et elektronisk søknadsskjema for utgreiings- og tilretteleggingsmidler som blir klar til bruk i 2016. Med elektronisk søknadsskjema vil forvaltninga få en enklere og mer enhetlig forvaltning av tilskuddsmidlene, samtidig som det vil være enklere for søkerne av tilskuddsmidlene å sende søknad. Vi vil oppfordre alle embetene til å ta i bruk skjemaet i 2017.

Tilskudd til konfliktforebyggende tiltak – reindrift/jordbruk

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag forvalter ordningen med tilskudd til konfliktforebyggende tiltak jordbruk/reindrift i tråd med føringer gitt i brev fra LMD av 19.12.2013. Tilskuddsordningen er finansiert over Landbruks- og matdepartementet sitt budsjettkapittel 1150, post 50 og kapittel 1151, post 51 og reguleres av hhv. Jordbruksavtalen og Reindriftsavtalen. I 2017 er det avsatt 1,5 mill. kroner over kapittel 1150, post 50 og 1,45 mill. kroner til ordningen over kapittel 1151, post 51. Inntil 100 000 kroner kan belastes ordningen til administrasjons- og gjennomføringskostnader i 2017 fordelt med 50 000 kroner fra LUF og 50 000 kroner fra RUF.

Hovedmålet med de konfliktforebyggende tiltakene er å redusere konflikter mellom reindriften og annet landbruk. I tillegg omfatter ordningen konfliktforebyggende tiltak mellom by og rein. Ordningen er hjemlet i Forskrift om tilskudd til konfliktforebyggende tiltak i forholdet mellom reindrift og annen berørt part.

Saksbehandling og utbetaling av midler

Felles for alle midlene gjelder det at fylkesmannen må være særskilt oppmerksom på at alle tildelinger som omfattes av regelverket for offentlig støtte, skjer i tråd med dette.

Kapittel 1150, post 50

I fylkesmannen sin saksbehandling av utgreiings- og tilretteleggingsmidlene skal saksbehandlingssystemet utviklet for forvaltning av disse midlane, tilskuddstype 371, brukes. Tilskudd gitt av fylkesmannen skal utbetales av Landbruksdirektoratet.

Konfliktforebyggende tiltak

Forskriftstype	640	
Hjemmelsnummer	01	Konfliktforebyggende tiltak reindrift annen berørt part

Landbruksdirektoratet avdeling Alta overfører sin del av tilskuddsmidlene fra RUF til LUF, slik at midlene under ordningen samlet sett ligger i LUF. Saturn skal brukast for utbetaling av midlene.

Resultatrapportering

Det skal rapporteres på bruken av midlene i fylkesmannens årsrapport for 2017. Det skal sendes en egen rapport til LMD på bruken av de fylkesvise midlene til utgreiings- og tilretteleggingstiltak, med kopi til Innovasjon Norge innen 28.2.2018. Vi ber også om at det blir gitt en helhetlig overordnet omtale av bruken av tilretteleggende midler, og midler til investering og bedriftsutvikling i landbruket i fylket, i rapporten.

For utgreiings- og tilretteleggingsmidlene ber vi om at det blir rapportert på følgende i rapporten til LMD:

- Vurdering av måloppnåelse knyttet til de overordnede føringene for midlene
- Vurdering av måloppnåelse knyttet til regionalt næringsprogram
- Samarbeid i regionalt partnerskap om virkemiddelbruken
- Resultat fra prosjekter/tiltak som er avsluttet i 2017.

I tillegg ber vi om en kvantitativ rapportering av virkemiddelbruken i 2016 når det gjelder forbruk, ubenyttede rammer ved årsskiftet, tallet på tilsagn, og hvordan tilsagnene fordeler seg mellom områdene jordbruk, skogbruk, trebruk og bioenergi, økologisk jordbruk, andre landbruksbaserte næringer samt andre tiltak. Departementet ønsker å videreutvikle resultatrapporteringen fra embetene på dette området og vil ta initiativ til å etablere en arbeidsgruppe der det også er ønskelig med representanter fra fylkesmannsembetene.

Som bakgrunnsmateriale til reindrifftsforhandlingane skal det rapporteres på bruken av de konfliktforebyggende midlene mellom jordbruk/reindrift innen 5. januar 2018. Rapporteringen skal

omfatte vurdering av, samt foreløpige rapporter og regnskap for 2017. Rapportene skal gi en oversikt over hvilke typer tiltak som har fått økonomisk støtte, samt hvor disse er lokalisert. Videre skal rapportane gi en oversikt over forventede utbetalinger første halvår 2018. Departementet og Riksrevisjonen kan kontrollere at midlene er brukt etter forutsetningene.

5.2.7 Landbruks- og matdepartementet

Belastningsfullmakter innenfor Landbruksdirektoratets ansvarsområde

Belastningsfullmakter for 2017 – forvaltning av landbruks- og reindriftspolitiske virkemidler

Delegering av fullmakter

Landbruksdirektoratet delegerer gjennom dette brevet belastningsfullmakt til budsjettdisponering for enkelte tilskuddsordninger innenfor Landbruk- og matdepartementets område. Delegeringen gjelder de tilskuddsordninger som er omtalt nedenfor. Landbruksdirektoratet tar forbehold om eventuelle endringer i tildelingen som følge av endringer i statsbudsjettet for 2017.

Fylkesmannen har ikke anledning til å overføre midler mellom de ulike ordningene. Dersom fylkesmannen har behov for å overføre midler, må tillatelse innhentes fra Landbruksdirektoratet. Fylkesmannen skal føre kontroll med at rammene ikke overskrides, og at tildelingene (utbetalte, inndratte og tilbakebetalte midler) er registrert korrekt i fagsystemene.

Rammer for fullmaktene

De økonomiske rammer og retningslinjer går frem av Prop. 1 S (2016-2017) *Landbruks- og matdepartementet* og Prop. 133 S (2015-2016) *Jordbruksoppgjøret 2016 – Endringer i statsbudsjettet for 2016 m.m.*, og Stortingets behandling av disse, jf. Innst. 8 S (2016-2017) og Innst. 412 S (2015-2016).

Belastningsfullmakt for tilskuddsordninger innen skogbruk og jordbruk

Fordeling av midler per fylkesmannsembete fremgår av vedlegg 7.

Skogbruksplanlegging med miljøregistreringer

For 2017 er det tildelt 19 mill. kroner til skogbruksplanlegging med miljøregistreringer. Fylkesmennene tildeler midlene til prosjekt på grunnlag av hovedplaner og handlingsplaner. Det er derfor spesielt viktig at disse oppdateres fortløpende. Ved årets tildeling vil prosjekter som kommer til utbetaling i nær framtid, og som ennå ikke er fullfinansiert, bli prioritert. Prosjekt som er under arbeid vil bli prioritert ved neste års tildeling.

Landbruksdirektoratet vil høsten 2017 evaluere status på forbruk av årets midler til skogbruksplanlegging. Det kan da bli aktuelt å trekke tilbake tilskudd som ikke er disponert til konkrete skogbruksplanprosjekt, samt omfordele midler til andre fylker.

Fylkesmannen skal sørge for at det før prosjektene avsluttes oversendes kopi av alle innsamlede data til sentral base hos Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO). Sluttutbetaling av tilskudd til skogeier skal ikke skje før prosjektet er endelig avsluttet og alle data er levert.

Nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)

Vegbygging, drift med taubane, hest og annet

I statsbudsjettet for 2017 har regjeringen styrket satsingen på infrastruktur i skogbruket, og bevilget midler til skogsveger og tømmerkaier. I tillegg er det bevilget 103 mill. kroner til vegbygging og drift med taubane, hest o.a. over Landbrukets utviklingsfond (LUF).

Fylkesmannen tildeles en ramme på 118 mill. kroner. Det er i tillegg holdt tilbake noe midler sentralt i Landbruksdirektoratet. Fylkene som får behov for ekstra midler kan be om dette underveis i året. Fylkesmannen skal prioritere langsiktige veginvesteringer framfor driftstilskudd.

Fylkesmannen skal følge opp at planlegging av vegprosjekter blir gjennomført, at byggeprosjekter blir fulgt opp underveis i anleggsperioden og at sluttkontroll blir gjennomført. Endringene i klima og bruk av tunge kjøretøy stiller høye krav til vegens utforming og bæreevne. Landbruksdirektoratet legger til grunn at byggeplaner blir utarbeidet ved bygging og utbedring av skogsbilveger, jf. regelverk og retningslinjer på søknadsskjema. Tilskuddsmidlene kan også brukes til utbedring av flaskehalsar, men ikke til ordinært vedlikehold.

Skogkultur, miljøtiltak, andre tiltak

For 2017 er det bevilget 70 mill. kroner til skogkultur, miljøtiltak og andre tiltak, som forvaltes av kommunene. Bevilgningen er redusert med 3 mill. kroner fra 2016.

Tiltakene skal gjennomføres i tråd med kommunenes tiltaksstrategier. Med redusert ramme er det viktig at kommunene vurderer tilskuddssatsene nøye, samt hvilke tiltak som skal være

tilskuddsberettiget. Fylkesmannen skal følge opp at kommunene kontrollerer 10 prosent av tiltakene, herunder at tiltakene er gjennomført i tråd med forutsetningene. Dette gjelder også skogkulturtiltak der det er benyttet skogfond med skattefordel.

Tettere planting og gjødsling som klimatiltak

For 2017 er det bevilget ca. 33 mill. kroner i tilskudd til tettere planting på eksisterende skogarealer og tilskudd for gjødsling av skog.

Midlene tildeles fra en felles sentral ramme i Landbruksdirektoratet. Kommunene er vedtaksmyndighet og som for ordinære skogkulturtiltak skal fylkesmannen påse at kommunene kontrollerer 10 prosent av tiltakene.

Tilskudd til utsiktsrydding i kulturlandskapet

For 2017 er det bevilget 8 mill. kroner til tilskudd til utsiktsrydding i kulturlandskapet, i tillegg har Landbruksdirektoratet 5 mill. kroner fra 2016 som ikke ble fordelt på fylkene. 11 mill. kr er nå tildelt fylkene, mens ytterligere 2 mill. kroner kan tildeles etter behov. Ordningen gjelder i fylkene Møre og Romsdal, Sogn og Fjordane og Hordaland, i henhold til forskrift fastsatt 4. mai 2016.

Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)

For 2017 er det bevilget 95 mill. kroner over jordbruksavtalen til SMIL. Fra 2017 endres forskriften slik at tilskudd kan innvilges til foretak der det foregår en tilskuddsberettiget produksjon på landbrukseiendommen. Regelverket vil bli oppdatert i tråd med dette.

Fylkesmannen skal bidra til at kommunene prioriterer tiltak med god miljøeffekt. Håndtering av overflatevann og riktig dimensjonering av hydrotekniske tiltak er viktige klimatilpasningstiltak, og skal derfor gis prioritet. Fylkesmannen skal sørge for en aktivitetsfremmende forvaltning av midlene. Kommuner med god måloppnåelse, gjennomføringsevne og tiltaksstrategier der SMIL og RMP sees i sammenheng, skal prioriteres. Oppfølging av kommuner som har utgåtte arbeidsfrister må skje jevnlig, og fylkesmannen må her sørge for at kommunene inndrar tilskudd der fristen er gått ut.

Klima- og miljøprogrammet

Det er bevilget 6 mill. kroner til fylkesvise tiltak innenfor Klima- og miljøprogrammet. Dette programmet omhandler de fire kategoriene klimatilpasning, klimagassutslipp/karbonbinding, naturmangfold/kulturminner og forurensning. Fylkesmannen kan ut fra regionale og lokale behov velge tema eller prosjekttyper innenfor alle kategoriene. Prioriterte områder i 2017 er klimatilpasning og klimagassutslipp/karbonbinding. Disse områdene bør spesielt vektlegges i de fylkesvise prosjektene og aktivitetene. Prioriteringene skal gå fram av utlysningen.

Retningslinjer for programmet ligger på Landbruksdirektoratets nettsider. Fylkesmennene skal utarbeide retningslinjer for de fylkesvise midlene innenfor rammen av de sentrale retningslinjene.

Regionalt miljøprogram (RMP)

Fylkesmannen skal videreføre RMP, og har ansvar for å informere og veilede kommuner og søkere om RMP. Landbruksdirektoratet vil gi føringer for rutiner og forvaltning knyttet til RMP og fagsystemet «eStil» i rundskriv. Fylkesmannen skal utarbeide

saksbehandlingsrundskriv for RMP-tilskudd til kommunene, og sende kopi av dette til Landbruksdirektoratet.

Landbruksdirektoratet vil utarbeide nytt nasjonalt miljøprogram i løpet av 2017 og vil i denne forbindelse involvere fylkesmannen. Fylkesmannen bør starte arbeidet med rullering av RMP i løpet av 2017.

I forbindelse med kommunesammenslåingene fra 1.1.2018 er det behov for endringer i fagsystemet «eStil». Informasjon om dette vil videreformidles på FM-nett.

Tilskudd til drenering

For 2017 er det bevilget 58 mill. kroner til tilskudd til drenering. I tillegg er det udisponerte midler fra 2016. Fylkesmannen skal fordele midlene til kommunene. Korn-, potet- og grønnsaksarealer skal prioriteres ved fordeling av midlene. Ubrukte midler inndras ved årets slutt og fordeles i nye kommunale rammer. Det er forholdsvis mye ubrukte midler på tilskuddsordningen, og deler av rammen er ikke fordelt. Dersom det er behov for midler utover tildelt ramme, må fylkesmannen ta kontakt med Landbruksdirektoratet.

God agronomi gjennom godt drenerte areal er viktig for produktivitet og reduserte utslipp. Tilskuddsordningen er et incitament til å igangsette drenering, men hoveddelen av kostnadene må dekkes av tiltakshaver. For å motivere til økt dreneringsaktivitet har fylkesmannen en viktig rolle når det gjelder å formidle informasjon og veiledning om ordningen.

Tilskudd til tiltak i beiteområde

For 2017 er det bevilget 10 mill. kroner til tilskuddsordningen.

Fylkesmannen kan, innenfor rammen av forskrift og rundskriv for ordningen, velge å prioritere bestemte typer tiltak eller prosjekter. Prioriteringer skal gå fram av utlysningen.

Tilskudd til landbruksvikarer

Det er fordelt 240 årsverk landbruksvikarer til de ulike fylkene. Ved fordelingen av tilskuddsmidler mellom avløserlagene i fylket, skal fylkesmannen ta utgangspunkt behovet for landbruksvikar i lagenes dekningsområder. Nærmere retningslinjer fremkommer av rundskriv for ordningen. Fylkesmannen skal fatte vedtak om tildeling av tilskudd, sende tilskuddsbrev til avløserlagene i sitt fylke, og anwise utbetalinger i Saturn i tråd med vedtakene.

Tilskudd til kommunalt stimuleringstilskudd

Landbruksdirektoratet har fordelt 13,8 mill. kroner i stimuleringstilskudd til fylkene. Fylkesmannen skal prioritere hvilke kommuner som kan få tilskudd. Retningslinjer for fordeling av tilskudd kommer fram av rundskriv 2016-37 Tilskudd til kommunale veterinærtjenester for 2017.

Felles supplerende tildelingsbrev

Fra og med 2017 vil Kommunal- og moderniseringsdepartementet samordne felles supplerende tildelingsbrev to ganger i året, rundt 1. mars og 30. juni. Formålet med en slik ordning er blant annet å skape større forutsigbarhet for embetene og redusere omfanget av supplerende tildelingsbrev gjennom året.

6 Fullmakter

Departementet delegerer følgende budsjettmessige fullmakter til fylkesmannen for budsjettåret 2017. Fylkesmannen er selv ansvarlig for å sette seg inn i de kravene og hjemlene departementet viser til.

I tillegg gjelder de administrative fullmaktene fylkesmannen har fått delegert i brev fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet 04.05.2015.

6.1 Merinntektsfullmakt

Fullmakten gjelder tilgang til å overskride kap. 525, post 21 mot tilsvarende merinntekter på kap. 3525, post 01, jf. romertallsvedtak II i Prop. 1 S (2016-2017).

6.2 Fullmakt til nettobudsjettering

Fullmakten gjelder adgang til å nettoføre som utgiftsreduksjon på kap. 525, post 21 Spesielle driftsutgifter, refusjoner av utgifter til fellestjenester der embetet samordner utgiftene, jf. Romertallsvedtak VIII i Prop. 1 S (2016-2017).

6.3 Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr

Fullmakten gis for kap. 525, post 01 på de vilkår som fremgår av Finansdepartementets rundskriv R-110 av 25. november 2013 pkt. 2.2.

6.4 Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret

Fullmakten gis på de vilkår som fremgår av R-110 pkt. 2.3. Unntak

fra denne fullmakten er inngåelse av ny husleieavtaler eller endringer av løpende husleieavtaler, som skal drøftes med departementet før oppstart og godkjennes av departementet.

6.5 Merinntektsfullmakt

Fullmakt til å overskride driftsbevilgningen på kap. 525, post 01 mot tilsvarende merinntekter på kap. 3525, post 02 på de vilkår som framgår av R-110 pkt 2.4.

7 Rapportering og resultatoppfølging

Tidspunkter for styringsmøter i 2017 fremgår av styringskalenderen i vedlegg 1.

7.1 Rapportering gjennom året

7.1.1 Rapporteringskrav per 30.04

Rapporteringen skal sendes til oppdragsgiveren innen 15.5.2017.

7.1.1.1 Justis- og beredskapsdepartementet

7.1.1.1.1 Samfunnssikkerhet og beredskap

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.1.1.1.1

Fylkesmannen skal redegjøre for bruken av økte bevilgninger fra 2016 til styrking av fylkesmannens veiledning og tilsyn med kommunal beredskapsplikt. Redegjør kort for hvilke tiltak som er iverksatt.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.1.1.1.2

Fylkesmannen skal sende en egen rapport om sikkerhetstilstanden i embetet til KMD (se også VØI pkt. 4.4.7).

7.1.1.1.2 Vergemålsordningen

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.1.1.2.1

Saksbehandlingstid på utvalgte sakstyper med resultatmål under pkt. 3.3.3.1, herunder vurdering av risiko og tiltak for å nå resultatmålene. Ressursbruken på kap. 469, post 01 og post 21.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.1.1.2.2

Status på gjennomgang alle vergemål opprettet etter gammel lov med tanke på regnskapsplikt.

7.1.1.1.3 Rettshjelp

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.1.1.3.1

Fylkesmannen skal rapportere på forventet forbruk på kap. 470, post 01 både for inneværende og påfølgende budsjettår. Rapporteringen sendes Statens sivilrettsforvaltning. Eventuelle avvik skal begrunnes.

7.1.1.2 Landbruks- og matdepartementet

FMST | FMNT | FMNO | FMTR | FMFI | LMD | Alle temaer

7.1.1.2.1

Rapporter på forbruk, avvik i henhold til tildelte midler og planlagte tiltak, samt forventet forbruk ved årets slutt knyttet til belastningsfullmakt på kap. 1142 post 45 og 71. Bruk tilsendt mal fra Landbruksdirektoratet (gjelder Fylkesmannen i Finnmark, Troms, Nordland, Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag).

7.1.2 Rapporteringskrav per 31.08

Rapporteringen skal sendes til oppdragsgiveren innen 15.9.

7.1.2.1 Justis- og beredskapsdepartementet

7.1.2.1.1 Samfunnssikkerhet og beredskap

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.2.1.1.1

Fylkesmannen skal redegjøre for bruken av økte bevilgninger fra 2016 til styrking av fylkesmannens veiledning og tilsyn med kommunal beredskapsplikt. Redegjør kort for hvilke tiltak som er iverksatt.

7.1.2.1.2 Vergemålsordningen

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.2.1.2.1

Saksbehandlingstid på utvalgte sakstyper med resultatmål under pkt. 3.3.3.1, herunder vurdering av risiko og tiltak for å nå resultatmålene.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.2.1.2.2

Ressursbruken på kap. 469, post 01 og post 21.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.2.1.2.3

Fylkesmannen skal kort gjøre rede for sine rutiner for tilsyn og oppfølging av verger.

7.1.2.1.3 Rettshjelp

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.2.1.3.1

Fylkesmannen skal rapportere på forventet forbruk på kap. 470, post 01 både for inneværende og påfølgende budsjettår. Rapporteringen sendes Statens sivilrettsforvaltning. Eventuelle avvik skal begrunnes.

7.1.2.2 Klima- og miljødepartementet

Alle embetene | KLD | Alle temaer

7.1.2.2.1

Resultat og økonomirapportering på fagmidler på klima og miljøområdet innenfor naturmangfold, forurensning og klima.

7.1.2.3 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

FMOA | FMRO | FMHO | FMST | KMD | Alle temaer

7.1.2.3.1

Fylkesmannen i Rogaland, Oslo og Akershus, Sør-Trøndelag og Hordaland som deltar i programmet *Plansatsing mot store byer* med fokus på oppfølging av bolig- og arealutviklingen i storbyene, skal rapportere i form av en oppsummering av gjennomførte tiltak.

7.1.2.4 Landbruks- og matdepartementet

FMST | FMNT | FMNO | FMTR | FMFI | LMD | Alle temaer

7.1.2.4.1

Rapporter på forbruk, avvik i henhold til tildelte midler og planlagte tiltak, samt forventet forbruk ved årets slutt knyttet til belastningsfullmakt på kap. 1142 post 45 og 71. Bruk tilsendt mål fra Landbruksdirektoratet (gjelder Fylkesmannen i Finnmark, Troms, Nordland, Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag).

7.1.3 Rapporteringskrav med egne frister

7.1.3.1 Helse- og omsorgsdepartementet

Alle embetene | HOD | Alle temaer

7.1.3.1.1

Rapportere på økonomi- og tilskudd (inkl. belastningsfullmakten over kapittel 734 post 01 kontrollkommisjoner, driftsbudsjett) i egen tertialportal – tall per 30.04, 31.08 og 31.12.

Frist til Hdir 1. tertialrapport 15.05.

Frist til Hdir 2. tertialrapport 15.09.

Frist til Hdir 3. tertialrapport 15.01 (påfølgende år).

Alle embetene | HOD | Alle temaer

7.1.3.1.2

Rapportering på tilskuddsmidler mellom tiltak som inngår i kap 761, post 68 Kommunalt kompetanse- og innovasjonstilskudd pr 01.05. Herunder gi en kortfattet vurdering av kompetanse- og rekrutteringssituasjonen innen helse- og omsorgstjenestene i kommunene, herunder også helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

7.1.3.2 Kunnskapsdepartementet

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.1.3.2.1

Rapportere på økonomi og tilskudd i egen tertialportal – tall per 30.04, 31.08 og 31.12

Frist til Udir 1. tertialrapport 15.05.

Frist til Udir 2. tertialrapport 15.09.

Frist til Udir 3. tertialrapport 15.01 (påfølgende år).

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.1.3.2.2

Sammenfatte sluttrapporter fra skoleeierne i pulje 3 i *Ungdomstrinn i utvikling*
Frist til Udir 15.03.

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.1.3.2.3

Sammenfatte sluttrapportene fra skoleeiere i pulje 6 og underveisrapporter i pulje 7 i prosjektet «Vurdering for læring». Frist til Udir for oppsummering av sluttrapporter i pulje 6 er 01.09.2017 (frist for skoleeierne er 15.06).
Frist til Udir for oppsummering av underveisrapporter i pulje 7 er 01.05.2017 (frist for skoleeierne er 01.03).

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.1.3.2.4

Rapportere om retten til barnehageplass - tall per 1. november.
Frist til Udir. 3. november.

7.1.3.3 Landbruks- og matdepartementet

Fylkesmannen forvalter ordninger over to næringsavtaler innenfor landbruks- og matområdet. Det er nødvendig med egne frister for enkelte rapporteringspunkter, knyttet til oppfølging og gjennomføring av årlige forhandlinger om avtalene.

FMST | FMNT | FMNO | FMTR | FMFI | LMD | Alle temaer

7.1.3.3.1

Gi innspill til Landbruksdirektoratet om forbruk for 2017 og budsjettbehov og tiltak for 2018 knyttet til kapittel 1142 post 45 Større utstyrskjøp og post 71 Omstillingstiltak i Finnmark innen 1.12.2017. Bruk tilsendt mal fra Landbruksdirektoratet (gjelder Fylkesmannen i Finnmark, Troms, Nordland, Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag).

FMST | FMNT | FMNO | FMTR | FMFI | LMD | Alle temaer

7.1.3.3.2

Rapporter om arbeidet i Beredskapsutvalgene for reindrift innen 1.4.2017 og 1.11.2017 (gjelder Fylkesmannen i Finnmark, Troms, Nordland, Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag).

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.1.3.3.3

Rapportering for 2016 og budsjett for 2017 sendes innen 15.1.2017 til Landbruksdirektoratet knyttet til utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvsatsingen.

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.1.3.3.4

Rapporter på saker fylkesmannen har behandlet i 2017 etter jordloven, konsesjonsloven og odelsloven i eget skjema som sendes Landbruksdirektoratet innen 1.3.2018.

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.1.3.3.5

Landbruksvikarordningen: Sende samlet oversikt over rapporteringen fra avløserlagene for 2017 til Landbruksdirektoratet innen 15.6.2018.

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.1.3.3.6

Rapporter i henhold til tabell knyttet til tilskuddsordninger der fylkesmannen disponerer regional ramme, jf. tilskuddsordninger som fordeles i kap. 5.2 i tildelingsbrevet. Frist for innspill er 1.12.2017.

7.1.3.4 Klima- og miljødepartementet

Alle embetene | KLD | Alle temaer

7.1.3.4.1

Gjennomgangen av myndighetsområder og tiltakshavere der det bør pålegges vannovervåking rapporteres til Miljødirektoratet innen 30.06.2017.

7.2 Årsrapport og årsregnskap

Fylkesmannsembetene skal oversende årsrapporten for 2017 til departementet, med kopi til Riksrevisjonen, innen 1. mars 2018. Årsrapporten skal inneholde rapportering på mål, styringsparametere og resultatmål omtalt i dette tildelingsbrevets pkt. 3 pkt. og andre rapporteringskrav som framgår av pkt. 7.3.

Fylkesmannen skal også avgi en avviksrapportering med omtale av igangsatte tiltak iht. oppgaver i Virksomhets- og økonomiinstruksen og i tråd med krav i økonomireglementet.

Departementet vil understreke at det er fylkesmannen som står ansvarlig for at den avlagte årsrapporten er korrekt og komplett ved oversendelse til departementet. Departementet vil ikke godta at det gjøres korrigeringer i årsrapporten etter den er avlagt, med mindre det er særskilte forhold som gjør det nødvendig.

7.3 Andre rapporteringskrav i årsrapporten

7.3.1 Arbeids- og sosialdepartementet

Fylkesmannen skal beskrive situasjonen for kvalifiseringsprogrammet (KVP) i fylket, herunder:

Alle embetene | ASD | Alle temaer

7.3.1.1

Bli personer i målgruppen for programmet vurdert med hensyn til deltakelse og får de som har krav på det, tilbud om program.

Alle embetene | ASD | Alle temaer

7.3.1.2

Hvilke utfordringer opplever FM at NAV-kontorene har i arbeidet med KVP.

Alle embetene | ASD | Alle temaer

7.3.1.3

Hva er de viktigste utfordringene for FM i arbeidet med KVP.

Alle embetene | ASD | Alle temaer

7.3.1.4

Vilkår for aktivitet for de under 30 år: Fylkesmannen skal følge med på og beskrive innføring av aktivitetsplikt for mottakere av økonomisk stønad under 30 år og kommunenes erfaringer med den nye lovbestemmelsen.

7.3.2 Barne- og likestillingsdepartementet

Alle embetene | BLD | Alle temaer

7.3.2.1

Fylkesmannen skal rapportere på gjennomførte tilsyn med kommunenes oppfølging av krisesenterloven.

Alle embetene | BLD | Alle temaer

7.3.2.2

Fylkesmannen skal redegjøre for bakgrunnen for og konsekvenser av eventuelle nedleggelse av krisesentrene eller reduksjon i tilbudet.

Alle embetene | BLD | Alle temaer

7.3.2.3

Fylkesmannen skal rapportere på antall behandlede søknader og fattede vedtak etter ekteskapsloven, anerkjennelsesloven og brudgivingslova i årsrapporten.

Alle embetene | BLD | Alle temaer

7.3.2.4

Fylkesmannen skal rapportere på antall fattede vedtak etter barneloven i årsrapporten.

Alle embetene | BLD | Alle temaer

7.3.2.5

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med veiledning og informasjon på familierettens område, herunder om mekling.

Alle embetene | BLD | Alle temaer

7.3.2.6

Fylkesmannen skal rapportere på antall saker hvor det er gitt ut opplysninger om den adoptertes biologiske opphav i saker hvor fylkesmannen har gitt adopsjonsbevilling.

Alle embetene | BLD | Alle temaer

7.3.2.7

Fylkesmannen skal rapportere på antall tilsyn med familievernkantorene.

Alle embetene | BLD | Alle temaer

7.3.2.8

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med veiledning og informasjon på universell utforming.

Alle embetene | BLD | Alle temaer

7.3.2.9

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med å fremme likestilling knyttet til ulike diskrimineringsgrunnlag i aktuell lovgivning.

Alle embetene | BLD | Alle temaer

7.3.2.10

Fylkesmannen skal redegjøre for implementeringstiltak av den digitale veilederen og opplæringsprogrammet modul 1 for skoler i fylket som samarbeider med lokalt barnevern.

Alle embetene | BLD | Alle temaer

7.3.2.11

Fylkesmannen skal utarbeide en årsrapport om tilsynsvirksomheten ved barneverninstitusjoner, omsorgssentre og sentre for foreldre og barn, jf. forskrift om tilsyn med barn i barnevernsinstitusjoner for omsorg og behandling § 14 og forskrift for foreldre og barn §28.

FMTR | BLD | Alle temaer

7.3.2.12

Fylkesmannen i Troms skal rapportere på status for embetenes arbeid med sjumilsstegmetoden, implementering av Barnekonvensjonen i kommunene i Troms og status for veiledningsarbeidet overfor de øvrige fylkesmannsembetene.

7.3.3 Helse- og omsorgsdepartementet

7.3.3.1 Rapportering på Omsorgsplan 2020, herunder

Demensplan 2020

Alle embetene | HOD | Alle temaer

7.3.3.1.1

Samlet vurdering av hvorvidt det kommunale helse- og omsorgstilbudet i fylket utvikles i henhold til retning og målsettinger i *Omsorgsplan 2020*, herunder *Demensplan 2020*.

7.3.3.2 Rapportering på Opptrappingsplan for rusfeltet (Prop. 15 S (2015-2016))

Alle embetene | HOD | Alle temaer

7.3.3.2.1

Rapportere på resultatoppgjøret for tilskuddsordninger 765.60 og 765.62.

Alle embetene | HOD | Alle temaer

7.3.3.2.2

Samlet vurdering av hvorvidt det kommunale rusarbeidet i fylket utvikles i henhold til retning og målsettinger i opptrappingsplanen.

7.3.3.3 Rapportering på Opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering 2017 – 2019

Alle embetene | HOD | Alle temaer

7.3.3.3.1

Rapportere på resultatoppnåelse for tilskuddsordningen til kommunene 0762.60.

Alle embetene | HOD | Alle temaer

7.3.3.3.2

Samlet vurdering av hvorvidt tilbudet innen habilitering og rehabilitering i fylket utvikles i henhold til retning og målsettinger i opptrappingsplanen.

7.3.4 Justis- og beredskapsdepartementet

7.3.4.1 FylkesROS og oppfølgingsplan

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.3.4.1.1

Når ble siste analyse gjennomført?

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.3.4.1.2

Foreligger oppfølgingsplan, og i så fall når ble den sist oppdatert?

Alle embedtene | JD | Alle temaer

7.3.4.1.3

Hvilke regionale tiltak har embedtet gjennomført for å ivareta fylkesmannens ansvar for samordning i arbeidet med forebygging og beredskap?

Alle embedtene | JD | Alle temaer

7.3.4.1.4

Andel hendelser av regionale hendelser som er evaluert med oppfølgingspunkter og sendt DSB.

Alle embedtene | JD | Alle temaer

7.3.4.1.5

Andel regionale øvelser og embetsøvelser som er evaluert med oppfølgingspunkter og sendt DSB.

Alle embedtene | JD | Alle temaer

7.3.4.1.6

Status revisjon underliggende planverk knyttet til nasjonale beredskapstiltak

- Status revisjon i embedets planverk – hva er gjennomført og hva gjenstår
- Status revisjon regionalt arbeid med underliggende planverk – hvilke tiltak er gjennomført

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.3.4.1.7

Arbeid knyttet til det sivilt-militære samarbeidet i forbindelse med *Trident Javelin 2017* og *Trident Juncture 2018*: Hvilke deler av dette arbeidet har embetet deltatt i 2017.

7.3.4.2 Vergemålsordningen

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.3.4.2.1

Embetene skal i årsrapporten rapportere på antall og andel kontrollerte vergeregnskap, samt antall verger som er under oppfølging på bakgrunn av ikke godkjente vergeregnskap.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.3.4.2.2

Embetene skal i årsrapporten rapportere hvorvidt alle vergemål opprettet etter gammel lov har riktig status med tanke på regnskapsplikt.

7.3.4.3 Rettshjelp

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.3.4.3.1

Fylkesmannen skal i årsrapportløsningen rapportere på antall innkomne, innvilgede og avslåtte søknader for perioden, fordelt på henholdsvis fritt rettsråd og fri sakførsel. Hva gjelder de innvilgede sakene, skal rapporteringen gi en oversikt over forekomsten av økonomisk dispensasjon, samt totale advokatutgifter og evt. andre utgifter som er innvilget i aktuelle periode, fordelt på saksområde. Av rapporteringen skal videre fremgå hvorvidt det er gitt avslag som følge av økonomisk overskridelse eller av andre grunner i henhold til skjema over rettshjelpsstatistikk fra Statens sivilrettsforvaltning.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.3.4.3.2

Fylkesmannen skal rapportere på forventet forbruk på kap. 470, post 01 inneværende og påfølgende år. Eventuelle avvik skal begrunnes.

7.3.4.4 Integreringsarbeid

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.3.4.4.1

I forbindelse med introduksjonsordning for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven) skal Fylkesmannen skal rapportere på antall klagesaker, hva klagen gjelder og utfallet av klagen.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.3.4.4.2

På området opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere (introduksjonsloven) skal Fylkesmannen oppgi antall klagesaker, hva klagen gjelder og utfallet av klagen.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.3.4.4.3

Fylkesmannen skal i årsrapporten rapportere på antall statsborgerseremonier og hvor mange av nye statsborgere i fylket som har deltatt.

7.3.5 Klima- og miljødepartementet

Alle embetene | KLD | Alle temaer

7.3.5.1

Resultat- og økonomirapportering på fagmidler på klima og miljøområdet innenfor naturmangfold, forurensning og klima.

7.3.6 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

7.3.6.1 Samordning av statlig styring av kommunesektoren

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.1.1

Det skal rapporteres på fylkesmannens arbeid med samordning av statlig styring av kommunesektoren etter retningslinjene i rundskriv H-2143.

7.3.6.2 God økonomiforvaltning i kommunene

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.2.1

Det skal rapporteres særskilt om hvilke tiltak fylkesmannen har iverksatt for den enkelte kommune som er registrert i ROBEK og hvilke tiltak som har vært iverksatt for å forhindre kommuner som er i faresonen til å bli registrert i ROBEK. Det skal rapporteres om bruk av skjønnsmidler til ROBEK-kommunene.

7.3.6.3 Modernisering i kommunene

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.3.1

Spesifikk omtale av arbeid med omstilling og modernisering i kommunene, bruk av skjønnsmidler til formålet og formidling av resultatene.

7.3.6.4 Kontroll og godkjenning etter økonomibestemmelsene i kommuneloven

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.4.1

Det skal rapporteres om:

- Antall lånesøknader som godkjennes og i hvilken grad fylkesmannen har nektet godkjenning av lån.
- Antall godkjente garantier, samt antall garantier som ikke ble godkjent.

7.3.6.5 Økonomiforvaltning – veiledning (KOSTRA, forvaltning av skjønnsmidler)

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.5.1

Fylkesmannen skal rapportere på hvordan veiledningsarbeidet har blitt utført, herunder aktiviteter for å øke kvaliteten på KOSTRA-data.

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.5.2

Kort om fordelingen av skjønnsmidler, herunder rapportering i ISORD.

7.3.6.6 Samordning av tilsynsvirksomheten overfor kommunene og tilretteleggingen for læring og forbedring etter tilsyn

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.6.1

Fylkesmannens skal gi en kort beskrivelse av embetets tiltak for samordning av statlig tilsyn, herunder tilsyn fra andre tilsynsetater enn Fylkesmannen selv. Fylkesmannen skal kort opplyse om hva som er gjort for å fremme og formidle læring hos kommunene i de tilsyn som er gjennomført.

7.3.6.7 Samlet antall tilsyn rettet mot kommunene

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.7.1

Embetet rapporterer hvor mange tilsyn det har gjennomført.

Forklaring:

- Det bes om ett samlet tall for alle tilsyn hjemlet i opplæringsloven, barnehageloven, helse- og omsorgstjenesteloven mv.
- Det rapporteres samlet for kommunene og fylkeskommunen(e)
- Antall tilsyn det skal rapporteres om omfatter planlagte tilsyn (som landsomfattende/nasjonale tilsyn) og hendelsesbaserte tilsyn uavhengig av tilsynsmetodikk og hvor ressurskrevende tilsynet var.
- Antall tilsyn det skal rapporteres om, omfatter ikke forundersøkelser, sjøvmeldingstilsyn og dokumentgjennomganger uten oppmøte (fysisk eller videokonferanse) på tjenestestedet eller i kommunen/fylkeskommunen.
- Det bes ikke om tall for avvik eller pålegg.

7.3.6.8 Kommunalrett

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.8.1

Det skal gis rapportering i tabell som viser:

- Antall saker om lovlighetskontroll etter klage som det er truffet vedtak i for året, hvor mange avgjørelser som er opprettholdt og hvor mange som er kjent ulovlige.
- Antall lovlighetskontroller som er foretatt etter initiativ av fylkesmannen, hvor mange avgjørelser som er opprettholdt og hvor mange som er kjent ulovlige.
- Hvor mange av sakene totalt (uten å skille mellom saker etter klage og på eget initiativ) som hadde henholdsvis habilitet eller lukking av møter blant vurderingstemaene.
- Det skal gis en kortfattet omtale i årsrapporten av hvor mange klager fylkesmannen har mottatt etter kommuneloven § 60d fjerde ledd, hvilke kommunalrettslige tema de (særlig) veileder kommunene om samt bruk av interkommunalt samarbeid i fylket, med særlig vekt på bruk av vertskommunemodellen.

7.3.6.9 Forvaltningslovens og offentleglovas anvendelse i kommunesektoren

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.9.1

Fylkesmennene skal i årsrapporten oppgi hvor mange klager på avslag om begjæringer om innsyn de har behandlet, jf. offentleglova § 32 og forvaltningsloven § 28 annet ledd, samt hvor mange tilfeller klager har fått helt eller delvis medhold i klager etter offentleglova § 32.

7.3.6.10 Samordning av statlige innsigelser til kommunale planer

FMOP | FMBU | FMVE | FMTE | FMAV | FMRO | FMHO | FMMR | FMST | FMNO | FMTR | KMD | Alle temaer

---

7.3.6.10.1

FMAV, FMBU, FMHO, FMMR, FMNO, FMOP, FMRO, FMST, FMTR, FMTE, FMVE som deltar i forsøksordningen om samordning av statlige innsigelser, rapporterer til Kommunal- og moderniseringsdepartementet om antall planer der statlige innsigelser er samordnet, antall innsigelser som er fremmet, antall innsigelser som ikke er videresendt til kommunene, og antall innsigelser som er avskåret.

7.3.6.11 Rapportering om byggesaker etter plan- og bygningsloven

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.11.1

Fra og med 01.01.2017 skal alle embetene rapportere byggesaker i SYSAM- ny rapporteringsløsning for fylkesmennene. Alle saker som ligger til behandling per 31.12.2016 skal overføres til den nye SYSAM-løsningen.

- Av årsrapporten for 2017 skal det fremgå totalt antall behandlede byggesaker.
- Av årsrapporten for 2017 skal det fremgå antall saker der klagen ble gitt medhold, helt eller delvis.
- Av årsrapporten for 2017 skal det i tillegg fremgå antall saker som ikke ble avgjort innen 12 uker. Det skal vises hvor lang gjennomsnittlig overskridelse var i disse sakene. Overskridelse skal føres i antall dager.
- Av årsrapporten for 2017 skal det i tillegg fremgå hvor mange saker det ble avtalt lengre frist enn angitt i saksbehandlingsforskriften jf. pbl. § 21-8 andre ledd, hvor mange "særlige tilfeller" klageinstansen selv forlenget fristen i, og hvor mange saker der fristen ble forlenget på grunn av barmarksundersøkelse.

7.3.6.12 Rapportering om plansaker etter plan- og bygningsloven

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.12.1

Fra og med 01.01.2017 skal alle embetene rapportere byggesaker i SYSAM- ny rapporteringsløsning for fylkesmennene. Alle saker som ligger til behandling per 31.12.2016 skal overføres til den nye SYSAM-løsningen.

- Av årsrapporten for 2017 skal det fremgå totalt antall behandlede klager på reguleringsplaner og gjennomsnittlig saksbehandlingstid i antall dager. Det skal i tillegg fremgå antall saker der klagen ble gitt medhold, helt eller delvis. Rapportering om ekspropriasjonssaker på plan- og bygningsrettens område (også der oreigningsloven er hjemmelsgrunnlag).
- Av årsrapporten for 2017 skal det fremgå totalt antall behandlede ekspropriasjonssaker i førsteinstans på plan- og bygningsrettens område. Det skal også fremgå antall søknader som ikke er behandlet innen 12 uker.
- Av årsrapporten for 2017 skal det fremgå totalt antall behandlede ekspropriasjonssaker der Fylkesmannen er klageinstans, på plan- og bygningsrettens område. Det skal også fremgå antall klager som ikke er behandlet innen 12 uker.

7.3.6.13 Rapportering på fellesføring om produktivitet og effektivitet (jf. punkt 4.1)

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.13.1

Fylkesmannen skal gjøre rede for iverksatte og planlagte effektiviseringstiltak. Det skal her fremgå at tiltak som inneholder digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester er særlig vurdert. Det skal også gjøres rede for hvordan effektiviseringsgevinstene av tiltakene hentes ut, slik at de kan omdisponeres til prioriterte områder. Nærmere retningslinjer kommer i eget rundskriv.

7.3.6.14 Rapportering på bruken av lærlinger (jf. punkt 4.1)

Nytt av året er at virksomheten hvert år skal vurdere om de kan øke antall lærlinger og tilby opplæring i nye lærefag. Kravet om at fylkesmannen til enhver tid har minimum én lærling videreføres.

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.14.1

Det skal rapporteres om lærlinger i årsrapporten.

7.3.7 Kulturdepartementet

7.3.7.1 Tros- og livssynssamfunn

Alle embetene | KUD | Alle temaer

7.3.7.1.1

Kort beskrivelse av aktiviteten på området, herunder oversikt over:

- Tros- og livssynssamfunn som mottar tilskudd og antall medlemmer det er gitt tilskudd for
- Trossamfunn som er slettet hos fylkesmannen
- Nye registrerte/uregistrerte trossamfunn og nye livssynssamfunn
- Ev. tilsyn med trossamfunn og forstander.

7.3.7.2 Gravferdsloven

Alle embetene | KUD | Alle temaer

7.3.7.2.1

Oversikt over antall saker i hver kategori og utfallet i disse sakene.

7.3.7.3 Lov om helligdager og helligdagsfred

Alle embetene | KUD | Alle temaer

7.3.7.3.1

Oversikt over antall saker i hver kategori og utfallet i disse sakene.

7.3.8 Kunnskapsdepartementet

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.3.8.1

Rapportering av tilsyn etter barnehageloven og opplæringsloven, jf. VØI pkt. 5.3.2 og bakgrunnsinformasjon (metodehåndbok og egen mal for rapportering). Fylkesmannen skal beskrive hvilke risikovurderinger som ligger til grunn for valg av tema og tilsynsobjekt. Med risikovurdering mener vi hvilke vurderinger og konklusjoner fylkesmannen har gjort på bakgrunn av de valgte kildene.

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.3.8.2

Fylkesmannen skal redegjøre for oppdraget om egenevalueringen av kompetanse på regelverksområdet, og særlig trekke fram styrker og utfordringer samt tiltak som er iverksatt for å sikre god kvalitet.

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.3.8.3

Fylkesmannen skal rapportere om antall klager, type klager og resultatet av behandlingen.

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.3.8.4

Fylkesmannen skal rapportere på antall meldte skolemiljøsaker til embetene som håndhevingsmyndighet, resultat av behandlingen og saksbehandlingstid.

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.3.8.5

Fylkesmannen skal rapportere på antall og type saker hvor klager henvender seg på nytt til fylkesmannen hvor skoleeier /barnehageeier /barnehagemyndigheten ikke har fulgt opp vedtaket.

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.3.8.6

Fylkesmannen skal rapportere i eget skjema på tiltak innenfor kompetanse og rekruttering på barnehageområdet.

Rapporteringskravet er splittet i to (se 7.3.8.13) av tekniske grunner for å koble riktige tabeller til årsrapporteringen.

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.3.8.7

Fylkesmannen skal gi en kort vurdering av arbeidet med strategiene *Kompetanse for fremtidens barnehage* og *Kompetanse for kvalitet* og for strategi for etter- og videreutdanning for ansatte i PPT.

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.3.8.8

Fylkesmannen skal gjøre rede for i hvor stor grad de kommuner med lav kvalitet og kompetanse på barnehage- og grunnopplæringsområdet som er fulgt opp, har økt sin kvalitet og kompetanse, og videre hvilke virkemidler og tiltak som har hatt god effekt.

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.3.8.9

Fylkesmannen skal gjøre rede for hvilke tiltak som er iverksatt for å bidra til implementering av ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.3.8.10

Fylkesmannen skal gi en vurdering av arbeidet med ny modell for styring og finansiering av kompetanseutvikling i grunnopplæringen, og særlig trekke fram resultater fra arbeidet med desentralisert ordning for kompetanseutvikling og oppfølgingsordningen.

FMHO | KD | Alle temaer

7.3.8.11

Fylkesmannen i Hordaland skal rapportere på antall deltakere i opplæring innenfor kriminalomsorgen, fordelt på de med rett til opplæring jf. opplæringsloven kap. 4A, og øvrige deltakere.

FMHE | FMHO | FMTR | KD | Alle temaer

7.3.8.12

Fylkesmannen i Hedmark, Hordaland og Troms skal kort redegjøre for skolenes bruk av og erfaringer med ferdighetsprøven/kartleggingsøvelsene i svømming, og for om elevene er svømmedyktige på 4. årstrinn.

FMHO | KD | Alle temaer

7.3.8.13

Fylkesmannen skal rapportere i eget skjema på kompetansemidler til ikke-kommunale barnehageeiere (se også 7.3.8.6).

7.3.9 Landbruks- og matdepartementet

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.3.9.1

Rapporter på antall årsverk i landbruksavdelingen per 31.12.2016, antall samlede årsverk i landbruksforvaltningen i kommunene per 31.12.2016, samt antall enheter/landbrukskontor i kommunene i fylket.

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.3.9.2

Rapporter på antall årsverk i avdeling eller seksjon for reindriftsforvaltning.

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.3.9.3

Ressurser avsatt til kontrollarbeid skal oppgis, fordelt på årsverk og antall personer.

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.3.9.4

Rapporter på tiltak og virkemiddelbruk for bedre skogsvegnett, herunder omfang (kilometer/kroner) for nybygging, ombygging og vedlikehold av skogsvegnettet.

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.3.9.5

Innenfor regionalt kartsamarbeid og arealressurskart skal det rapporteres i henhold til tabell:

- Eventuelle kommuner i fylket som ikke har ajourført AR5 og sendt nye jordregisterfiler til Landbruksregisteret (Lreg).
- Eventuelle utfordringer kommunene har med ajourføring av arealressurskart (AR5).

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.3.9.6

Beskriv kort arbeidet med klimatiltak innenfor landbrukssektoren, og gi en vurdering av måloppnåelse for miljøvirkemidlene.

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.3.9.7

Beskriv kort arbeidet med saker etter naturmangfoldloven, verneplaner, energisaker og konsekvensutredninger som berører landbruk.

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.3.9.8

Gi en overordna vurdering av kontrollresultatene i forbindelse med forvaltning av inntekts- og velferdspolitiske tiltak.

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.3.9.9

I henhold til tabell i årsrapport skal det gis en oversikt over og en vurdering av klager og dispensasjonssøknader behandlet av fylkesmannen.

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.3.9.10

Rapporter i henhold til tabell:

- Antall mottatte redegjørelser fra kommunen for avkortning av tilskudd (kopi av brev som er sendt søker), samt antall kommuner som har sendt dette (søknadsomgangen januar 2017).
- Antall mottatte redegjørelser fra kommunene i saker hvor det ikke avkortes selv om det er avdekket avvik som ville medført merutbetaling (begrunnelse skal sendes FM i PT-4100B), samt antall kommuner som har sendt dette (søknadsomgangen januar 2017).

FMST | FMNT | FMNO | FMTR | FMFI | LMD | Alle temaer

7.3.9.11

- Rapporter på andel godkjente bruksregler og andel utarbeidede distriktsplaner
- Beskriv hvilke tiltak fylkesmannen har gjennomført knyttet til brudd på bruksreglene, samt ulovlige gjerder og anlegg
- Beskriv status i samarbeidsforumet med Norske Reindriftsamers Landsforbund og Sametinget, samt dialogen med reindriftsnæringen.

7.3.10 Tverrsektoriell rapportering

7.3.10.1 KD, ASD, BLD, HOD, JD

Alle embetene | **KD** | ASD | BLD | HOD | JD | Alle temaer

7.3.10.1.1

Fylkesmannen skal gi en samlet egenvurdering av hvordan arbeidet med 0-24 samarbeidet har fungert i henhold til embetets målsettinger og ambisjoner. Herunder skal det framkomme hvilke egne mål som er satt for arbeidet. I egenvurderingen skal fylkesmannen vurdere hvilke tiltak som har gitt de beste resultatene og i størst grad bidratt til samarbeid og samordning i og mellom kommuner og fylkeskommunen, tjenester og institusjoner som arbeider for og med utsatte barn og unge og deres familier.

Alle embetene | **KD** | ASD | BLD | HOD | JD | Alle temaer

7.3.10.1.2

Fylkesmannen skal også kort redegjøre for områder der det er særlige utfordringer knyttet til tjenestetilbud for utsatte barn og unge.

7.3.10.2 BLD, KD

Alle embetene | **BLD** | KD | Alle temaer

7.3.10.2.1

Fylkesmannen skal gi en samlet redegjørelse for arbeidet og erfaringene embetet har gjort seg i det tverretatlige samarbeidsprosjektet med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og Utdanningsdirektoratet for å bedre opplærings situasjonen og skoleresultatene til barn og unge i barnevernet. Herunder bes det om en redegjørelse for status rundt embetets arbeid med informasjon og motivasjon til bruk av veilederen «Samarbeid mellom skole og barnevern – En veileder».

7.3.10.3 ASD, KD

Alle embetene | **ASD** | KD | Alle temaer

7.3.10.3.1

Fylkesmannen skal gi en samlet redegjørelse for arbeidet og erfaringene embetet har gjort seg i det tverretatlige samarbeidsprosjektet med Arbeids- og velferdsdirektoratet med «Forsøk med NAV-veileder i videregående skoler». Herunder bes det om en redegjørelse av konkrete tiltak i embetet og planer embetet har for det videre arbeid i fylket.

8 Budsjettmessige forussetninger

KMD understreker at embetet har ansvar for å planlegge virksomheten i 2017 slik at målene kan nås innenfor bevilgningsrammene som er gitt i dette brevet, jf. *Reglement for økonomistyring i staten* § 9 og *Bestemmelser om økonomistyring i staten*, pkt. 2.2.

Fylkesmannen kan ikke overskride utgiftsbevilgningene eller bruke dem til andre formål enn forutsatt av Stortinget, Jf. bevilgningsreglementets § 5. Unntaket er hvis det er gitt en slik fullmakt i pkt. 6 i dette brevet.

Fylkesmannen har ansvaret for å iverksette tiltak slik at det ikke oppstår behov for å øke bevilgningen. Departementet forutsetter at Fylkesmannen i NNNN rapporterer om vesentlige endringer i budsjettforutsetningene umiddelbart.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser til *Retningslinjer for finansieringsordning for Fylkesmannen*, punkt 4, hvor det framgår at "Det enkelte fagdepartement disponerer sin andel av ressurser på kap. 525 dersom omprioriteringer ikke er gjort av regjeringen". Dette innebærer at ressursmessige utfordringer innen et departements fagområder om nødvendig, må løses gjennom omprioriteringer innen dette departementets oppgaveportefølje.

Vedlegg

- [Vedlegg 1__Styringskalender FM 2017 \(L\)\(435194\).pdf](#)
- [Vedlegg 2__Fordeling kap. 525, post 01 \(435226\).pdf](#)
- [Vedlegg 3__Fordeling på kap 226, post 21 \(435227\).pdf](#)
- [Vedlegg 4__Fordeling på kap. 469, post 01 \(435228\).pdf](#)
- [Vedlegg 5__Fordeling på kap. 854, post 01 \(435229\).pdf](#)
- [Vedlegg 6__Fordeling på kap. 1150, post 50 \(435230\).pdf](#)
- [Vedlegg 7__Fordeling av midler på Landbruksdirektoratets område \(435231\).pdf](#)

Supplerende tildelingsbrev 2017-1

- [Fylkesmannen i Østfold](#)
- [Fylkesmannen i Oslo og Akershus](#)
- [Fylkesmannen i Hedmark](#)
- [Fylkesmannen i Oppland](#)
- [Fylkesmannen i Buskerud](#)
- [Fylkesmannen i Vestfold](#)
- [Fylkesmannen i Telemark](#)
- [Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder](#)
- [Fylkesmannen i Rogaland](#)
- [Fylkesmannen i Hordaland](#)
- [Fylkesmannen i Sogn og Fjordane](#)
- [Fylkesmannen i Møre og Romsdal](#)
- [Fylkesmannen i Sør-Trøndelag](#)
- [Fylkesmannen i Nord-Trøndelag](#)
- [Fylkesmannen i Nordland](#)
- [Fylkesmannen i Troms](#)
- [Fylkesmannen i Finnmark](#)

Vedlegg til supplerende tildelingsbrev 2017-1

- [Vedlegg 1 - Tidelinger på KDs budsjettkapitler.pdf](#)
- [Vedlegg 2 - Kommunalt kompetanse- og innovasjonstilskudd.pdf](#)
- [Vedlegg 3 - Tilskudd seksuell helse.pdf](#)
- [Vedlegg 4 - Tilskudd rekruttering av psykologer.pdf](#)
- [Vedlegg 5 - Tilbud til voksne med langvarige og sammensatte behov.pdf](#)
- [Vedlegg 6 - Regelverk tilskudd kap 762, post 60.pdf](#)
- [Vedlegg 7 - Regelverk kommunalt rusarbeid kap 765, post 62.pdf](#)

Tillegg 1 - supplerende tildelingsbrev 2017-1

- [Tillegg 1 - KMD til supplerende tildelingsbrev 1 2017 Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder](#)
- [Tillegg 1 - KMD til supplerende tildelingsbrev 1-2017 Fylkesmannen i Buskerud](#)
- [Tillegg 1 - KMD til supplerende tildelingsbrev 1-2017 Fylkesmannen i Hedmark](#)
- [Tillegg 1 - KMD til supplerende tildelingsbrev 1-2017 Fylkesmannen i Hordaland](#)
- [Tillegg 1 - KMD til supplerende tildelingsbrev 1-2017 Fylkesmannen i Møre og Romsdal](#)
- [Tillegg 1 - KMD til supplerende tildelingsbrev 1-2017 Fylkesmannen i Nordland](#)
- [Tillegg 1 - KMD til supplerende tildelingsbrev 1-2017 Fylkesmannen i Nord-Trøndelag](#)
- [Tillegg 1 - KMD til supplerende tildelingsbrev 1-2017 Fylkesmannen i Oppland](#)
- [Tillegg 1 - KMD til supplerende tildelingsbrev 1-2017 Fylkesmannen i Finnmark](#)
- [Tillegg 1 - KMD til supplerende tildelingsbrev 1-2017 Fylkesmannen i Oslo og Akershus](#)
- [Tillegg 1 - KMD til supplerende tildelingsbrev 1-2017 Fylkesmannen i Sogn og Fjordane](#)
- [Tillegg 1 - KMD til supplerende tildelingsbrev 1-2017 Fylkesmannen i Sør-Trøndelag](#)
- [Tillegg 1 - KMD til supplerende tildelingsbrev 1-2017 Fylkesmannen i Telemark](#)
- [Tillegg 1 - KMD til supplerende tildelingsbrev 1-2017 Fylkesmannen i Rogaland](#)
- [Tillegg 1 - KMD til supplerende tildelingsbrev 1-2017 Fylkesmannen i Troms](#)
- [Tillegg 1 - KMD til supplerende tildelingsbrev 1-2017 Fylkesmannen i Østfold](#)

- [Tillegg 1 - KMD til supplerende tildelingsbrev 1-2017
Fylkesmannen i Vestfold](#)

Supplerende tildelingsbrev 2017-2

- [Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder](#)
- [Fylkesmannen i Buskerud](#)
- [Fylkesmannen i Finnmark](#)
- [Fylkesmannen i Hedmark](#)
- [Fylkesmannen i Hordaland](#)
- [Fylkesmannen i Møre og Romsdal](#)
- [Fylkesmannen i Nordland](#)
- [Fylkesmannen i Nord-Trøndelag](#)
- [Fylkesmannen i Oppland](#)
- [Fylkesmannen i Oslo og Akershus](#)
- [Fylkesmannen i Rogaland](#)
- [Fylkesmannen i Sogn og Fjordane](#)
- [Fylkesmannen i Sør-Trøndelag](#)
- [Fylkesmannen i Telemark](#)
- [Fylkesmannen i Troms](#)
- [Fylkesmannen i Vestfold](#)
- [Fylkesmannen i Østfold](#)

Vedlegg til supplerende tildelingsbrev 2017-2

- [Vedlegg 1 - Tildelinger på KDs budsjettkapitler](#)
- [Vedlegg 2_ Tildelinger JD vergemål](#)